بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 55 | އަދަދު: 135 | ތާރީޚު: 18 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1448 – 31 އޮގަސްޓު 2026 | ހޯމަ

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯނު: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po.gov.mv އަށެވެ.

2026 އޮގަސްޓު 26 ވީ ބުދަދުވަހު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2026 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 28 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރައްވައި، 2026 އޮގަސްޓު 27 ގައި މި އޮފީހަށް ފޮނުއްވައިފައިވާ، "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ބިލު" ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، 2026 އޮގަސްޓު 31 (1448 ރަބީޢުލްއައްވަލް 18) ވީ ހޯމަދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، މި ބިލު ޤާނޫނަކަށްވެ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢުކުރެވިއްޖެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު:16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތަޢާރުފާއި ނަން 9
2. މަޤްޞަދު 9
3. ޤާނޫނު ހިންގާނެ ފަރާތް 10
4. އެއްގަމު އުޅަނދު 11
5. އިސްތިސްނާވާ އުޅަނދު 11

ދެވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

6. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން 13
7. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ 13
8. ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް 15
9. މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 16
10. ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ 18
11. ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 20
12. ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 22

ތިންވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުން

13. އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުން 23
14. ރަޖިސްޓްރޭޝަންގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ގިންތިކުރުން 23
15. އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުން 25

16. ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާއި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދިނުން 25

17. ދެ ފުރަތަމަފަހަރު ގިނަ ފުރާތެލި އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން 26

18. ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން 28

19. ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުން 29

20. ވެރިފަރާތް ބަދަލުކުރުން 30

21. ނަންބަރާއި ނިޝާން ޖެހުން 30

22. ސީވަރދިނަސް 32

23. އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ އުމުރު 34

24. އަހަރީ ފީ 35

25. އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރކުރުން 36

26. އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުން 37

27. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުން 40

28. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުން 40

29. ރަށްރަށާއި ސިޓީތަކާއި އެކި ސަރަޙައްދުތަކުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭ އުޅަނދުގެ ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން 41

30. އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރު 42

31. އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީޢާއިން ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުމާއި ފައިލުކުރުން 43

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް

32. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސެއް ހޯދުން 44

33. އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓް 45

34. ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ލައިސަންސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަދަލުގެނައުން 46

35. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުން 47

36. ލައިސަންސް ޕޮއިންޓް ސިސްޓަމް 49

37. ދުއްވުން ދަސްކުރުން 52

38. ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް އަދި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުން 53

ފަސްވަނަ ބާބު

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް

39. ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ފިޔަވައި އުޅަނދު ބޭނުންނުކުރުން 55

40. އުޅަނދުގެ ފެންވަރު 56

41. އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް 56

42. ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަމަތައް 58

43. ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލިގެ މިންވަރު 59

44. މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް އަމަލުކުރުން 60

45. ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުން 60

46. އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި ހިނގާބިނގާވާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް 62

47. ވައިސަލަންސް ގެންގުޅުން 64

48. ބައްތި ދިއްލުން 65

49. އުޅަނދާ ގުޅިގެން ޖިންމާ އުފުލާނެ ފަރާތް 66

50. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓްތައް 67

51. އުޅަނދުގައި މީހުންނާއި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން 69

52. އުޅަނދުގެ ބާވަތާ އެއްގޮތަށް ފަސިންޖަރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުން 70

53. އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން 71

54. އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި އަޑުގަދަކުރުން 71

55. އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ދުއްވުން 71

56. ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް 72

57. އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުން 73

58. ކުއްލިހާލަތު ޕާކިންގ ސްޓޮޕް ކަނޑައެޅުމާއި ޕާކިންގ މީޓަރު ބޭނުން 74

59. ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތައް ޕާކުކުރާނެ ޖާގަ ކަނޑައެޅުން 76

60. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުން 76

61. ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރު 77

62. އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު 77

63. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުން 78

ހަވަނަ ބާބު

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް

64. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް 79

65. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުން 79

66. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް 80

67. ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ޝަރުޠުތަކާއި މިންގަނޑުތައް 81

68. ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ޝަރުޠުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ލައިސަންސްގައި ކަނޑައެޅުން 82

69. އަގު ކޮންޓްރޯލްކުރުން 83

70. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާތިލުކުރުން 84

71. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު 85

72. ސަރުކާރުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން 86

73. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްދޭ އުޅަނދުފަހަރުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 88

74. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާއި މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތު އެނގެން އޮތުން 88

75. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޓެކްސީގައި ހިދުމަތް ދޭން ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން 89

76. ދަތުރުކުރާނެ މަގުތަކާއި އުޅަނދު ހުއްޓުވާނެ ތަންތަން ކަނޑައެޅުން 89

77. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ސަލާމަތީ މިންގަނޑު 90

78. ސްކޫލް ކުދިންނަށާއި ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ބަހުގެ ހިދުމަތް ދިނުން 90

79. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާތައް 91

80. ހިދުމަތް މޮނިޓަރކުރުން 92

ހަތްވަނަ ބާބު

ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުން

81. ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 93

82. ޖޫރިމަނާ ފަޔާސްކުރަން ސްލިޕް 93

83. އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުރަސް އެޅުމާއި ޖޫރިމަނާ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދިއުން 95

84. ބަލައި ފާސްކުރުން 96

85. އުޅަނދު ޕާކްކޮށްފައިވާ ތަން ބަދަލުކުރުން 97

86. ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދެވޭ ހާލަތްތައް 98

87. ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވޭ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކުރާ އުޅަނދާއި ހަވާލުކުރާނެ އިޖުރާއަތު 98

88. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އުޅަނދާ ބަލައިގަތުން 100

89. އާންމުކޮށް ހުށަހަޅައިގެން ނިމަންޖެހުން 101

90. އުޅަނދު ނަގައިލުން 103

91. ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި، ލިބުނުގޮތް ފައިސާ ހޯދުން 104

92. ޓިރިމިނަލް ގެރިގެން ސަރުކާ ހުރަހެޅުން 105

93. ޑިޖިޓަލް ވަސީލަތްތަށް ބޭނުންކޮށްގެން ފޯރުން ތަންފީޒުކުރުން 105

އަށްވަނަ ބާބު

މާލެ ސަރަހައްދަށް ހިނގާ ހާއްސަ އުސޫލުތައް

94. ބާބުގެ މަގުސަދު 106

95. ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ 108

96. އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 109

97. މޮބިލިޓީ ރިފޯމް ޕްލޭން 110

98. މާލެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން 111

99. މަލްޓިޕަލް އޮކިއުޕަންސީ ވީ 112

100. ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް ސެންޓަރ........113
101. ރޯޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު........114

ނުވަވަނަ ބާބު

ކުށާއި އަދަބު

102. ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވުން........116
103. އެހެން ފަރާތަކާ އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ހަވާލުކުރުން........117
104. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް ދުއްވުން........119
105. ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުން........119
106. އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާ އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން........119
107. ރޯޑްވަރދިނަސްގެ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފުވުން........120
108. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ރޯޑްވަރދިނަސް ސަޓުފިކެޓު ދޫކުރުން........120
109. ނިޝާންތަކާއި، ބޯޑުފިލް ބައްތިއާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރުން........121
110. ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވެއްޔަށްވުރެ ބާރަށް ދުއްވުން........121
111. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހައިވޭގައި އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގުކުރުން........122
112. އުޅަނދުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަނުކޮށް އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ޚިދުމަތް ދިނުން........124
113. ލައިސަންސް ނެތި ދުއްވުން........126
114. ހިނގާ މީހުންނަށް ދަތިވާގޮތަށް ނުވަތަ ނުރައްކާވާގޮތަށް އުޅަނދުތައް ބަހައްޓުން........127
115. އިމަރޖެންސީ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުން........128
116. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން........128
117. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު އަޑުގަދަކުރުން........129
118. އުޅަނދު ދުއްވާއިރު ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލުކުރުން........129
119. ކުޑަކުދިން އަރުވައިގެން ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވުން........130
120. ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރުވައިގެން ބައިސްކަލެއް ނުވަތަ އުޅަނދެއް ދުއްވުން........130
121. ބަރުދަން އެޅުން........131
122. ބައްތި ނުދިއްލާ އުޅަނދު ދުއްވުން........132
123. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުން........132
124. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކުލި އަތުލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުން........134
125. އިންޑަސްޓްރިއަލް އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުވުން........136
126. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޕާކުކުރުން........137
127. ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ޕާކިންގ ސްލޮޓްގައި ޕާކުކުރުން........137
128. އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްނުކޮށް ދުއްވުން........138
129. ހިނގާ މީހުންނަށާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަސައްކަތް ކުރުން........139

130. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން 140
131. ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަގު ހުރަސްކޮށްލުން 141
132. އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކުށްކުށް 141
133. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ޖޫރިމަނާއަށް ޢިންޒާރުދިނުން 142

ދިހަވަނަ ބާބު

އިންތިޤާލީ ކަންކަން

134. ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި ލައިސަންސްތަކުގެ ސައްޙަކަން ދެމިއޮތުން 142
135. ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުޅަނދު ގެއްލުން 143

އެގާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

136. އިލެކްޓްރޯނިކް ލިޔެކިޔުން ޤަބޫލުކުރުމާއި ބަލައިގަތުން 144
137. މަގުމަތީގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުވުން 144
138. ޚިދުމަތުގެ ފީ 144
139. ގަވާއިދު ހެދުން 145
140. އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 145
141. ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 145
142. ޖަދުވަލު 145
143. މާނަކުރުން 145
ޖަދުވަލު 1: އެއްގަމު އުޅަނދުން ފީ ނެގުމުގެ ތާވަލު 150
ޖަދުވަލު 2: މަލްޓިޕަލް ވެހިކަލް އޯނަރޝިޕް ފީ 153

ޤާނޫނު ނަންބަރު:16/2026

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި، ދުއްވުމާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެންފޯސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ރާވައި ހިންގުމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ބައްޓަންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކާއި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ޙިމާޔަތާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުން ތަބާވާންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ އާންމު މިންގަނޑުތަކާއި ޝަރުޠުތަކާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތިތައް

ކަނޑައެޅުމާއި، ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުޠުތަކާއި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ށ) ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި ޓްރެފިކް ބައްތިއާގެ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލީގެ މިންވަރުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެންފޯސް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމާއި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ ހާލަތު ހަމަތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި އުޅަނދުފަހަރުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމާއި ރައްކާތެރިކަން ދެމެހެއްޓުމުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ރ) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވާ ތަންފީޛީ ބާރުތަކާއި އެ ބާރުތަކުގެ ހުދޫދުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ބ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) އެކްސިޑެންޓްތަކާއި ޓްރެފިކް ކުށްތައް މަދުކުރުން ހިމެނޭގޮތުން، މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުން މަދު ކަންކަމާއި ކަނޑައެޅުމާއި، ކާމިޔާބު ފިޔަވަޅުތައް ކަނޑައެޅުން.

ޤާނޫނު ހިންގާނެ ދާއިރާ

3. މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކާއި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކާއި އެ ނިޒާމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކާއި ތަންތަނާއި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު ހިނގާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު

4. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "އެއްގަމު އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އާންމު ގޮތެއްގައި މީހުން ނުވަތަ މުދާ ނުވަތަ މީހުންނާއި މުދާ އުފުލުމަށްޓަކައި މަގުމަތީ ދުއްވާގޮތަށް ފަރުމާކޮށް އުފައްދާފައި ހުންނަ އުޅަނދަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އިންޖީނުލީ އުޅަނދާއި، އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދާއި، އަދި ބާވަތުގެ އުޅަނދުގެ އިތުރުން، އެއްގަމުގައި މީހުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައި ހުންނަ އެންމެހާ އުޅަނދުފަހަރު ހިމެނެއެވެ.

ރިސިޕްސަނާ އުޅަނދު

5. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި، އަސްކަރީ ބޭނުމަށް އަސްކަރީ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރާ ގޮތުގައި އެ އުޅަނދެއްގެ މައްޗަކަށް މި ޤާނޫނެއް ނުހިނގާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އަސްކަރީ އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ އެހެން އުޅަނދުތަކާއި ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "އަސްކަރީ އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ދިފާޢީ ބާރުން އަސްކަރީ ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ، ކަނޑައެޅިފައިވާ ރިސިޕްސަނާ ސަރުޓިފިކެޓެއް ފުރިހަމަވާ އެއްގަމު އުޅަނދަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "އަސްކަރީ ބޭނުމަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ ބޭނުމަކަށެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢާ ނުވަތަ ސަލާމަތާގުޅޭ ކަމެއްގައި ހިންގަންޖެހޭ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމަށް؛

(3) ކާރިސާއެއް ނުވަތަ ކުއްލި ނުރައްކާތެރި ހާލަތެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ހާލަތެއްގައި، އެ ކާރިސާ ނުވަތަ ހާލަތު ފެންޑާކުރުމުގެ ޒިންމާއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން

އަދާކުރާނަމަ، އެކަން ކުރުމުގައި؛

(4) ކާރިސާއެއް ނުވަތަ ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން އިންސާނިއްޔަތުކަމުގެ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި؛

(5) ޤައުމީ މުހިންމު މުއައްސަސާތަކުގައި ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިފާޢީ ބާރުން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި؛

(6) ސިފައިންގެ ފޯރުސްގައި ބައިވެރިކުރާ އެހެން ހަރަކާތެއް ހިންގުމުގައި.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަސްކަރީ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން އިސްތިސްނާވާ ޚާއްޞަ އުޅަނދުފަހަރުގެ ޓެކްނިކަލް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އެ ޓެކްނިކަލް ސްޕެސިފިކޭޝަންސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ޓެކްނިކަލްގައި އިސްތިސްނާވާ އަސްކަރީ އުޅަނދު ކަނޑައަޅަންވާނީ، އުޅަނދުގެ ބާވަތުން، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ އާންމު ހަމަތަކުން އިސްތިސްނާކުރަންޖެހޭ އުޅަނދުތަކާއި، އެކަމަ އުޅަނދު އިސްތިސްނާކުރަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރަންޖެހޭނެއެވެ. އެކަމަށް ބަލައި އުޅަނދުތަކުގެ ކަންކަމާއި، އަސްކަރީ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތަފްޞީލު ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ އުސޫލު ސިފައިންގެ އިދާރީ ގަވާއިދުގައި ހިމެނިގެންވާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އިސްތިސްނާވާ އަސްކަރީ އުޅަނދުގެ ތެރެއިން އުޅަނދުތަކަށް އެ ތެރެއިން ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ ނަންބަރު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (އ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުފަހަރުގެ ގަވާއިދު އުޅަނދުފަހަރުގެ ދާއިރާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ އިދާރާއިން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުން

6. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅާނީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓޭންޑަރޑު

7. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ތަރައްޤީކޮށް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓޭންޑަރޑެއް އެކުލަވާލާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓޭންޑަރޑުގައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރާނެ ގޮތާއި ހަމަތަކާއި، އެ ފުރުޞަތުގެ ދަށުން ތަރައްޤީކުރާނެ ސަރަޙައްދުތަކާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ރިޢާޔަތްކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، ކަމާގުޅޭ ތަފުސީލުން ހަމަޖެހުނުތަން އިޖުރާއަތުތަކާއި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ސްޓޭންޑަރޑަކީ ހަމަޖެހުނުކަން ފުރިހަމަކޮށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަރައްޤީކުރުމުގެ އެންމެހައި ކަންކަމާއި، އެ ނިޒާމުގައި ހިންގާ ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތައް ރާވައި ހިންގަންވާނީ އެ ސްޓޭންޑަރޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓޭންޑަރޑު އެކުލަވާލާނީ މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސިޔާސަތާއި ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓޭންޑަރޑު އެކުލަވާލުމުގައި ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ކައުންސިލްގެ ލަފާގެ މަތިން މިނިސްޓަރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ސްޓްރެޓަޖީއާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާއި، ދާއިރާގެ ފަންނީ ފަރާތްތަކާއި އަދިއެހެން ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ޚިޔާލު ހޯދުން؛

(2) ސްޓްރެޓަޖީގެ ޑެރިކޮޕީ އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކޮށް، އެ ސްޓްރެޓަޖީއަށް އާންމުންގެ ޚިޔާލު ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ދިނުން؛

(3) ލިބޭ ޚިޔާލުތަކުގެ އަލީގައި ސްޓްރެޓަޖީ އިސްލާހުކޮށް، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ ރުހުން ހޯދުމަށްފަހު އެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓަޖީ އުފެއްދުމުގައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާ ހޯދުމުގައި، މަދުވެގެން އަންނަނިވި ފަރާތްތަކާ މިނިސްޓްރީން މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އުމްރާނީ ތަރައްޤީއާއި ބިނާކުރުމުގެ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާ؛

(2) ތިމާވެށްޓާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާ؛

(3) ލޯކަލް ކައުންސިލްތައް.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓަޖީއަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، އެ ސްޓްރެޓަޖީ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

(ކ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓަޖީ އެކުލަވާލައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ

ސްޓްރެޓެޖީ މަދުވެގެން ކޮންމެ 5 (ފަހެއް) އަހަރަކުން އެއްފަހަރު މުރާޖަޢާކޮށް، އެ ސްޓްރެޓެޖީއަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެންނަންވާނެއެވެ. އަދި އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުގައި، އެ ސްޓްރެޓެޖީ މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދަށް ބޮޑު ބަދަލުތައް އައުން؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑިމޮގްރަފީން ބޮޑު ބަދަލުތައް އައުން؛

(3) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނުން ބޮޑު ބަދަލުތައް އައުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ މުރާޖަޢާކޮށް އިސްލާހުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނީ، މި މާއްދާގެ (ނ) އިން ފެށިގެން (ޅ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އުސޫލުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް 8. (ހ) މި ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، "ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް" ގެ ނަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކައުންސިލެއް އުފައްދަވަންވާނެއެވެ.

(ށ) ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލް އެކުލެވިގެންވަނީ އަންނަނިވި 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މިނިސްޓަރު؛

(2) ބަންޑާރަނައިބު؛

(3) ދާޚިލީ ކަންކަމާބެހޭ މިނިސްޓަރު؛

(4) އުމުރާނީ ތަރައްޤީއާބެހޭ މިނިސްޓަރު؛

(5) ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް.

(ނ) ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލްގެ މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސިޔާސަތު އެކުލަވާލުމާ ގުޅޭގޮތުން

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލަފާ ދިނުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލުމާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށް ލަފާ ދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެނޫންވެސް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

(ބ) ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ފަންނީ ލަފާ ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީއާއި އެނޫންވެސް ދާއިރާގެ ފަންނީ މާހިރުންގެ ލަފާ ހޯދުމުގެ އިންތިޒާމު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

9. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސިޔާސަތާއި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤައުމީ ސްޓްރެޓެޖީއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމާއި ބާޠިލުކުރުމާއި، އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުމާގުޅޭ އެނޫންވެސް ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމާއި، ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާޠިލުކުރުމާއި، ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމް ތަންފީޒުކުރުމާއި، ލައިސަންސާގުޅޭ އެނޫންވެސް

ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުން؛

(3) އުޅަނދު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި މަގު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އުޅަނދު އުޅަނދުތަކުގައާއި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(4) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ތަންތަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، އެ ތަންތަނުން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެ ޚިދުމަތްތައް މޮނިޓަރކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(5) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރާ އުޅަނދު އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އަދަދާއި، ޚާއްސަ ބޭނުންތަކަށް އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އަދަދުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(6) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކަމާގުޅޭ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމާއި، ޓްރަފިކް އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛

(7) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުން.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ ހަވާލުކުރިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ ހަވާލުކުރަންވާނީ، އެޖަދައިން ހަވާލުކުރާ ބާރާއި ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު ސާފުކޮށް އަންގަން

ގޮތަށް، އެ ފަރާތަކާ މުނިސިޕަލިޓީ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުންނެވެ.

ރޯޑް ސްޓޮޕް އެންޑް ޕާކިންގ މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ

10. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ލަފާ ދިނުމަށްޓަކައި، "ރޯޑް ސްޓޮޕް އެންޑް ޕާކިންގ މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ" ގެ ނަމުގައި، ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ މެމްބަރުން އެކުލެވޭ ކޮމިޓީއެއް، މުނިސިޕަލް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ރޯޑް ސްޓޮޕް އެންޑް ޕާކިންގ މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ނަސޭހަތްދީ ރޯޑް ސްޓޮޕް ކައުންސިލަށް ދޭންޖެހޭ ލަފާ ގުޅޭގޮތުން މުނިސިޕަލަށް ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޒޯނިންގ ސްޓްރެޓަޖީ އެކުލަވާލުމުގައި، ނަސޭހަތްދީ ރޯޑް ސްޓޮޕް ކައުންސިލަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ރޯޑް ސްޓޮޕް އަދި ޕާކިންގ މެނޭޖްމަންޓާ ގުޅޭ މިންގަނޑުތަކާއި ހަމަތައް އެކުލަވާލުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛ އަދި

(4) އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގައި މުނިސިޕަލިޓީއަށް ދޭންޖެހޭ ފަންނީ ލަފާ ދިނުން؛

i. އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ބޭނުމަށް އުޅަނދުތަކުގެ ގިންތި ކަނޑައެޅުން؛

ii. އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތިތައް ކަނޑައެޅުން؛

iii. ލައިސަންސް ޓެސްޓިންގ ސިސްޓަމް އެކުލަވާލައި

ތަންފީޛުކުރުމުގައި؛

iv. ޑްރައިވަރ އެޑިއުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމް އުކުލަވާލައި ހިންގުމުގައި؛

v. މަގުމަތުގެ ތަރައްޤީއާގުޅޭ ކަންކަން ހިންގުމުގައި؛

vi. ޓްރެފިކް ފްލޯ މެނޭޖްކުރުމުގައި؛

vii. ޕާކިންގެ ޒޯންތައް ކަނޑައަޅުމާ ގުޅޭގޮތުން؛

viii. ޓްރެފިކް ކުށްތަކާގުޅޭ ޖޫރިމަނާތައް ކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން.

(5) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި ކޮމިޓީގެ ލަފާ ބޭނުންވާ ކަމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމާއި އުސޫލުތަކަށް ފެންނަ ކަންކަމުގައި.

(ހ) ރޯޑް ސޭފްޓީ އެންޑް ޓްރެފިކް މެނޭޖްމަންޓް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ އުފެދިގެންވާނީ އަންނަނިވި 7 (ހަތެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ފަންނީ ދާއިރާއެއްގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތެއް؛

(2) ޢުމްރާނީ ތަރައްޤީއާއި ބިނާއާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(3) ތިމާވެށްޓާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(4) ޢުމްރާނީ ތަރައްޤީއާގުޅޭ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި، ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް؛

(5) ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ޑިޕާޓްމަންޓްގައި މަސައްކަތްކުރާ ފުލުހެއް؛

(6) މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލް ތަމްސީލުކުރުމަށް އެ ކައުންސިލުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ދާއިރާއެއްގެ ފަންނީ މާހިރެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތް ހޮވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރުމުން، އެކަމަށް ކުރިމަތިލާ މީހުންގެ ތެރެއިންނެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ރޯޑު ސޭފްޓީ އެންޑް ބިހޭވިއަރ ޗޭންޖް އެޑްވައިޒަރީ ކޮމިޓީ، މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

11. (ހ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން، ލޯކަލް ކައުންސިލްތަކާ އަންނަނިވި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕްރޮސެސްކުރަންޖެހޭ ހުއްދަތަކުގެ ތެރެއިން، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ހުއްދަތައް، ރަށު ފޯމުތަކުގައި ނުވަތަ ސިޓީ ފޯމުތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޕްރޮސެސްކުރުން؛

(2) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ރައްކާތެރިކަން ދެމެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް، ބެލުމަށް ދުވެލި ފާހަގަކުރުމާއި ރައްކާތެރިކަމާއި ސިޔާސަތުގައި ތަންފީޛުކުރުން؛

(3) ކައުންސިލްގެ އިޚްތިޔާރު ހިނގާ ރަށް ނުވަތަ ސިޓީގައި މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހިނގާ ކަންކަން ބަލައި ރިޕޯޓުކުރުމާއި،

އެފަދަ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން، ކަމާބެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުން؛

(4) ތަފާސްހިސާބު އެއްކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތާއި މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީއަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(5) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، ކައުންސިލްގެ އިޝްތިހާރު ހިނގާ ރަށް ނުވަތަ ސިޓީގައި ބޯޑު ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި މަގުމަތީގެ ޕާރކިންގްތައް ކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުން؛

(6) މަގުތަކާ އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަށާއި ހިނގާބިނގާވުމުގެ ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރި ތަންތަން ކަމުގައި ހެދުމަށްޓަކައި، މަގުތަކުގައި އަލިކުރުމަށް ބަހައްޓާފައިވާ ބައްތިތަކާއި މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުމާއި، މަގުތަކުގެ ހާލަތު ގަވާއިދުން ބަލައި، މަރާމާތުކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ކަންކަން، ރަށު ފެންވަރުގައި ނުވަތަ ސިޓީ ފެންވަރުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ތަންފީޛުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށު ފެންވަރުގައި ނުވަތަ ސިޓީ ފެންވަރުގައި ތަންފީޛުކުރަން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޚިދުމަތްތަކާއި އެ ޚިދުމަތްތައް ތަންފީޛުކުރަންވާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޓެރަރިޒަމް ފުތުރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

12. މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކޮށް ހިންގުމުގެ ގޮތުން، ޓެރަރިޒަމް ފުތުރުންނާ އަންނަނިވި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ހަވާލުކުރެވިގެންވެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އަހުލުވެރިވެ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި މަދު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން އިމަރުޖެންސީކަން ކަނޑަށް ކުރާ، މި ޤާނޫނުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޓެރަރިޒަމް އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ތަންފީޒުކުރުން؛

(ނ) މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ދާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، މުޖުތަމަޢުގައި ޓެރަރިޒަމް ތަޢުލީމުދޭނީ ފަދައިން ޓެރަރިޒަމް ފެތުރ ރޯގާއި ލަސްކުރުން؛

(ރ) މުޖުތަމަޢުގައި ދިރާސާ އެކްސްޓްރީމިޒަމާ ގުޅިގެން އަވަސް ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމާއި، އެކްސްޓްރީމިޒަމް ތަބްލީޣުކުރުން، ދަޢުވާކުރުމަކާއި އިންސާނިއްޔަތުގެ ބުނިޔާދު އިންސާފާ ރިޢާޔަތްތަކަށް ތައްޔާރުކުރުން؛

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުން ހިފާޒަތްކުރުން އެ ފަރާތްތަކުގެ ދުނިޔަމަތީން ކުރުމަށްޓަކައި އެހެނިހެން ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމާއި، ފައިސާނަގާ ޕެރޯލް ޚިޔާނާތް ރިޕޯޓުކުރުން؛

(ޅ) މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ ބޭރުންކުރުމުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ ޤައުމުތަކުގެ ސަރަހައްދުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެފަދަ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް މި ޤާނޫނުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުގެމަތިން ޓެރަރިޒަމް ފުތުރުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުން؛

(ކ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ

ގޮތުގެމަތިން، ޕާކުކުރުން މަނާ ތަންތަނުގައި ޕާކުކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު އެ ތަނަކުން ނެގުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޓްރެފިކް ފުލުހުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި ކަންކަން، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރުން.

ތިންވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން

އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުން

13. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އިންޖީނުލީ އުޅަނދާއި އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ދުއްވަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދަކީ، ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދު ގިންތިކުރުން

14. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(1) އަމިއްލަ ބޭނުމަށްނަމަ، އަމިއްލަ ފަރުދުންނަށާއި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންނަށް؛

(2) ވިޔަފާރި ބޭނުމަށްނަމަ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންނަށް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތީގެ އުޅަނދުތަކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިޔަފާރި ގިންތިތަކުގެ ތެރެއިން، ކަމާބެހޭ ވިޔަފާރި ގިންތިއަކުން، އެ ގިންތިއަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޅަނދުތަކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކާއި، އެ އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކާއި އެ އުޅަނދުތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތް ވިޔަފާރި ގިންތިތައް (ޓޫރިސްޓް އުޅަނދާއި ހިލޭ-ޖެއްސޭ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭން ގިންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ހިމެނޭގޮތުން)، އަދި އެކި ގިންތީގެ އުޅަނދު ގުޅޭގޮތުން ފިޔަވަޅުއަޅާނޭ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތައް އަމިއްލަ ވިޔަފާރީގެ ނަމުގައި ވިޔަފާރި ބޭނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ، ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަދަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަދަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދީ، އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރަޖިސްޓްރާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ

ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އޮޕަރޭޓުކުރުން

15. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އޮޕަރޭޓުކުރާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވަން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތަކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރާނެ ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ވައި ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދު އެއީ މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ދުރާލާ ހޯދުމަށްފަހުގައި މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެނުކުރެވޭނެ ބާވަތުގެ އުޅަނދު ކަމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ ބާވަތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުތައް އެފަދަ އުޅަނދުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތަކާއި މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާއި ރަޖިސްޓަރީކޮށްދިނުން

16. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް، އެކަމަށް އެދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔުންތަކާއި ތަކެއްޗާއެކު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ އުޅަނދަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ބާވަތުގެ އުޅަނދެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ގިންތީގެ އުޅަނދު ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެ އުޅަނދާ ގުޅޭގޮތުން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއާއި، އަހަރީ ފީ ދައްކުމުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަމިއްލަ ފަރުދެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނަމުގައި، އެއް އެޖެންޓަށްވުރެ ގިނަ އެޖެންޓުން ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދިނުމަކާ ނުލައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އެއް އެޖެންޓަށްވުރެ ގިނަ އެޖެންޓުން ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދިނުމަށް، އަދަދު ރަޖިސްޓްރޭޝަނަކާ އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބާރުގެ ހަމައަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި އޮތް އެޖެންޓު ނުވަތަ އެޖެންޓުންނާ ގުޅޭގޮތުން ދައުލަތަށް ނިސްބަތްކުރާ ޚިދުމަތް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަރުޠުތައް، އެ ފަރާތަކުން ދައުލަތަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ފުރިހަމަ ގޮތުގެ މަތިން ފޯރުކޮށްދޭނެއެވެ.

(ރ) އެއްގޮތް އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދޫކުރެވޭނީ، އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ބޭނުންކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ލިޔުމެއް، އަދި ހުށަހަޅާ ލިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން ކުރިއަށްގެންދާ ކަންތައް، އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ ލިޔުން ހުށަހަޅާ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތު، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ފުރިހަމަ މަޢުލޫމާތާއި ލިޔުމެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ ބާވަތް ކަނޑައަޅާ ފެންވަރުގެ އެޕްލިކޭޝަނާއި، އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަން ދިނުމުގެ ފުރިހަމަ ފޯމާއި ލިޔުންތައް ސެޓުކުރުމުގެ ހުށަހަޅާ، އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ އެޕްލިކޭޝަނާއި އިޖުރާއަތުގެ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރަން އެދި ހުށަހަޅާ އެޖެންޓުންގެ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ސަރުކިއުލަރު ފުރިހަމަކޮށް، އަދި އެ ހުށަހެޅުމުގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށް، އެ އެޖެންޓުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަން، އެ އެޖެންޓަކަށް ވަކިން ރަޖިސްޓްރީއެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

17. (ހ) އެއްގޮތް އެޖެންޓުގެ ޚިދުމަތް ދެ ފަރާތަކަށް ދިނުމަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ދިނުމަށް އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރޭޝަން، ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖާގައެއްގައި ނުވަތަ

ދެ ފަރާތަކަށް ދިނުމަށް ވަކި ފަރާތަކަށް އެޖެންޓު ރަޖިސްޓްރީކުރުން

ސަރަހައްދެއްގައި ބޭނުންކުރުމަށް، އަދި އެ އުޅަނދު ފްލެގްކޮށްފައި ބޭއްވުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުތަކާ ފެތޭ ގާނޫނީ ނުވަތަ ޕާރމިޓްގެ ސްޕެސިފިކޭޝަނާއި ކަނޑައެޅިފައި އޮވެގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދު ފްލެގްކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގައުމަކީ ކަމުގައި ބެލޭނީ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރާ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ގައުމެއް ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ އޮތް ގައުމެއް އެ އުޅަނދަކަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދެއް ފްލެގްކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގައުމަކީ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރާ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ގައުމު ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ ގައުމަކީ ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ އެ ފަރާތަށް ދީފައިވާ ގައުމަކަށް ވާންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތަށް އެ ހުއްދަ ދީފައިވާ ކަމުގެ ސަބަބު ފިޔަވައި އެ ފަރާތުގެ ނިސްބަތުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދެ ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދު ފްލެގްކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ޕާރމިޓްގެ ސްޕެސިފިކޭޝަނާއި ކަނޑައެޅިފައިވުން ކަމަށް ބޭނުމަށް އެވަސް، ފްލެގްކުރުމަށް ހާއްސަކޮށް އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ތަނަކަށް ނުވަތަ ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ތަނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޕާރމިޓްގެ އާޓިކަލްތަކުން ޕާރމިޓްގެ ސްޕެސިފިކޭޝަން އެ ފަރާތުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވުމަށް ނުވަތަ މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ކުއްޔަށް ހިފާފައިވުމަށެވެ.

(ބ) އެއްގޮތް އުޅަނދުގެ ތެރެއިން ދެ ފަރާތުގެ އެއް އުޅަނދަކަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކަށް ނުވަތަ ޖަނަވަރުތަކަށް ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނީ އުސޫލާއި، އެގޮތަށް އުޅަނދު ފްލެގްކޮށްފައި ބޭއްވުން ގާނޫނީ ޕާރމިޓް ސްޕެސިފިކޭޝަނުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ

ސަރުޓިފިކެޓާއި، އެ އުޅަނދާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުންތަކާއި،
އެ އުޅަނދު ބަލައި ހުއްދަ ދޫކުރާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކުރުން

18. (ހ) ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް އެތެރެކުރާ އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، އެ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީގައި ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، ހަމައެކަނި އެ އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިން މަސައްކަތަކަށް، އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަޙައްދުގައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ނ) ވަގުތީގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިން މަސައްކަތް ނިމުމުން، އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް އިމްޕޯޓުކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބޭނުންކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ބ) ވަކި ޚާއްޞަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމަށް، ވަގުތީގޮތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެފަދަ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދިޔުމުގައި

އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުން

19. (ހ) އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް އެދިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްދޭންވާނީ، ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އެ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާ ފައިސާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރާ އުޅަނދެއް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ އެ އުޅަނދު މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އަލުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކޮށްދެވިފައިވާ އުޅަނދެއް އަލުން ރަޖިސްޓަރީކުރާނަމަ، އެ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2 ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީތައް ދައްކާނީ އެ އުޅަނދު އަލުން ރަޖިސްޓަރީކުރި މަހުން ފެށިގެން އަހަރު ހަމަވާގޮތަށެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން، ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މަޢުލޫމާތު އުނިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމަކީ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތަކީ ސައްޙަނޫން ލިޔުމެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރާ އުޅަނދެއް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ އެ އުޅަނދު މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އަލުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން މި ޤާނޫނުގެ ހަތްވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރަން ގެންދެވޭ އެއްގަމު އުސޫލުތަކަށް، އެ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ނައްތާލަންޖެހޭ ޚިލާފުވުމަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެފަދަ އުސޫލުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކުރެވިދާނެއެވެ.

ފްރެންޗައިޒް ބަދަލުކުރުން

20. (ހ) ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުސޫލެއްގެ މިލްކުވެރިޔަކު އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރާނަމަ، އެފަދައިން އެ މިލްކުވެރިޔަކު ބަދަލުކުރާ ފަރާތުގެ ނަމުގައި އުސޫލު ރަޖިސްޓަރީކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތުން އުސޫލުގެ ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށް ބަދަލުކުރުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް ބަދަލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކޮށްދޭންވާނީ، ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ތާރީޚާ ހަމައަށް އެ އުސޫލަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާއެއްވާނަމަ، އެ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަމަޖެއްސުމުންނެވެ.

(ރ) ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް ބަދަލުކޮށްދޭންވާނީ، ޝަރުޢީ ކޯޓެއްގެ ޙުކުމަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްކަމިންނެވެ. އަދި އެ އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް ކަމުގައި ވާރުތަވެރިން ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާފާ ހިނދަކު، އެ އުސޫލެއްގެ ފްރެންޗައިޒް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ވާރުތަވެރިންގެ ވާރިތުންނެވެ.

ނަންބަރާއި ނިޝާން ޖެހުން

21. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ކޮންމެ އުސޫލެއްގައި،

މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރެއް، އެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަދި އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރުގެ ރަސްމީ އުޅަނދުފަހަރުގައި ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ ދިވެހިދައުލަތުގެ ނިޝާނެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޒިޔާރަތްކުރާ ބޭރު ދައުލަތްތަކުގެ އިސް ވެރިންނާއި، އެ ޤައުމުތަކުގެ ނައިބު ރައީސުން ވަޑައިގަންނަވާ އިސް ވެރިންގެ އުޅަނދުގައިވެސް ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ ދިވެހިދައުލަތުގެ ނިޝާނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ފީއެއް ދައްކައިގެން މިނިސްޓްރީއަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް ފީ ކަނޑައެޅޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް އުޅަނދުގައި ޖެހުމުގެ ހުއްދަ މިނިސްޓްރީން ދީފައިވާނަމަ، އެ ނަންބަރު ނުވަތަ އަކުރުތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ކާޑެއް އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނަންބަރު ނުވަތަ އަކުރުތައް ފެންނާނޭހެން ހުންނަންވާނެ ގޮތް ނަމޫނާއާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ފެށުމުން ޢާންމުކުރާ

ނަމޫނާގައި، ނަންބަރު ބޯޑުގެ ބޭރާއި އަކުރުތަކާއި ނަންބަރުތަކުގެ މިންތައް ސާފުކޮށް އެނގެން ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ނަންބަރު ބޯޑު ތައްޔާރުކުރާނެ މަޢުދަނާއި ރިފްލެކްޓަރ، އުފުލިގެންވާ މަޢުލޫމާތު ހިމަނާނަމަ ހިމާޔަތް ގޮތަކާއި، އެކަމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ރޯޑްވަރދިނަސް

22. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު އަލަށް ރަޖިސްޓްރީކުރާއިރު، އަދި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކެއްގައި، އެ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ހަދައި ޗެކުކުރަމުންދާންވާނެއެވެ.

(ށ) އުޅަނދެއްގެ ބާވަތާއި، ގިންތިއާއި ދަރަޖައަށް ރިޢާއަތްކޮށް، އެ އުޅަނދުތަކުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ޗެކުކުރަން ހަދަންޖެހޭ ޗެކުކުރުމުގައި، ރޯޑްވަރދިނަސް ސަރޓިފިކެޓްދޫކުރާނެ ބާވަތާއި ހިމެނޭގޮތުން، ރޯޑްވަރދިނަސްގެ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ޗެކުކުރަމުންދާއިރު، އެ އުޅަނދަކީ ރޯޑްވަރދީ އުޅަނދެއްކަން އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ، ސްޓިކަރެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް ރޯޑްވަރދިނަސް ހޯދި ފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަރާތަށް ދޫކުރާ ސްޓިކަރ ނުވަތަ ލިޔުމުގެ ކޮޕީއެއް އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއް ދުއްވާ މީހާގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ޗެކުކުރަންވާކަން މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ޗެކުކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ސަރޓިފިކެޓްގެ މުއްދަތު ހަމަވެ،

ރޯޑްވަރދިނަސް އާންމުކުރާނަމަ، އެ އުޅަނދަކީ ރޯޑްވަރދިނަސް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ބާވަތުގެ އުޅަނދެއް އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ޅ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، ބަނދަރު މަގުމަތާއި އާންމު ތަންތަނުގައި ޕާކުކޮށްފައިވާ ރޯޑްވަރދިނަސް ފުރިހަމަނުވާ އުޅަނދު ޓޯކޮށް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ނަގައި، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެފަދަ އުޅަނދުތަކާމެދު ޢަމަލުކުރުމުގެ އިޖްރާއާތު ޓޯކޮށް ފުލުހުންނަށް ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ.

(ކ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ރޯޑްވަރދިނަސް ބަލައިދޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން އެކްރެޑިޓޭޓްކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުންނެވެ.

(އ) ރޯޑްވަރދިނަސް ބެލުމާއި، ސަރޓިފައިކުރުމާއި، އެ މަސައްކަތްކުރުން ހުއްދަކުރެވޭ ފަރާތްތައް އެކްރެޑިޓޭޓްކުރުމާއި، އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ފެންވަރު ކަނޑައެޅުމާއި، ރޯޑްވަރދިނަސް ބެލުމަށް ނެގޭން އަގުތައް ކަނޑައަޅާނެ އުސޫލު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން ރޯޑްވަރދިނަސް ބެލުމަށް މިނިސްޓްރީން އެކްރެޑިޓޭޓްކުރާ ފަރާތްތަކުން، އެ ފަރާތްތަކުން ރޯޑްވަރދިނަސް ބަލައިދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ރިޕޯޓު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން ރޯޑްވަރދިނަސް ބެލުމަށް މިނިސްޓްރީން އެކްރެޑިޓޭޓްކުރާ ފަރާތްތަކުން އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންތޯ ބަލައި، އެފަދަ ފަރާތްތައް މިނިސްޓްރީން މޮނިޓަރކުރަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން ރޯޑްވަރދިނަސް ބެލުމަށް އެކްރެޑިޓޭޓްކުރާ

ފަރާތްތަކުން އެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ހިލާފަށްކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ފާހަގަވެއްޖެނަމަ، އެ ތަނަކަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ބާތިލުކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފަރާތަކަށް ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ އުމުރު

23. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިސްތިސްނާކުރާ ހާލަތް ފިޔަވައި އުޅަނދު ދުއްވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗަކު އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްމެހާ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ، އަދި އިމްޕޯޓްކުރެވޭނީ، އެ އުޅަނދެއް އުފެއްދި ތާރީޚުން ފެށިގެން 20 (ވިހި) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުއްގެ ރަޖިސްޓްރީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބާތިލުކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލުކުރާ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެކަމުގެ ނޯޓިސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަކަށް މިނިސްޓްރީން ދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރާ އުޅަނދުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީއާއެކު ދޫކުރާ ކާޑުގައި ލިޔެކިޔުމުގައި، އުޅަނދު އުފެއްދި ތާރީޚު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށިއިރު ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން، އެ އުޅަނދެއް އުފެއްދި ތާރީޚުން 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 20 (ވިހި) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތެއް ވީފައިވާ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބާތިލުކުރެވޭނީ،

މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެކައުންޓުތަކުގެ ރަޖިސްޓަރީ އެ މާއްދާގެ ދަށުން ބެލެހެއްޓުމަށްވާނީ، ރަޖިސްޓަރީ ބެލެހެއްޓުމުގެ ކުރިން އެކަމުގެ ނޯޓިސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކައުންޓުގެ ވެރިފަރާތަށް ދިނުމަކީ ފަރުޟުވެގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، 20 (ވިހި) އަހަރުދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވާ ގޮތަށް އެއްގަދު ދަރުމަވަންތަ ހިސާބުގައި ބޭންކުތަކުގެ ނުވަތަ ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދޫވާ ހުއްޓާ ވިސްނުމުގެ އުދަނދަރި، އުޅޭނުގެ ބާވަތާއި މަޢުލޫމާތާއި ހުއްޓާވާ ސިޔާސަތުތައް ބަލާއިރު ތަފާސްހިސާބު ދެއްކުމާ އުޅޭނުގެ ކަމާއިގުޅޭ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުޅޭނީވެ. އަދި އެފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ހުއްޓާ އުޅޭނުގެ އެއްގަދު ދަރުމަވަންތަ ހިސާބުގައި ބޭންކުތަކުގެ ހުއްޓާ ދުރުވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅޭނުއްގެ ރިޕޯޓެއް ފޮނުވަމުންދާންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުގައި، މި މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވޭ ހުއްޓާ އުޅޭނުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުކާރު ހަމަވާ މިންގަނޑުތަކައި، އެފަދަ އުޅޭނު ރިޕޯޓްކުރުމުގެ ސަރުކާރުތަކައި ރިޕޯޓްފޮރިނަސް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ސަރުކާރުތަކައި އެންމެފަސް އެފަދަ އުޅޭނުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސަރުކާރު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

24. (ހ) ރަޖިސްޓަރީކުރެވިގެން ދުއްވާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ އެއްގަދު އުޅޭނުދުވަހަށް، އަހަރަކު އެއްފަހަރު، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަހަރީ ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ. އަހަރީ ފީ

(ށ) ހުއްޓާ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންކުރާ ހުއްޓާ އެއްގަދު

އުޅަނދުފަހަރު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަހަރީ ފީ ދެއްކުމުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގެ އިތުރުން، އަހަރީ ފީ ދެއްކުމުން އިސްތިސްނާކުރާނީ، ޚާއްޞަ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ބާވަތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ތެރެއިން، އަހަރީ ފީ ދެއްކުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޅަނދުފަހަރުގެ އަހަރީ ފީ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއްގައި، އެ އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރި މަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން، މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރާ އުޅަނދެއްނަމަ، އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރާ މަހުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަސް ކުރިއަށް، އެއްފަހަރާ ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ. ފީ ދެއްކުމުގައި، މަސްދުވަހުގެ ބައެއް ބާކީވިޔަސް، ފުރިހަމަ މަހެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުން އަހަރީ ފީ ނެގުމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީންނެވެ. އަދި އެއްވެސް އުޅަނދަކީ، އެ އުޅަނދުގެ ބާވަތުން، ދެ މިންގަނޑެއް އެކުލެވޭ އުޅަނދެއްނަމަ، ފީ ކަނޑައަޅާނީ، އެ ދެ މިންގަނޑުންކުރާ ބޮޑު މިންގަނޑަށެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރކުރުން

25. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އުޅަނދު އިންޝުއަރކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި ގިންތިއާއި ބޭނުމަށް ރިއާޔަތްކޮށް، އުޅަނދަކަށް ނަގަންޖެހޭ އިންޝުއަރަންސްގެ

ބާވަތްތައް، އެފަދަ އިންޝުއަރެންސަކުން ލިޔުއްބައިދޭންޖެހޭ އަސާސީ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އިންޝުއަރެންސްކޮށް ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސްގެ ޚިދުމަތް އާންމުކޮށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރެންސްކުރެވިފައިވާކަން އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތް ސެޓްފިކެޓެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް، އިންޝުއަރެންސް ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ދޫކުރާ ސެޓްފިކެޓް ނުވަތަ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ، އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުގެ އަތުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުން

26. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްފަހު، އެ އުޅަނދަކަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ގެނެވޭނީ، އުޅަނދުގެ އަސްލު ނުގެއްލޭ ގޮތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތުމާއެކުވެސް، ހާއްސަ އެކިއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލުއަންނަ ފަދަ މޮޑިފިކޭޝަންތައް ގެނައުމުގެ ހުއްދަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، އެ ބަދަލެއްގެ ސަބަބުން އެ އުޅަނދެއްގެ ރޯޑްވަރދިނަސްއަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރުނުކުރާނެ ގޮތުގެމަތިންކަން މިނިސްޓްރީން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، އެ ގަވާއިދުގައި، އެފަދަ ބަދަލުތައް ގެނައުމުން ހުއްދަ ދިނުމުގައި ބަލާނެ ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތައް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ އަސްލު ބަދަލުކޮށްފައިވަނީ މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ދީފައިވާ ގޮތުގެމަތީންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އަސްލަށް ބަދަލު ގެނެވިފައިވާ އުޅަނދު މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުން ބަލައި ޗެކްކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއްގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުމަށްފަހުގައި އެ އުޅަނދު ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ހަދައި ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ޅ) އަންނަނިވި ކަންކަމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާން ކަންކަމެއް ނޫނެވެ.

(1) އާންމު ބޭނުންތަކަށް އުޅަނދު ރިފަރިބިޝްކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) މުދާ އުފުލާ އުޅަނދު ބޭނުންކޮށްގެން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ވިޔާފާރިތަކުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އުޅަނދެއްގެ އަސްލު ނުގެއްލޭ ގޮތަށް އެ އުޅަނދުގައި މުދާ އުފުލުމުގެ ބޭނުމަށް އެއްޗެއް ނުވަތަ އެއްޗެހި ހަރުކުރުމާއި، އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ނާންނާނެ، އަދި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑަށް އަސަރުނުކުރާނެ ބަދަލުތަކެއް ގެނައުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލުތަކަކީ، އެ ބަދަލެއް ގެނައުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ ބަދަލެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އުޅަނދަކަށް ގެނުވާ އެއްވެސް ބަދަލަކީ އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލެއް އަންނަ ކަމެއް ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަދަލެއްނަމަ، އެ ބަދަލެއް ގެނައުމަށްފަހު، އެ އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީގައި އެ ބަދަލެއް ހިމެނުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން

އެކަން މިނިސްޓްރީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ނާންނާން ބަދަލުތަކަކީ، އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ މިންގަނޑަށް އަސަރުކުރާނެ ބަދަލުތަކާއި ކަމާގުޅޭ މިންގަނޑުތައް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް ގެންނަ އެއްވެސް ބަދަލަކީ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އުޅަނދުގެ އަސްލަށް ބަދަލު އަންނަ ގޮތަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލެއްނަމަ، އުޅަނދުގެ ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ރަނގަޅުކުރުމަށް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް އެންގުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ނުވަތަ ޗެކްކޮށް ފުރުޞަތު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ ޗެކްކޮށް ފުރުޞަތު އަންގާ އެންގުމަކާ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އަމަލުނުކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދެއް ޗެކްކޮށް ފުރުޞަތުގެ ބޭރުގައި ދަތުރު ކުރުން، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދަކަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލު ރަނގަޅުކުރުމަށް އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ޗެކްކޮށް ފުރުޞަތު އަންގާ އެންގުމުން އެ ފަރާތުން އިޖާބަ ނުދީފިނަމަ، އަދި އެ އުޅަނދަކީ، އެ އުޅަނދަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލުގެ ސަބަބުން އެ އުޅަނދުގެ [illegible] ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ އުޅަނދުއެނގޭނަމަ، އެ އުޅަނދުގެ [illegible] މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން އުޅަނދުގެ ނަންބަރު ނިންމާނަމަ، އެ އުޅަނދު ނަންބަރުދީފައިވާ [illegible]، މި ގާނޫނުގެ [illegible]

ބާބުގައި އުޅަނދު ނައްޓާލުމާ ގުޅޭގޮތުން ޢަމަލުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރިންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދަކަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، އެ އުޅަނދެއް މަރާމާތުކޮށް، ސަރވިސްކުރުމުގެ ގޮތުން ގެނެވޭ ބަދަލުތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުން

27. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދުއްވުމަށްޓަކައި، އެ އުޅަނދުގެ ކަމާގުޅޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުމާއި، އެފަދައިން ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު އަދި ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެޓްފިކެޓުގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު އެނގޭނެ ސެޓްފިކެޓުގެ ނަމޫނާއެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުން

28. (ހ) ވަގުތީގެ ޝަރުތުތަކާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމެއްގައި، އެ މުޢާހަދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަކާނުލައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއިން އަނބުރާ ގެންދާގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް

އެތެރެކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާނީ ގިނަވެގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ ދެވޭނެ އުޅަނދުގެ ބާވަތްތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކާއި އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުތުތައް އަދި އިންޝުއަރެންސް ކަވަރޭޖު އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވުމަށްޓަކައި އެއްގަމު އުޅަނދު އެތެރެކުރުމުގައާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން އެފަދަ އުޅަނދު އަނބުރާ ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ރަށްރަށާއި ސިޓީތަކާއި އެކި ސަރަހައްދުތަކުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެއްގަމުގެ އުޅަނދު ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން

29. (ހ) މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައާއި ސިޓީތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ ޢަދަދު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން އުޅަނދުގެ ޢަދަދު ކަނޑައަޅަންވާނީ، އެއިން ކޮންމެ ރަށަކަށް ވަކިންނެވެ.

(ށ) ސިނާޢީ މަސައްކަތްތަކަށް ޚާއްޞަކުރާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ ރަށްރަށުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ ޢަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށްރަށެއްގައި ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި، މީހުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ވިޔަފާރިއެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ނަމުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ ގިނަ ޢަދަދު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚުތިޔާރު

މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި މީހެއް ނުވަތަ ފަރާތެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުން އަމަލުކުރަން ޖާރީކުރުމުގެ މަދުވެގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން އެކަން އާންމުކޮށް އަންގައި އިޢުލާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ އަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ކައުންސިލްގެ މަޝްވަރާއާ އެކުގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ މީހުންގެ ނަމުގައި ވިޔަފާރިއެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއެއްގެ ނަމުގައި ގިނަވެގެން އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކޮށްދެވޭނެ އަދަދު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާނީ، ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން، އާންމުންގެ ޚިޔާލު ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މާލެ ސިޓީއާ ގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރާނީ މި ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރު

30. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރެއް މިނިސްޓްރީން އުފައްދަވައި، އެ އުޅަނދުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެ ދަފްތަރުގައި ރިކޯޑުކޮށް، ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާ ދަފްތަރުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ގިންތިއާއި ބާވަތް؛

(2) އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(3) އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ސަރަޙައްދު؛

(4) އުޅަނދު ރަޖިސްޓަރީކުރި ތާރީޚު؛

(5) ރަހުނުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ ރަހުނާބެހޭ މަޢުލޫމާތު؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެންވެސް މަޢުލޫމާތު.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރަށަކުން ނުވަތަ ސިޓީއަކުން ނުވަތަ ސަރަހައްދަކުން، އެ ރަށެއްގައި ނުވަތަ އެ ސިޓީއެއްގައި ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދެއްގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓަރީގެ ދަފްތަރެއް، އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލަށް ކަންކަން ހިންގުމާ ޙަވާލުވެހުރި އިދާރާއިން އެކުލަވާލައި، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ ދަފްތަރުގައި އުޅަނދުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ރިޕޯޓްކޮށް، ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އެކުލަވާލާ ދަފްތަރުގައި، ދާއިމީކޮށް އެ ރަށަކަށް ނުވަތަ ސިޓީއަކަށް ނުވަތަ ސަރަހައްދަކަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ މަޢުލޫމާތައް، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނެއްގައި ދުއްވުމަށް ވަގުތީ ހުއްދަ ދިނުމުން އެ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި ދާއިމީ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް އެނގޭނެހެން ރިޕޯޓުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރު މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

އިލެކްޓްރޯނިކް ޒަރީޢާއިން ލިޔެކިޔުން ހުށަހެޅުމާއި ފައިލުކުރުން

31. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުމާއި މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅާނީ އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާ ލިޔެކިޔުމާއި މަޢުލޫމާތު

އަދި އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ދަފްތަރު، އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއްގެ ޒަރީޢާއިން ބެލެހެއްޓޭނެ އިންތިޒާމު މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ގާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސެއް ހޯދުން

32. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރަންވާނީ، އެފަދަ އުޅަނދެއް ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހޯދަންޖެހޭ ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން، އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ މީހުންނަށެވެ.

(1) އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، ސިއްޙީ ގޮތުން އުޅަނދު ދުއްވާއި އޮޕަރޭޓުކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ފުރިހަމަވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛

(3) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމުގެ ގޮތުން، މި ގާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިމްތިޙާނު ފުރިހަމަކޮށް ޕާސްވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތިތައް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގެ ގިންތި ކަނޑައަޅަންވާނީ، އުޅަނދުގެ ބާވަތަށާއި، ބޮޑުމިނަށާއި އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީއަށް ނުވަތަ އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދެއްނަމަ، އުޅަނދުގެ ބެޓެރީ ކެޕޭސިޓީއަށް ނުވަތަ އިލެކްޓްރިކް މޮޓަރ އައުޓްޕުޓަށް ބިނާކޮށް ތަފާތު ގިންތިއަށް އުޅަނދުތައް ގިންތިކުރުމާ ހުއްދައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސްގެ ގިންތި ކަނޑައެޅުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅައި ތަފްޞީލުކުރުމުގެ ބާރުވެސް މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ކޮންމެ ގިންތިއެއްގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު؛

(2) ލައިސަންސެއްގެ ދަށުން އުޅަނދު ދުއްވޭނެ ސަރަޙައްދު؛

(3) އެކި ގިންތިތަކުގެ ލައިސަންސްގެ ފީ؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން ކަންކަން.

(ޅ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމަކާ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓް

33. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެ ފިޔަވައި، މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ އެހެން ޤައުމެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށްދޫކުރާ، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސްގެ އިތުރުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ޑްރައިވިންގ ޕަރމިޓެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިންޝުއަރަންސަށް ޕްރީމިއަމްގެ ޕްރީމިއަމް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމަކަށް އިންޝުއަރަންސަށް ޕްރީމިއަމް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުޞޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ ލައިސަންސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލައިގަތުން

34. (ހ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ބޭރު ޤައުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދާއިމީކޮށް ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، ދާއިމީކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަންގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިގު މުއްދަތަކަށް ހުރުމުގެ ވިޒާއެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޑިޕްލޮމެޓިކް ޕާސްޕޯޓާ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ބޭރު ލައިސަންސެއް އޮތް ފަރާތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިތުރު ލައިސަންސެއް ހޯދުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އައިސް ވާޞިލުވާ ދުވަހުން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ޤަބޫލުކުރާ ޤައުމުތަކުގެ ލިސްޓެއް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލައި، އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރާ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ޤައުމުތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ޞައްޙަ ލައިސަންސެއް އޮތް ފަރާތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް، ޓެމްޕަރަރީ ޕަރމިޓެއް ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެފަދަ ފަރާތްތަކާމެދު މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ނުވަތަ މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެކަން، އެ ފަރާތަށް ލައިސަންސް ދޫކުރި ޤައުމުގެ ބެހޭ އިދާރާއަށް މިނިސްޓްރީން އަންގަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމާއި ބާތިލުކުރުން

35. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުން ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ

ލައިސަންސް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން، ހިފެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފު
އަމަލެއް ކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠު އެ ފަރާތުގެ ކިބައިން
އުނިވެއްޖެކަމަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކާއިއެކު،
ސާބިތުކުރުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހި ނުދައްކައިވާ ފީއާއި
ޖުރިމަނާ ފައިސާގެ އަދަދު -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ
ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް
ހިފެހެއްޓީ، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ކުށެއްކަމުގައި ޖިނާއީ
ޙުކުމުން ކަނޑައެޅުމުން ނުވަތަ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް ޝަރުޢީ
ކޯޓުން އަމުރެއް ކުރުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން މީހެއްގެ
ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތީން އެ ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައި
ފުރިހަމަވާންޖެހޭ، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ
ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠު އުނިވެއްޖެކަން މިނިސްޓްރީން
ޔަޤީންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެ ޝަރުޠު އުނިވެއްޖެކަމުގައިވާނަމަ،
އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން
ބާޠިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޙުކުމުން
މީހެއްގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި

ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ލައިސަންސްގެ ބަދަލުގައި، 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރަށް، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ވަގުތީ ހުއްދައެއް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް މެދުވެރިވި ޖިނާޔާ ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ރަސްމީ ބަންދު ދުވަސްތަކުގައި ދައްކާނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެހިފައި ނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރު ގުނާނީ ރަސްމީ ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމަނައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް ޝަރުޢީ ކޯޓުން އަމުރެއްކޮށްފިނަމަ، އެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށް އެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި ލައިސަންސް އަނބުރާ ރައްދުކުރަންވާނީ، މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވެގެން ކުރިމަތިލާ އެންމެހައި ޖޫރިމަނާތައް ދައްކައި ހަމަޔަށް ކުރުމުންނެވެ.

ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމް

36. (ހ) މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަމާއި މި ގާނޫނުން ކުރުން މަނާކޮށްފައިވާ ކަންކަން ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ލައިސަންސުން ޕޮއިންޓް ޑީމެރިޓްކުރުމަށް، ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމެއް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަން ޖެހޭނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި އެ ކުށަކަށް ނުވަތަ ހިފެހެއްޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް، ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމާ އެއްގޮތަށް ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސް ޑީމެރިޓް ސިސްޓަމް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކޮށް ހިންގަން ފަށަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމުގެ ދަށުން އަންނަނިވި އިންތިޒާމުތައް މިނިސްޓްރީން ހަމަޖެއްސަންވާނެއެވެ.

(1) ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމާއި، ލައިސަންސްގެ ވެރިފަރާތަށް ވަގުތުން އެންގޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(2) ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ ޖުމްލަ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އަދި ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރެވުނު ސަބަބުތައް ފަސޭހައިން ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(3) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރެވިއްޖެނަމަ، ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށްފައިވާކަމާއި، ބާޠިލުކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ކަމާބެހޭ ތަފްޞީލު އިދާރާތަކަށް އެނގޭނެ ގޮތް ހެދުން؛

(4) ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށް ޑްރައިވަރ އެޖުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ފަރުމާކޮށް، ހިންގުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސްގައި ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރެވޭނީ ސަބަބުތައް ތިރީގައިވާ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކާއި، މަނާ ކަންކަމާއި، ޚިލާފުވުންތަކާއި، އަދި އެއިން ކޮންމެ ކަމަކަށް ކަނޑައަޅާ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން މަނާކަމެއް ނުވަތަ ކުށެއް ނުވަތަ ޚިލާފުވުމެއް ކުރެވިގެން މީހެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭ ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރަންވާނީ، އެ މަނާކަމެއް ނުވަތަ ކުށެއް ނުވަތަ ޚިލާފުވުމެއް ހިނގި ތާރީޚުންނެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދުގެ ޑިމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެފަދައިން ރިކޯޑުކުރެވުން އަދަދުގެ ޕޮއިންޓްކަށް އެ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޑްރައިވަރ އެޖުކޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކޮށް، އެ ޕްރޮގްރާމް ފާސްވަންދެން، އެ ފަރާތެއްގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން؛

(2) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ވަކި މުއްދަތަކަށް ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އަޅާ ފިޔަވަޅެއް ތަންފީޛުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުސޫލުތައް، އަދި އެ ފިޔަވަޅެއް ތަންފީޛުކޮށް ނިމުމުން، އަލުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މީހެއްގެ ލައިސަންސްގައި އެންމެ ފަހުން ރިކޯޑުކުރެވުނު ޑިމެރިޓް ޕޮއިންޓް ރިކޯޑުކުރެވުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދެއް) އަހަރުދުވަސް ފާއިތުވެއިރު، އިތުރު އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނުވަތަ ކުށެއް ނުވަތަ ޚިލާފުވުމެއް ލިބިގެން ޑިމެރިޓް ޕޮއިންޓެއް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިނުވާނަމަ، އެ ބާކީ ހަމައަށް ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި ޑިމެރިޓްޕޮއިންޓް އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ފަރާތްތަކުން، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ޑްރައިވަރ އެޕްލިކޭޝަން ޕްލެޓްފޯމް ފުރިހަމަކޮށް، އެ ޕްލެޓްފޯމުން ޕާސްވޯޑްއެޖެނަރަ އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު ޓެކްސީސަރވިސްގައި ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާ ޑްރައިވަރުންގެ އުނިކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އެ ފަރާތަކަށް އޮންނާނެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑްރައިވަރ އެޕްލިކޭޝަން ޕްލެޓްފޯމްގައި އަމިއްލައަށް އުޅަނދު 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ބައިވެރިވެވޭނީ 1 (އެކެއް) ފަހަރުއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމިއްލައަށް އުޅަނދު ޑްރައިވަރ އެޕްލިކޭޝަން ޕްލެޓްފޯމްގައި ބައިވެރިވުމުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، އަދި އެފަދައިން ކާރު ފުރިހަމަކޮށް ފާސްވާ ފަރާތްތަކުގެ ލައިސަންސުން އުނިކުރެވޭނެ ޙާލަތްތަކާއި ޢަދަދުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑްރައިވަރ އެޕްލިކޭޝަން ޕްލެޓްފޯމް ފަހިކޮށްދޭނީ ލީގަލް އަދި ހަމަ ކުންފުނިތަކަށް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ. އެ ޕްލެޓްފޯމް އެކުލެވިގެންވާ ގޮތަށް، އެ ޕްލެޓްފޯމްގައި ބައިވެރިވާ ޕްލެޓްފޯމް ފުރިހަމަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދުއްވަން ދަސްކުރުން

37. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ނުވަތަ އުގަންނައިދިނުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސިލަބަސްއަކާ އެއްގޮތަށް ފުރިހަމަކުރެވިފައިވާ އިމްތިޙާނު ފުރިހަމަކޮށް، އެ އިމްތިޙާނުން ފާސްވާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށްޓަކައި، އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާއަކާ އެއްގޮތަށް ހަދާފައިވާ ނިޝާނެއް، އެ އުޅަނދުގެ ކުރިމަތީގައި ފަހަތުގައި ހަރުކޮށްގެންނެވެ.

އަދި ދުއްވުން ދަސްކުރާ މީހާއަކު، އެ އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ، މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންސްޓްރަކްޓަރުކަމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައިވާ މީހަކު އިންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) ބޮޑެތި އުޅަނދު ދުއްވުން ދަސްކުރުމަށްޓަކައި، އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މިނިސްޓްރީން އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދެއްގައި އަދި ކަނޑައަޅާ ވަގުތުތަކުގައެވެ. ބޮޑެތި އުޅަނދު ދުއްވުން ދަސްކުރުމަށް ހާއްސަ ސަރަޙައްދާއި، ވަގުތާއި ދުވާލު ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ލައިސަންސް އިމްތިޙާނު ފަރުމާކުރަންވާނީ ތިއަރީ އަދި ޕްރެކްޓިކަލް ހިމެނޭގޮތަށެވެ. އަދި އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ އިމްތިޙާނު ފުރިހަމަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ލައިސަންސް އިމްތިޙާނުގެ ތިއަރީ ޓެސްޓް ފަރުމާކުރަންވާނީ އެހެނިހެން ދަތުރުފަތުރު ބޮޑުގައި އުޅަނދެއް ދުއްވާއިރު އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއަށް އެނގެންވާނެ އަސާސީ ކަންކަން އެ މީހަކަށް އެނގޭކަން ދެނެގަތުމަށް ޓެސްޓުކުރެވޭ ގޮތަށެވެ. އަދި ޕްރެކްޓިކަލް ފަރުމާކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަރަކާތް އެއްގޮތަށް ޓްރެފިކް ގަވާއިދާއި އެ ފަރާތަކަށް އެހެނިހެން ދުއްވުން އެނގޭކަން ދެނެގަތުމަށް ޓެސްޓުކުރެވޭ ގޮތަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް ލައިސަންސް އިމްތިޙާނު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ޓެސްޓުކުރުމުގެ މިނިސްޓްރީން ގަވާއިދުން މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް އަދި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުން

38. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް ހިންގުމާއި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުކަން ކުރަން އެދޭ ފަރާތްތަކަށް އެކަމުގެ

ލައިސަންސް މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭނެހެން، ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް ހިންގުމާއި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުންގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ ސަރުޓިފިކެޓާއި، މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޑްރައިވިންގ ސްކޫލްގެ އިންސްޓްރަކްޓަރުންނާއި އާންމު އިންސްޓްރަކްޓަރުންގައި ހުންނަންޖެހޭ ފަންނީ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް؛

(2) ދުއްވަން ދަސްކޮށްދިނުމަށް ފީގެ ގޮތުގައި ނެގޭނީ އެންމެ މަތީ އަދަދުތަކެއް؛ އަދި

(3) ޑްރައިވިންގ ސްކޫލެއްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ވަސީލަތްތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

(ރ) ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް ހިންގުމަށް އަދި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުންނަށްވުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހަޅުމުން، ޑްރައިވިންގ ސްކޫލް ހިންގުމަށް ނުވަތަ ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރެއްގެ ގޮތުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވެފައިވާނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދޫކުރާ ޑްރައިވިންގ ސްކޫލްތަކާއި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުންގެ ދަފްތަރެއް މިނިސްޓްރީން އަޕްޑޭޓްކޮށް، ބެލެހެއްޓުމާއި، އެ ދަފްތަރު އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫވާ ޑްރައިވިންގ ސްކޫލްތަކާއި ޑްރައިވިންގ އިންސްޓްރަކްޓަރުން، އެއްގޮތް އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް އެކަން ދަސްކޮށްދޭންވާނީ،

މި ޤާނޫނުގެ 37 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ
ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުންނެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހަމަތައް

ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނޫނީ އުޅަނދު ބޭނުންނުކުރުން

39. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ ހިނދަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، ނުވަތަ ބޭނުންކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ އުޅަނދެއް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވާނީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާނީ، އެފަދަ އުޅަނދު އެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓަރީކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓަރީނުކޮށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރުމުގެ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނިޝާނެއް ހަރުކޮށްގެން ހަމައެކަނި އެއްބަނދަރުން އަނެއްބަނދަރަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށް މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، "އެއްބަނދަރުން އަނެއްބަނދަރަށް ގެންދިއުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށްފަހު، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އުޅަނދު އެތެރެކުރި ފަރާތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދިއުމަށް ނުވަތަ އުޅަނދު އެތެރެކުރެވިފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ވިޔަފާރިކުރާ

ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ކިބައިން އުޅަނދެއް ގަތުމަށްފަހު

އެ އުޅަނދެއް ގަތްފަރާތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިޔުމަށެވެ.

އުޅަނދުގެ ފެންވަރު

40. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކީ، އަދި އެ ނިޒާމުގައި ދުއްވާ އަދި ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އުޅަނދަކީ، އެ ނިޒާމުގައި އެ އުޅަނދެއް ދުއްވައި ބޭނުންކުރުމަށް އެކަށީގެން ފެންވަރެއްގައި ހުރި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން ރޯޑްވަރދީ އުޅަނދެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް

41. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވުމާއި، މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ޓްރެފިކް ބައްތި ހަރުކުރުމާއި، ނެގުމާއި، ބަދަލުކުރުން؛

(2) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ އުޅަނދު ޕާކުކުރުމުގައި ނުވަތަ މަގުހުރަސްކުރުމުގައި ނުވަތަ އެނޫންވެސް ބަނޑާރަ މަގުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް އަންގައިދޭ މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އެފަދަ ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި، ނެގުމާއި، ބަދަލުކުރުން؛

(3) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރާ ދުވަހުގެ ބާރުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، އެކި ދިމާލުގެ ނުވަތަ ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދުތަކަށް ނުވަތަ އެކި ދިމާލުގެ ޑްރައިވަރުންނަށް ނުވަތަ ވަކި ބާވަތެއްގެ މަގުތަކަށް ޚާއްޞަ

ދުވެލީގެ ބާރުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، ދުއްވުމުގެ ދުވެލި އަންގައިދޭ ނިޝާންތައް ހަރުކުރުމާއި ނެގުމާއި ބަދަލުކުރުމާއި، ސްޕީޑް ބްރޭކަރު ބެހެއްޓުމާއި، ނެގުން؛

(4) އެއްކޮޅަށް ދުއްވާ ބަނޑާރަ މަގުތަކާއި، ރޫޓް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި ރޫޓް ބަސްސްޓޭންޑުތަން ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، ހަމަޖެހިފައިވާ ވަންދެމު ބަސްސްޓޭންޑުތަން ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(5) އެއްކޮޅަށް ދުއްވާ ބަނޑާރަ މަގުތައް ކަނޑައެޅުމާއި އުވާލުމާއި، ވަންދެމު ހުރުމާއި، ސްޕީޑް ބްރޭކަރު ބެހެއްޓުމާއި، ނެގުން؛

(6) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމާއި މަޑުކުރުން ހުއްދަ ތަންތަނާއި ވަގުތާއި ޕާކުކުރުން އަދި މަޑުކުރުން މަނާ ތަންތަން ކަނޑައެޅުމާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ވަކިން ނުވަތަ ޕާކުކުރުން މަނާ މަގުތަކާއި ތަންތަނާއި ސަރަހައްދާއި ވަގުތު ކަނޑައެޅުން؛

(7) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ޓެކްސީ އުޅޭތަން ބޭނުންވާ ޚިދުމަތްތަކަށް ދުއްވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަން ޓެކްސީ ސްޓޭންޑް ކަނޑައަޅައި، ކަމާގުޅޭ ނިޝާންތައް މަގުތަކުގައި ހަރުކުރުމާއި، ނެގުމާއި، އެފަދަ ނިޝާންތަކަށް ބަދަލު ގެނައުން؛

(8) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުން ކުރުން މަނާ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން؛

(9) އެނޫންވެސް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން ކަނޑައެޅުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މަގުމަތީގެ ނިޝާންތައް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާންތައް ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ނުވަތަ ޕާކުކުރުމުގައި ނުވަތަ މަޑުކުރުމުގައި ނުވަތަ އެއްސޮރުވެސް ބަސްގާރ މަގުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި މަގުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުން އަދި މަގުތައް ބޭނުންކުރާ މީހުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް އަންގައިދޭ، ވަގުތީގޮތުން އަދި ދާއިމީގޮތުން މަގުމަތީގައި ހަރުކުރާ ނުވަތަ ބަހައްޓާ ބޯޑުތަކާއި ބައްތިއަށް ނުވަތަ ކުރާ ނިޝާންތަކަށް ފަރުވާކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (7) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ބަސްޓޭރ މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުމާއި މަޑުކުރުން ހުއްޓަ އަދި މަނާ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި، ޕާކުކުރުމާއި މަޑުކުރުން ހުއްޓަ އަދި/ނުވަތަ މަނާ ވަގުތުތަކާއި، ހާލަތްތަކަށް ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި ބާވަތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް ހާއްސަ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ޕާކުކުރުމާއި މަޑުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަން ޖެހޭ އުސޫލުތައް އިޝާރާތް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ރައްކާތެރިކަމުގެ ހަމަތައް

42. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބާވަތާއި ޑިޒައިން ހިމެނޭގޮތުން، އެ އުޅަނދުތަކުގައި ހުރުން ލާޒިމު ސަލާމަތީ އާލާތްތަކާއި ވަސީލަތްތައް، އަދި އެ ތަކެތި ހުންނަންވާނެ އުސޫލު މިންގަނޑުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އާލާތްތަކާއި ވަސީލަތްތައް އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްގެން ނުވަތަ ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަށް ހަމަޖެއްސައިގެން ފިޔަވައި އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) ވަކި މިންގަނޑަކަށްވުރެ ބަރުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި، ދު ފުރުޞަތުދީ ގިނަ ފޯރުކޮށްދޭ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް، މިފަދަ އެހެނިހެން ނުވަތަ އިހުސާސް ނުއިނގިލާފާތަކުގެ ކުޑަކުދިން އުފަރަސްތާން، އިތުރު

ކުޑަކުދިންނަށް ހާއްސަ ކޯޓު-ސިވިލްއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ވަކި މިންގަނޑަކަށްވުރެ ބޮޑަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކޮށްދީފައިވާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާއިރު، ބޭނުންކުރަންވާނީ ރައްކާތެރިކަމުގެ އާލާތްތަކާއި އަދި އަޅަންވާނެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މީހެއްގެ އުޅަނދާ ނުލައި އިރިސްދު ސުއިސްދާވަރުގެ ކުޑަކުދިން، ދެ މުސްނަދު އެކަށީގެން ހަމަތަކާއި ކަނޑަ ދެ ފުރޮޅު އުޅަނދުގައި ގެންދަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސޭފްޓީ ކަމަރު ބަނދެގެން ދުއްވާ މީހާގެ ދެ އަރިމައި ދެ ފައި މިނިވަންކަމާއެކު ގެންގުޅުވާ ގޮތަށެވެ.

43. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކި ސަރަހައްދުތަކާއި އެކި މަގުތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައެޅުމާއި ބަދަލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އެކި މަގުތަކާއި އެކި ސަރަހައްދުތަކަށް ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން އަންގައިދޭ ނިޝާން ފަސޭހައިން ފެންނާނެހެން އެ މަގެއްގައި ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދެއްގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

ރައްކާތެރިކަމުގެ ދުވެލީގެ މިންވަރު

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކުރާ ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި ބާވަތެއްގެ އުޅަނދުތަކަށް ހާއްސަކޮށް ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި ގަޑިއެއްގެ ތެރޭގައި ޑްރައިވަރުންނަށް ހާއްސަކޮށް ދުވެލީގެ ބޮޑުމިން ކަނޑައެޅުމާއި، ވަކި މިންގަނޑަކަށްވުރެ ބޮޑަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުއްދަކޮށްދީފައިވާ ސަރަހައްދުތަކުގައި ނުވަތަ މަގުތަކުގައި ވެސް ބާވަތެއްގެ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް އަމަލުކުރުން

44. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަގުމަތީގައި ހަރުކުރާ ނުވަތަ ބަހައްޓާ ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް ނުވަތަ ކުރަހާ މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް ޓްރެފިކް ބައްތިއަކުން ނުވަތަ މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކުން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކުން އަމަލުކުރުމަށް އަންގާ ކަމެއް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ނުވަތަ ފުށުއަރާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޓްރެފިކް ބައްތިއަކުން ނުވަތަ މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކުން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކުންނެވެ.

(ނ) އެއްވެސް ޓްރެފިކް ބައްތިއަކުން އަމަލުކުރުމަށް އަންގާ ކަމެއް މަގުމަތީގެ ނިޝާނަކާ ނުވަތަ ޓްރެފިކް ނިޝާނަކާ ޚިލާފުވާނަމަ ނުވަތަ ފުށުއަރާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނީ އެ ޓްރެފިކް ބައްތިއަކަށެވެ.

ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުން

45. (ހ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކް ބެލެހެއްޓުމާއި، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އުޅަނދު ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އިރުޝާދު ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކް ބެލެހެއްޓުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުން ދޭ އިރުޝާދާ އެއްގޮތަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޕަބްލިކް ބޮރޯކުރުމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ޕަބްލިކް ފުދުރުން ތިބެންވާނީ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ޙަރަކާތްތަކާއި އިންޝުއަރަންސް މަދު ބޭނުންކުރާ ޙަރަކާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ ދުރުމިނަކުން ކަސްޓަރަކާވާއްދު ފާހަގަކުރެވޭ ދެންނެވިއަށް ދެއްވިއަށް.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޕަބްލިކް ބޮރޯކުރުމުގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ޕަބްލިކް ފުދުރުން ދާ އިޖުރާއާތް ޕަބްލިކް ބައެއްމިދާ ނުވަތަ މަދުވަތީގެ ސިޔާސަތާ ނުވަތަ ޕަބްލިކް ސިޔާސަތާ ނުވަތަ އެއީ ކަމަކާ ގުޅޭ ބޭނުމެއް ހަމަޖެހިފައިވާ ގަވާއިދާ ހިލާފުވާނަމަ ނުވަތަ ފުރުއަށްވާނަމަ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެންމެހައި ޙަރަކާތްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ބާރުނުވާ އެންމެހައި ޙަރަކާތްތަކުން އެ ވަގުތެއްގައި އަދާކުރަންޖެހޭ ޕަބްލިކް ފުދުރުންގެ އިޖުރާއަތެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބާރުމަތިން، ޕަބްލިކް ބައެއްމިދާ ނުވަތަ މަދުވަތީގެ ސިޔާސަތާ ޕަބްލިކް ސިޔާސަތާ ނުވަތަ އެއީ ކަމަކާ ގުޅޭ ބޭނުމެއް ހަމަޖެހިފައިވާ ހިލާފުވެ ޕަބްލިކް ފުދުރުންނަން އިޖުރާ ދިނުމަށް އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާއެވެ.

(1) އެކަސިޔެންސެއް ހިނގައިގެން ޕަބްލިކް ކަންތަކުރުމުގެ ކަމެއްގައި؛

(2) ފުދުރަތީ ކާރިސާއެއް ނުވަތަ އަލިފާނުގެ ކާރިސާފަދަ ކަމެއް ހިނގައިފައިވާ ހާލަތެއްގައި ޕަބްލިކް ކަންތަކުރުމުގެ ކަމެއްގައި؛

(3) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ޓްރެފިކް ލޮއިކުރުމުގެ ކަމެއްގައި ނުވަތަ ހުރިހާ ކަމެއްގައި؛

(4) އެއްވެސް ސަރަޙައްދަކުން ބަނދަރުކުރާ ސަރަޙައްދު ޕަބްލިކް ކަންތަކުރުމުގެ ކަމެއްގައި.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ފުދުރުން އިޖުރާ ދިނުމުގައި ޕަބްލިކް ފުދުރުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދެއްގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މަޖިލީހުގެ ޕަބްލިކް ބޮރޯކުރުމާއި، މަދު ބާރުނުކުރާ ދެއްވިއަށް

ޓްރެފިކް ފުލުހުން އިރުޝާދު ދިނުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުންނާއި ހިނގާބިނގާވާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް

46. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، މަގުގެ ވާތް ފަރާތުންނެވެ.

(ށ) އެއް މަގެއްގައި ނުވަތަ މަގެއްގެ އެއް ފާރުގައި، އެއް ހަމަހަމައެއްގައި ތިބޭގޮތަށް އެއް އުޅަނދަކަށްވުރެ ގިނަ އުޅަނދު އެކުއެކީގައި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަށް އިސްތިސްނާވެގެން، މަގުގައި ނުވަތަ ފާރުގައި އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި އެއް އުޅަނދަކަށްވުރެ އަވަހަށް އުޅަނދު ކުރިއަރާ ހާލަތުގައި، ކުރިއަރާ އަރާ ތަނުގައި ޖެހޭނެ ދީ އުޅަނދު އެއްހަމަވުން މި މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(ރ) ވަކި ބޭނުމަކާ އުޅަނދު ދުއްވަން ވަކި ޚާއްސަ ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކުގައި، އެ އުޅަނދަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ލޭން ފިޔަވައި އެހެން ލޭނެއްގައި ދުއްވުން މަނާކަމެކެވެ. އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ލޭނުގައި ދުއްވުމުގައިވެސް ބޭނުންކުރަންވާނީ ލޭނުގެ ވާތް ފަރާތެވެ.

(ބ) އެއް ބާވަތަކަށްވުރެ ގިނަ ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދު ދުއްވަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ލޭންތަކުގައި، ބައިސްކަލާއި، ސައިކަލު ފަދަ އުޅަނދު ދުއްވާނީ އެ ލޭނުގެ ވާތް ފަރާތުންނެވެ. އަދި، އެހެން އުޅަނދު ދުއްވާނީ ބައިސްކަލާއި ސައިކަލު ފަދަ އުޅަނދުތަކާ ޖެހޭ ބަލައިގެންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އަށް އިސްތިސްނާވެގެން، ދުއްވަމުންދާ ލޭނުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއް ނުވާ ސަބަބަކާ ކުރިމަތިވެގެން ދަތުރުކުރާ އުޅަނދެއްގެ ކުރިމަތީގައި ދިމާވާ ހުރަހަކާހުރެ، ޖެހިގެން އޮތް ލޭނަށް ދަތުރުކުރާ އުޅަނދުތަކާ ޖެހިގެން ރައްކާތެރިކަމާއެކު ކުރިއަރުވާ ފުރުސަތު ލިބޭ ހާލަތުގައި، ޖެހިގެން އޮންނަ ލޭން ބޭނުންކުރުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ކ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ މަގުތަކުގައި ކުރިމަތިން ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދެއް ކުރިއަރައިގެން ދާންވާނީ، ޖެހިގެން އޮންނަ ލޭނުގައި ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދުތަކާއި ފަހަތުން އަންނަ އުޅަނދުތަކަށް ބަލައި، ރައްކާތެރިކަމާއެކު ކުރިއަރައިގެންދާނެ ފުރުޞަތު ލިބުމުން، ސިގްނަލް ދިނުމަށްފަހު ކުރިމަތިން ދުއްވަމުންދާ އުޅަނދުގެ ކަނާތް ފަރާތުންނެވެ.

(އ) މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ކަފިހުރަހަކުން މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު މަގު ހުރަސްކުރާނަމަ، ނުވަތަ މަގު ހުރަސްކުރަން އުޅޭނަމަ، މަގު ހުރަސްކުރާ މީހުންނަށް ޖާގަދިނުމުގެ ގޮތުން އެއްގަމު އުޅަނދު ހުއްޓާލަންވާނެއެވެ.

(ވ) އެއްގަމު އުޅަނދު ބޭނުންކުރުމުގެ ތެރޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބުރުގަސް އަގަންވާސް، އަދި އޭގެ އަޑު ބަލަހައްޓަންވާނީ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތަކަށެވެ.

(މ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައާއި، ބަސްގާޑި ޚިދުމަތް ބޭނުންކުރުމުގައި އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އަންނަނިވި ކަންކަމާގެ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅާ ޤަވާޢިދު މިނިސްޓްރީން ތިބެގެންވެއެވެ.

(1) އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު ރައްކާތެރިކަމާއެކު އެއް އުޅަނދަށްވުރެ އަނެއް އުޅަނދު ކުރިއަށް އެރުމުގައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް؛

(2) އުޅަނދުގެ މިސްރާބު ބަދަލުކުރާނަމަ ބަލަހައްޓަންޖެހޭ ގޮތަށް؛ އަދި

(3) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އެހެނިހެން އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

(ފ) ބަސްގާޑި ޚިދުމަތުގައި ހިނގާބިނގާވާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގު ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް

މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކުގައި، މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ބަނޑާރަ މަގުތަކުގައި ހިނގާބިނގާވެ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން މަގުގެ ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް؛

(2) ދުވާރުގެ ބަދަލުގައި، މަގުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި ހިނގުން ހުއްޓާ ބާރަށްތަކާއި، އެފަދަ ބާރަށްތަކުގައި އަމަލުކުރަންވާނެ އުސޫލުތައް؛

(3) މަގު ހުރަސްކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛ އަދި

(4) މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ހިނގާބިނގާވެ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް.

ލައިސަންސް ގެންގުޅުން

47. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން، ލައިސަންސް އޮވެގެން ދުއްވުމަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޅަނދެއް ދުއްވާއިރު ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރާއިރު، އެ އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއަށް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރާ މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެ ގިންތީގެ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ކާޑު އަސްލު އެ މީހާގެ އަތުގައި ނުވަތަ އުޅަނދުގައި ފަސޭހައިން ފެންނާނެހެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ގެއްލުމުން ޓްރެފިކް ބަލަހައްޓާ ފުލުހުން އެދިއްޖެނަމަ، ލައިސަންސް ކާޑު އަސްލު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އުޅަނދުގެ ލައިސަންސް ނެގުމަށްޓަކައި ހަދާ އިމްތިޙާނު ހެދުމަށްޓަކައި އުޅަނދު ދުއްވުން މި މާއްދާގެ (ހ) އިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ

ބާރަކްތަކުގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ، ދުއްވާ މީހާއާއެކު ދުއްވަން ދަސްކޮށްދޭ އިންސްޓްރަކްޓަރު ނުވަތަ އިމްތިޙާން ނަގާ އޮފިސަރު އުޅަނދުގައި އިނދެގެންނެވެ.

ބައްތި ދިއްލުން

48. (ހ) ހަވީރު 6:00 ން ފެށިގެން ހެނދުނު 6:00 އާ ދެމެދުގައި އަދި ބޯކޮށް ވާރޭވެހެމުންދާ ވަގުތާއި ސާފުކޮށް ނުފެންނަ އެނޫންވެސް ވަގުތުތަކުގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ދުއްވަންވާނީ ބައްތި ދިއްލައިގެން އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

(1) އިންޖީނު ނުލާ އުޅަނދުނަމަ، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާވަރުގެ އަލިއެއް ނުވަތަ ކުރިއަށް ފެންނަގޮތަށް ބައްތިއެއް ހަރުކޮށްގެން؛

(2) އިންޖީނުލާ އަދި އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދުގެ ތެރެއިން، ދެ ފުރޮޅުގެ އުޅަނދުނަމަ، އޭގެ ހެޑްލައިޓާއި ފަހަތު ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(3) އިންޖީނުލާ އަދި އިލެކްޓްރިކް އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން، ދެ ފުރޮޅަށްވުރެ ގިނަ ފުރޮޅުގެ އުޅަނދުނަމަ، އޭގެ ކުރީ ދެ ފަރާތުގެ ދެ ހެޑްލައިޓާއި ފަހަތު ދެ ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(4) ކަފުޖަހައިގެން އުޅަނދެއް ގެންދާނަމަ، އުޅަނދުގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބައްތި ހަރުކޮށް، ކޮޅުގައި އެންމެ އުޅަނދުގެ ފަހަތުގެ ދެ ޓެއިލްލައިޓް ދިއްލައިގެން؛

(5) އިންޖީނުލާ އަދި އިލެކްޓްރިކް އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރުގެ ކުރިއާއި ފަހަތުގައި، ސިގްނަލް ބައްތި ހަރުކޮށްގެން؛

(6) އުޅަނދުގެ ބޮޑުމި ދެއްކުމުން، އުޅަނދުގެ ފަހަތުން އަންނަ މީހުންނަށް ބޮޑުމި ބައްތި ފެންނާނެހެން، އަދި އުޅަނދު ހުއްޓިކަން، ނުވަތަ މަގުކޮޅަކަށް އެނބުރޭނެކަން، އަދި ފަހަތަށް

ދުއްވާއިރު، ފަހަތުގައި ތިބޭ މީހުންނަށް އެނގޭނެހެން، ހުދު ކައްޓާއް ހަރުކޮށްގެން؛ އަދި

(7) އެފަދަ ފަހަތު ނަންބަރު ޕްލޭޓަށް އަލިވާގޮތަށް ހުދު އަލި ފެންނަ ބައްތިއެއް ހަރުކޮށްގެން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގައި ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރުތަކުގެ ތެރެއިން އުޅަނދުގެ ފަހަތުގައި ރަތްކުލައިގެ ރިފްލެކްޓަރ ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެ އުޅަނދުތަކަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ވަގުތަށް އަލިވާވަރަށް ދިއްލާފައި ހުންނަ ބޮންބޮންގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުގައި ބައްތިގެ ބަދަލުގައި ރިފްލެކްޓަރ ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަދީ، އެފަދަ ސަރަހައްދުތައް މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ޓެއިލްލައިޓް ނުދިއްލާނަމަ، އެހެން އެނގޭނެ ނިޝާނެއް ނުވަތަ ރިފްލެކްޓަރެއް ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްފައި ހުންނަ ބައްތިތަކުގެ އަދި ހުންނަންވާނެ މިންވަރާއި ކުލައާއި އަޑުއަރާވަރު ކަމާގުޅޭ އެހެނިހެން މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ޒިންމާ އުފުލާނެ ފަރާތް

49. (ހ) ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދަކާ ޖޫރިމަނާ އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ޒިންމާއާއި އުފުލަންވާނީ، އެއިރަކު އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތް ކަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ ފަރާތުންނެވެ.

(ށ) ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިނުވާ އެއްވެސް އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ޒިންމާއާއި، އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރި ފަރާތުންނެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ހިނގާ އެކްސިޑެންޓުތައް

.50 (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިނގާ އެއްވެސް ތަނެއްގައި އެކްސިޑެންޓެއް ހިނގައިފިނަމަ، އެ އެކްސިޑެންޓުގައި ޝާމިލުވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަންނަނިވި ފަދައިން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެކްސިޑެންޓު ހިނގި ސަރަޙައްދުގެ ޓްރެފިކަށް އިތުރު ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިނުވާ ގޮތުގެމަތިން އަދި ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އުޅަނދު ހުއްޓުމަކަށް ގެނައުން؛

(2) ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް އެކަން ރިޕޯޓުކުރުން ނުވަތަ ޓްރެފިކް ފުލުހުން ނެތް ސަރަޙައްދެއްގައިނަމަ ފުލުހުންނަށް އެކަން އެންގުން؛

(3) އެކްސިޑެންޓުވި އުޅަނދު ނުވަތަ އުޅަނދުތަކާއި، އެކްސިޑެންޓު ހިނގި ސަރަޙައްދުގެ ހާލަތަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް އައުންނުދިނުން؛

(4) އެކްސިޑެންޓުގައި ޝާމިލުވާ އެހެން ފަރާތަކުން އެދިއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަމިއްލަ މައުލޫމާތާއި އުޅަނދުގެ ތޮރެޖް ފުޓީ އިންޝުއަރެންސްގެ މައުލޫމާތު ހިއްސާކުރުން؛

(5) ފުލުހުން އެކަން ގޮތަކަށް ނާންގާހާ ހިނދަކު ނުވަތަ އެކްސިޑެންޓުގައި އަނިޔާވި ފަރާތަކަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ނުވަތަ އަމިއްލަ މީހަކަށް ލިބިފައިވާ އަނިޔާއަކަށް ފަރުވާ ހޯދުމަށް ފިޔަވައި، އެކްސިޑެންޓު ހިނގި ސަރަޙައްދުގައި މަޑުކޮށްލުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން ޚިލާފަކަށްވެސް، އެކްސިޑެންޓުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް ލިބިފައިވާނަމަ އަދި އެކްސިޑެންޓުގައި ޝާމިލުވާ ފަރާތްތަކުން އެކަމުގައި ފުލުހުން ޝާމިލުކުރަން ބޭނުންނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަކާ ނުލައި، އެ ފަރާތްތަކުން

ވާހަކަ ދައްކައިގެން މައްސަލަ ނިންމިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އިންތިޚާބުތަކުގެ ރިޕޯޓު ބެލެހެއްޓުމުގެ ބާރުދަން އިންތިޚާބެއް ހިނގައިދިޔަކަން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖަމާކުރާ ފުދުރުން ކަނޑައަޅާ ނިޒާމުގެ ތަޖުރިބާ ފުދުރުންނަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) އިންތިޚާބުގެ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤުގެ ބާރުދަން އިންތިޚާބުގައި އިހުމާލުވާ ފަރާތުގެ ޝަކުވާ، ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު ބެލެހިނގާ ފުދުރުންތަކަށް ދެވިގެންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުއްވިނަމަ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމާ ވަގުތުން ފޯނުގެން، އެއާގެ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތުގެ ނަން، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ދުވަސް ހުށަހެޅުމުގެ ތާރީޚް، ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އިންތިޚާބުގެ ބާވަތުން، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު މުއްދަތަކަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށް ގެނެސްދޭނަމަ، ކޮމިޝަނުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ އިޖްރާއާތު ބެލެހިނގާ ފުދުރުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް އެޕީލުކުރުމުގައި، ދިމާވާ އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއިއުލާނުކުރުމުގެ މުއްދަތަށް ބަލައި، އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާ އިއުލާނުކުރުން މި ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ 103 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އަދި (ކ) ގެ ދަށުން ޝަރުތަށް އެދޭނެއެވެ.

(ޅ) އިންތިޚާބެއް ހިނގާ ޕާރލަމެންޓުގައި، އިންތިޚާބުގައި އުޅެނދު ދުރުވާ ފަރާތްތަކުގެ އަމަލުތަކާއި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި، އިންތިޚާބުގެ މައްސަލަތަކާއި ތަޙްޤީޤުކުރާ ފުދުރުން ޖުރިމަކަށްދީފައިވާ އިޖްރާއާތުތަކާއި، ދިމާވާ އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއިއުލާނުކުރުމުގެ

މިންވަރާއި އެކްސެޕްޓެންސްގައި އިހުމާލުވީ ފަރާތް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑެއް، އަދި އެކްސްޓެންޑެޑް އެކްސެޕްޓެންސްގެ މުއްސަނދިކަމުގައި އާންމުންނާއި ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގައި މީހުންނާއި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން

51. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން ހަމައެކަނި ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް ތަޢާރުފުކޮށްފައިވާ ހުންނަ ދެ ފުރޮޅުގެ އުޅަނދު ފިޔަވައި، އެހެން އުޅަނދުގައި ދިޔަވެގެން އުޅުއްވޭނެ މީހުންގެ އަދަދު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބައިސްކަލުގެއިތުރުން، ހަމައެކަނި ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ ހުންނަ އޮޕެޑް ސައިކަލާއި މޮޕެޑް ސައިކަލުގައި ދުއްވާއި ބަހައި އުޅުއްވާނީ، އެ އުޅަނދެއްގައި ހަރުކޮށްފައިވާ ފަހިގަނޑެއް ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއްގެ މަޤްޞަދަށް އަޅައިގެންނެވެ. އަދި ފަހިގަނޑެއް ނުވަތަ މަޤްޞަދަށް އަޅައިގެން ނޫންގޮތަކަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް އުފުލަ އުޅަނދެއްގައި އުފުލަންވާނީ، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތަށް އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ނެގެއްޓުމަށް ގޮތަކަށް، އަދި އެހެން އުޅަނދުތަކާއި މީހުންނާއި ތަކެތީގެ ސަލާމަތީބަޔަށް ކަނަޑަތުކުރާގޮތަކަށް، އެ އުފުލާ އެއްޗެއްގައި އަންނަނިވި ސިފަތައް ފުރިހަމަވާ ގޮތެއްގައިމެނުވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ފުޅާމިނަށްވުރެ ބޮޑުނުވުން؛ އަދި

(2) އުޅަނދު ދުއްވަން އިންނަ މީހާ އުޅަނދުގައި އިށީނދެގެން އިންނައިރު، ދުއްވަން އިންނަ މީހާގެ ކޮނޑަށްވުރެ އުސްވެގެން ނުވުން؛ އަދި

(3) އުޅަނދުގެ ހެޑް ލައިޓާއި، ސިގްނަލް ލައިޓާއި، ބްރޭކް ލައިޓާއި، ނަންބަރު ޕްލޭޓް ނިވާ ނުވުން.

(ނ) މިދާ އުފުލާ ހިސާ އުޅަނދުތަކުގެ އިތުރުން، އެ އުޅަނދަކަށް އެކަމަށް ދިނެވޭނެ އުފުލޭނެ ބަރުދަން، އުޅަނދުގައި ފެންނަ ގޮތަށް، ލިޔެފައި

ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) އަލިފާން ހިފާފާނެ ނުވަތަ ގޮވާފާނެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެފަދަ އެއްޗެއް އުޅަނދުގައި އުފުލަންވާނީ، އެ އެއްޗެއް އުފުލުމަށް މިނިސްޓްރީން ހުއްދަކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އުޅަނދުތަކުގައި، އަދި ވަގުތެއްގައި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް، އަދި ކަނޑައަޅާފައިވާ ނިޝާނެއް ހަރަކާތްގެންނެވެ.

(ބ) އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގައި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުމާބެހޭ އިތުރު އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައެވެ.

އުޅަނދުގެ ބާވަތާ އެއްގޮތަށް ލައިސަންސް ނުވަތަ މުދާ އުފުލުން

52. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބަލައިން ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އެއްގަމުއުޅަނދެއްގައި މުޅި އުފުލުމަށް ނުވަތަ މުޅި އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުއުޅަނދެއްގައި ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑަކާ އެއްގޮތަށް ޓެސްޓުކުރެވިގެން، ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުއުޅަނދެއްގައި ލައިސަންސްދޫކުރުމާ އެކުގައި އެ ލައިސަންސްދޫކުރުމުގެ މުޅި އުފުލުމާއި، މުޅި އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުއުޅަނދުގައި އެ މުދަލުތަކެއް ބަދަލުކޮށް ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ހުކުމުން ނާއިވެއެވެ.

(ނ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ބަލައިން ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުއުޅަނދު މުޅި އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ ނުވަތަ މުޅި އުފުލުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެއްގަމުއުޅަނދު ލައިސަންސްދޫކުރުން އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތީން އެ އެއްގަމުއުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން

53. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަކަށް ފިޔަވައި އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް، އެއްވެސް ސިފައެއްގައި، އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް، ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަށް މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ބްލޫޓޫތު ޓެކްނޮލޮޖީ އުފަދަ ޓެކްނިކީ އުޅަނދުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ހިމެނެނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އުޅަނދެއް ދުއްވަމުންދާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތުން، ނެވިގޭޝަންގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ބޭނުމަކަށް، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުމުގައި، އެ ފަރާތުގެ ދެ އަތް ހުސްގޮތުން ނުއެޅި ގޮތަށް، ބޭނުންކުރެވޭގޮތަށެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި އަޑުގަދަކުރުން

54. ޚާއްޞަ އިވެންޓަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ޕަބްލިކް ސަރވިސް އަނައުންސްމަންޓް ދިނުމުގެ ބޭނުމަށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވާ އެހެން އުޅަނދުތަކާއި ހިނގާބިނގާވާ މީހުން ފަރާތްތަކާއި ކުއްލި ގޮތެއްގައި އަޑުއިވޭ ވަރަށް ބާރަށް ސައުންޑް އުޅަނދުގައި މައިކްރޯފޯން ބޭނުންކުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ހޯދައިގެންނެވެ.

އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ދުއްވުން

55. (ހ) އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކަކީ، ކުއްލި ހާދިސާތަކުގައި އިމަރޖެންސީ ސަރވިސް އަދާކުރާ ދުއްވަންޖެހޭ ހާދިސާގައި، އެއްކަލަ ދުއްވުމަށް

ކަނޑައަޅާފައިވާ މަގުމަތީގައި އިދިކޮޅަށް ނުވަތަ ޓްރެފިކް ބައްތިއަށް މަޑުކުރުމަކާ ނުލައި، ނުވަތަ އެ ހާލަތަކާ އެކަށީގެންވާ ނިސްބަތަކަށް މަގުމަތީގެ ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާއި، ޓްރެފިކް ބައްތިއާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ނުވަތަ މަގު ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެފަދަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އިމަރޖެންސީ އުޅަނދު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ އިމަރޖެންސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ އުޅަނދުތަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި އުޅަނދުތައް ހިމެނެއެވެ.

(1) އެމްބިއުލާންސް؛

(2) ފަޔަރ އެންޑް ރެސްކިއުގެ ޚިދުމަތްތަކަށް ނިސްބަތްވާ އުޅަނދުތައް؛

(3) ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުއްލި ހާލަތްތަކުގައި އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތައް ދުއްވާއިރުވެސް އެ އުޅަނދުތައް ދުއްވަންވާނީ މަގު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުވާން ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މަގުގައި ދުއްވާ އެހެން އުޅަނދުތަކުންނާއި މަގު ބޭނުންކުރާ މީހުން އިމަރޖެންސީ ސައިރަން އަޑުއިވިޔާ، އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކަށް ފަސޭހަކަމާއެކު ދުވެވޭނެގޮތަށް ވަގުތުން ޖާގަދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އިމަރޖެންސީ އުޅަނދުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކުން ހުއްދަ ދިނުމާއި އެފަދަ އުޅަނދުތަކުގައި ފިޓްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ދުވާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ހަމަތައް

56. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން މަގުގެ ދުވާރުމަތީގައި މުދަލާއި ތަކެތި ބަހައްޓަންވާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައި، ވަގުތީ

ބޭނުމަކަށް އެކަށީގެންވޭ.

(ށ) ދުވާރުމަތީގައި ނުވަތަ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، މީހުން ހިނގުމަށް ހަދާފައިވާ އެހެންވެސް ތަނެއްގައި ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި، ކުޑަކުދިން އުފުލުމަށް ޚާއްސަކޮށްފައިވާ ހުންނަ ޕާކާއި، ސްކޫލް އިމާރާތް ބޭނުންވާ މީހުން ދެއްކޭގޮތަށް ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ނުރައްކާ ލިބިދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް، އެއްގަމު ދުއްވާ ފަދަ ތަނެއްގައި ވާނަމަ، އެއްފަހަރާ ބާވަތްތަކުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުތައް ޕާކުކުރުމާއި ހުއްޓާލުމާމެދު ޤަވާޢިދުތައް ނުފާޅުކުރުން.

އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުން	57.	(ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، އުޅަނދު ޕާކުކުރުން ހުއްޓުމަށް އަދި އާންމު ޖާގަތައް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ކަނޑައެޅިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ހުއްޓުމަށް ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ އުޅަނދުތަކަށް ކަނޑައެޅޭ ޕާކިންގ ޖާގަތަކާއި، އާންމުކޮށް ހުރިހާ ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ ޕާކިން ޖާގައެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ ބަޔަކު އަދި ސިޓީއެއްގައި ވަކިން ޚާއްސަކުރެވިފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.
		(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަންވާނީ، އެ ބާވަތެއްގެ އުޅަނދެއް ޕާކުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައިގައި، އެ ޖާގައިގައި ޕާކުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުގެ ދަށުންނެވެ.
		(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ޕާކުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައިގައިވެސް، އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް މެދުނުކެނޑި ޕާކުކޮށްގެން ބޭއްވޭނީ އެންމެ ގިނަވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.
		(ރ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ޕާކުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖާގައެއް ކަނޑައަޅާއިރު، [illegible] މަގުގެ ކަނުމަތިން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) ފޫޓުގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި ޕާކިން ޖާގައެއް ކަނޑައެޅިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ހ) ބަނޑާރަ މަގުއޮޅުގެ ކަނޑުމަތީން ފުރިގެން 10 (ދިހައެއް) ދުވަހުގެ
ސަފަރަކަށްދެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު އެއްވެސް ޢަމަލަކު ޕާސްކުރުމަކީ
ނުވަތަ މަޤުބޫލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ކޮއްޓަރޯލްފޯ ޕާޓީގެ ސްޓޭޓް ކަނޑައެޅުމާއި ޕާޓީގެ މަސްޢޫލު ބެހެއްޓުން

58. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއްގައި ކަނޑައަޅާ ޕާޓީގެ ޗާންސެލަރުގެ އިޚުތިޔާރު، ޗާގެ ބެހެވިފައިވާ ރަށްރަށުގައި ނުވަތަ ސިޓީތަކުގައި، އެ ރަށެއްގެ ދިރިއުޅޭ ޓެކްސްޕޭޔަރުންގެ ޕާޓީން ހާޒިރުވާން ގޮވާލެވިދާނެ، އެ ރަށެއްގެ ވެރި ސަރަހައްދެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދުތަކެއް އެއީ އެއްގަމު އުޅަނދު ފޮނުވާކުރުމަށް ހޯއްދަވާކަށް ޗާންސެލަރގެ ގަވާއިދާއި ކަނޑައަޅައިގަތުމަށް، އެ ޗާންސެލަރަން ޕާޓީގެ ސްޓޭޓްބެހެއް ކޮއްޓަރ ދިނުމުގެ އިޚުތިޔާރު އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ލާޒިމް ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފޮނުވާކުރުމަށް ހޯއްދަވާކަށް ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުމުގައި، ބަނޑާރަ މަގުތަކާއި އާންމު ތަންތަނާއި އެހެން މަގުތަކާއި ތަންތަނުގެ އެއްވެސް ބައެއް، ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮއްޓަރޯލްފޯ ޕާޓީގެ ސްޓޭޓް ކޮއްޓަރޯލްފޯން އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 2 (ދެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދު ފޮނުވާކުރަން ހޯއްދަވާކަށް ޗާންސަލް ކަނޑައަޅައި ކޮއްޓަރ ދޫކުރާނީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚުތިޔާރު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތަކާއި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަނޑާރަ މަގުތަކުން ނުވަތަ އާންމު ތަނަކުން ބައެއްގައި ސިނގަލް ސްޓޭޓް ނުވަތަ މަލްޓި-ސްޓޭޓް ޕާޓީގެ މީޓަރުތައް ހަރުކޮށްގެން، ޕާކުކުރާ ވަގުތަށް ބިނާކޮށް ފީއެއް ނަގާގޮތަށް އާންމުންނަށް ޓިކެޓުދޫ

ޚިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ޕާކިންގ ޒޯންތަކެއް ކަނޑައެޅުމަކީ މި ޤާނޫނުން ހުއްދަކުރާ ކަމެކެވެ.

(1) އެ މަގަކީ ނުވަތަ ތަނަކީ ޕާކު ބޮޑު މަގެއް ނުވަތަ ތަނެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) އެ މަގުން ނުވަތަ ތަނުން ބައެއް ޕާކިންގ ޒޯންތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުން، އެ މަގު ނުވަތަ ތަން ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރާއި މީހުންނަށް ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވުން؛

(3) އެ މަގާ ނުވަތަ ތަނާ އިންވެގެންވާ ސަރަޙައްދުގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ މިންވަރު މަދުވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ޕާކިންގ ޒޯނެއްގައި ކަނޑައަޅާ ކޮންމެ ޕާކިންގ ސްލޮޓަކަށް ނުވަތަ ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކަކަށް ވަކި ޕާކިންގ މީޓަރެއް ހަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން "ޕާކިންގ މީޓަރު" ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ސިފަތައް އެކުލެވިގެން ފަރުމާކުރެވިފައިވާ އޮޓޮމެޓިކް އާލާތަކަށެވެ.

(1) ކާޑު އަދި/ނުވަތަ ފައިސާ ބޭނުންކޮށްގެން ފީ ދެއްކޭނެ ހުރުން؛

(2) ފީ ދައްކާފައިވާ ވަގުތު އޭގެން އަންގައިދިނުން؛

(3) ޕާކުކުރުމަށް ގަޑިވަރު ވަގުތުގެ ތެރެއިން ބާކީ އޮތް ވަގުތު އޭގެން ދައްކައިދިނުން؛

(4) ފީ ދައްކާފައިވާ ވަގުތު ހަމަވުމުން އެކަން އޭގެން އެނގެން ހުރުން؛

(5) ފީ ދެއްކުމުން ޕާކުކުރުމަށް ގަޑިވަރު ވަގުތާއި އެ ވަގުތު ހަމަވާނެ ގަޑި ބަޔާންކޮށްދޭ ރަސީދެއް ދޫކުރެވޭ ގޮތަށް ހުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޕާކިންގ ސްލޮޓެއްގައި އެންމެ ގިނަވެގެން އުޅަނދެއް ޕާކްކޮށްފައި ބޭއްވޭނެ ވަގުތު؛

(2) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކުން ޕާކްކުރުމަށް މިނެޓަކަށް ނަގާނެ ފީގެ އަދަދު.

(ވ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޕާކިންގ ޒޯނެއްގައިވާ ޕާކިންގ ސްލޮޓްތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ފީ ނުދައްކާ ޕާކްކޮށްފައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ޓޯކްކޮށް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޕާކިންގ ޖާގަ ކަނޑައެޅުން

59. މި ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާކިންގ ޒޯނުތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކުގައި، ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް ސްލޮޓްތައް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ސްލޮޓްތައް ބޭނުންކުރެވޭނީ ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަން އަންގައިދޭ ނިޝާނެއް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުން

60. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމަށް ވަކި ޚާއްޞަ ސަރަހައްދުތަކެއް ނުވަތަ މަގުތަކެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވުމަށްޓަކައި ވަކި ޚާއްޞަ ޤަވާއިދުތަކެއް ހަމަޖައްސަން ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، ބައިސްކަލު ދުއްވަންވާނީ އެފަދަ ދަތުރުފަތުރުގެ ވަސީލަތްތަކުގައި، ދުވާލު ވީ އެންމެ ރައްކާތެރިކޮށެވެ.

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލުތައް ޕާކިންގ ޒޯނާއި އިދާރާތަކުން ދުއްވުމަށް ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

(ރ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބައިސްކަލު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އެންމެ ހައި ބޭނުންތަކާއި، ބައިސްކަލުގައި ހުންނަންޖެހޭނެ

ތަކެތި އުފުލުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ބައިސްކަލު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރު

61. (ހ) ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ބާވަތުގެ އަދި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެ އުޅަނދެއްގައި ފުރިހަމަވާ އުޅަނދުފަހަރުތަކެވެ.

(ށ) ކުނި އުކާލުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކަށް މަގުމަތީގައި ދުއްވަންވާނީ އަދި ބޭނުންކުރަންވާނީ، އާންމުންނަށާއި މަގުމަތީގައި ދުއްވާ އެހެނިހެން އުޅަނދުފަހަރަށް އުނދަގޫނުވާ ގޮތަށް، އަދި މަގުމައްޗަށް ކުނި ނުވެރޭ ގޮތަށް، ހާއްސަ ސަމާލުކަމެއްދީގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ކުނި އުކާލުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އުޅަނދުފަހަރާއި އެފަދަ އުޅަނދުފަހަރުގެ މިންގަނޑުތައް، އަދި އެފަދަ އުޅަނދުތަކުން މަގުގައި ދުއްވުމާއި މަގު ބޭނުންކުރުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ހަމަތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު

62. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުންގެ އަދި/ނުވަތަ ބަރުމިނުގެ، އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަ އުޅަނދުތައް މަގުމަތީގައި ދުއްވަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ށ) އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަ އުޅަނދުތައް ދުއްވާނެ މަގުތަކާއި، ވަގުތުތަކާއި، އެފަދަ އުޅަނދުތައް މަގުމަތީގައި ދުއްވާއިރު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތައް ކުރުން

63. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ތަނެއްގައި، ހިނގާ މީހުންނާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހޯދަންޖެހޭ ހުއްދަތައް ހޯދުމަށްފަހު، މަސައްކަތްކުރާ ސަރަޙައްދާއި އެ ސަރަޙައްދުގެ ޓްރެފިކް ފްލޯއަށް އަސަރު ބަދަލުވާގޮތް އަންގައިދޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނިޝާންތައް ބަހައްޓައިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރަންޖެހޭ ހުއްދަތަކާއި ނިޝާންތައް ދޫކޮށް، އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ބަންދުކުރަންޖެހޭ ސަރަޙައްދުތަކަށް ކަނޑައަޅައި ބަލަހައްޓާނީ، މިނިސްޓްރީންނެވެ. އަދި، މަގުމަތީގައި މަސައްކަތްކުރަން ހުއްދަ ދޫކުރާ އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ސަމާލުކަންދޭންވާނެއެވެ.

(1) މަގު ބަންދުކުރުމުން އެންމެ ދަތިނުވާނެ ގޮތަކަށް ސަމާލުކަންދީގެން މަގު ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުން؛

(2) ޓްރެފިކް ފްލޯއަށް ބޮޑުއަސަރުކުރާނަމަ ގިނަ މަގުތަކެއް ނުވަތަ އެއް ދިމާލަކަށް ދެމުން ދަތުރުކުރާނަމަ ހުރިހާ ދާ މަގެއް އެއްފަހަރާ ބަންދުނުވާނެ ގޮތަށް މަގު ބަންދުކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން؛ އަދި

(3) ދުވަހު ބޮޑެތި މަގުތަކުގެ ބަންދުކުރަންޖެހޭ ޕާރުކޮށްލުމުގައި ދަންވަރު ގަޑީގައި މަގު ބަންދުކުރުމަށް ސަމާލުކަންދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހުއްދަދޭއިރު ބަންދުކުރަންޖެހޭ ސަރަޙައްދުތައް ކަނޑައަޅައި ހުއްދަ ދޫކުރަންވާނީ، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަޝްވަރާގެ މަތިންނެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް

64. އަންނަނިވި ހިދުމަތްތައް ހިމެނޭގޮތަށް، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އަދި/ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމަށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތްތައް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޓެކްސީގެ ހިދުމަތް؛

(ށ) ބަހުގެ ހިދުމަތް؛

(ނ) ޕްރައިވެޓް-ހަޔަރގެ ހިދުމަތް؛

(ރ) އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްގެ ގޮތުން މީހުން އަދި/ނުވަތަ މުދާ އުފުލުމުގެ އެހެންވެސް ހިދުމަތްތައް.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ރަޖިސްޓަރީކުރުން

65. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އުފުލުމާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްބޭނުންވާ އެއްވެސް ފަރާތެއް ހިންގަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން، އެ ފަރާތް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން އުފުލުމާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރު އެ ހިދުމަތަށް ދޫކުރާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން، އެ އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، އެފަދަ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގައި އެ ފަރާތްތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް، އަދި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ އުޅަނދުތަކާއި، އެ އުޅަނދުތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭ ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ގަވާއިދެއް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް އެދޭ ތަންތަނާއި އެ ހިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމެއްގެ ދަށުން ތަންތަނާއި އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތައް އާންމުކޮށް އެނގޭނެ ގޮތަށް މިނިސްޓްރީން އިޢުލާންކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް

66. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތެއް ދޭންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ހިދުމަތެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލައިސަންސް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސަކީ، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ނަގަންޖެހޭ ލައިސަންސެކެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހުން އުފުލުމަށާއި މުދާ އުފުލުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ތަންތަން ނުވަތަ ފަރާތްތައް؛

(2) އާންމު ދަތުރުފަތުރު ފޯރުކޮށްދޭ އުޅަނދުތަކުގެ ޑްރައިވަރުން.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް، އެ ހިދުމަތެއް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ ޝަރުޠުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތުގެ ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނީ، އެއްގަމު

ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅޭ ވަކި ސަރަޙައްދެއްގައި ޚިދުމަތް ދިނުމަނާވެ.

(ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތުގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނެ އުސޫލުގެ ޢަދަދު، އެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދުތަކާއި ވަކިން، ކަނޑައަޅާފައިވާ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތުގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރާނެ އުސޫލުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެފަދައިން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަށް ޢަމަލުކުރަންވާނީ އެކަން މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތާއި، އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ މައުލޫމާތާއި ކަންކަން، އަދި އެ ހުށަހެޅުމެއްގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ސްޓޭންޑަޑުތަކާއި މިންގަނޑުތައް

67. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ލައިސަންސް ދޫކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް، އެ ޚިދުމަތް ދޭންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ އާންމު ސްޓޭންޑަޑުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތުގެ ކޮންމެ ބާވަތަކަށް ޚާއްސަކޮށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، ޚިދުމަތް ދިނުމާގުޅޭ އަސާސީ ސްޓޭންޑަޑުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ފަރާތްތައް؛

(2) ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ގަޑިތައް؛

(3) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ބަރަކާތްތެރިވާއިރު، އުޅަނދު ދަތުރުކުރަންޖެހޭ މަގުތައް؛

(4) ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ އުޅަނދަށް އަރުވާން ފަސިންޖަރުންގެ ޢަދަދު؛

(5) ޚިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރާ އުޅަނދަށް އަރުވާން މުދަލުގެ ބާވަތާއި މިންވަރު؛

(6) މީހުންނާއި މުދާ އަރުވައި ބާލުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(7) މީހުންނާއި މުދާ އަރުވައި ބާލުމަށްޓަކައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދު ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ އުސޫލުތައް؛

(8) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި ހިފަހައްޓަންޖެހޭ ސަލާމަތީ މިންގަނޑުތައް؛

(9) ޚިދުމަތުގެ ރިކޯޑުތައް ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ އުސޫލުތައް.

ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް ލައިސަންސްގައި ކަނޑައެޅުން

68. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް، މި ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި އަންނަނިވި ސަރުޓިފިކެޓާއި ކަންކަން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

(ހ) ޚިދުމަތް ދޭނޭ ފަރާތްތަކުން ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތައް؛

(ށ) ޚިދުމަތް ދިނުމުގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި، އެންގުންތަކާއި، ގައިޑްލައިންތަކާ ތަބާވުން؛

(ނ) ޚިދުމަތުގެ ފެންވަރު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ސްޓޭންޑަރޑާ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާވުން؛

(ރ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުން ޚިދުމަތާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓްރީއަށް

ފުރުޞަތުދިނުން؛

(ބ) ޚިދުމަތުގެ އަގު ކަނޑައަޅާއިރު އުސޫލުތަކަށް ތަބާވުން؛

(ޅ) ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތުގެ ޙައްޤު މަޢުލޫމާތުގެ ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން؛

(ކ) ވިޔަފާރިގެ ވާދަވެރިކަމަށް ހުރަސްއަޅާ އަމަލުތަކާއި ވިޔަފާރިގައި ހިންގާ ބޭއިންސާފު މުޢާމަލާތްތަކުން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުން.

69. އަގު ކަނޑައެޅުން

(ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްދޭ އަގު ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، އާންމުކުރާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްދޭ އަގު ކަނޑައަޅާއިރުގެ ގޮތުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތުގެ އެކި ބާވަތްތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް، އަދި ގޮތްގޮތުގައި ސީލިން ވަކި އަދަދުތަކެއް ނުވަތަ އަގު ކަނޑައެޅުމުގެ ފުރުޞަތާއެކު މިނިސްޓްރީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ ލައިސަންސްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކުގެ ތެރޭގައި، އަގު ކަނޑައަޅާއިރުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކަށް އަމަލުކުރަމުން ހިނގަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދަ މިންގަނޑަކާ އެއްގޮތަށް، ލައިސަންސް ލިބޭ ފަރާތްތަކުން، އެ ފަރާތުން ޚިދުމަތް ދޭނެ އަގު ކުރިން ކަނޑައަޅައި އާންމުކޮށް އިޢުލާނުކޮށްފައިވާ އަގަށްވުރެ ގިނައިން ނުވަތަ މަދުން އަގު ނަގައިގެން ހިނގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް މިނިސްޓްރީން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އަގުތައް ނުވަތަ ޗެކްކޮށް ބަދަލުކުރަންވާނީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފޯމިއުލާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާތިލުކުރުން

70. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުންކުރެ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް މިނިސްޓްރީން ލިޔުމަކުން ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، އެ ފަރާތަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން މި ޤާނޫނާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުޞޫލް ޤާނޫނަކާ ޚިލާފުވުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ 68 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލައިސަންސްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފުވުން؛

(3) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއާއި ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ނުދެއްކުން؛

(4) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި، ހިދުމަތްދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަން މިނިސްޓްރީން އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން އަމަލުނުކުރުން؛

(5) އަދި ކޮންޓްރެކްޓްކުރުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑެއްގެ ޚިލާފުވުން.

(ށ) ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިކަން ނުވަތަ ބާތިލުކުރިކަން އެ ފަރާތަށް އަންގައި ފޮނުވާ ނޯޓިސްގައި އެކަން ކުރީ ކޮން ސަބަބަކާހުރެކަމާއި، އެ ނޯޓިސް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، އެ ނޯޓިސް ރަސްމީކުރާފަހުން ބަޔާންކޮށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ހިފެހެއްޓުމުގައި ނުވަތަ ބާތިލުކުރުމުގައި، އެ ލައިސަންސްގެ ވަކި ބައެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާތިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މިނިސްޓްރީން ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުހުންނަނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލައިސަންސެއް ހިފެހެއްޓޭ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރެވޭ ހާލަތުގައި، އެ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ދެމުންގެންދާ ޚިދުމަތް ދިނުން ވަގުތީ ގޮތުން ހުއްޓާލަންވާނެއެވެ.

(ބ) އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓެންވާނީ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރެންވާނީ، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަންތައްކޮށް އަމަލު ހިންގާފައިވާކަމަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އަންގައި، އެފަދައިން އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތަށް، އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، އެކަން އިސްލާހުކުރެވިފައި ނުވާނަމައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތުން، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަންތައްކޮށްފައިވާ އަމަލެއްގެ ކުޑަބޮޑުމިނަކީ، އެ އަމަލު ތަކުރާރުކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ބަލައި، އެ ހާލަތުގައި އިސްލާހުކުރުމަށް ފުރުޞަތެއް ދިނުމަކާނުލައި، ވަގުތީ ގޮތުން ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމުގައާއި ބާޠިލުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީން އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، އަދި އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް އަލުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު

71. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތަކީ، އެ ލައިސަންސް ދޫކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހެވެ.

(ށ) ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުން ލައިސަންސް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން

އެދޭނަމަ، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ މަދުވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން ލައިސަންސް އާކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ލައިސަންސް އާކޮށްދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވުމުގެ އިތުރުން، ލައިސަންސް އާކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ފީ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދައްކާފައިވާނަމަ، ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު އިތުރު 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އާކޮށްދެވިދާނެއެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ ލައިސަންސްގެ ދަށުން ދެމުންގެންދިޔަ ޚިދުމަތް ދިނުން ވަގުތުން ހުއްޓާލަންވާނެއެވެ.

ސަރުކާރުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުން

72. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ އަންނަނިވި ޚިދުމަތްތައް ސީދާ ސަރުކާރުން ފޯރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމާގުޅޭ އިންތިޒާމުތައް ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސައިދެވިދާނެއެވެ.

(1) ބަހުގެ ޚިދުމަތް؛

(2) ޓެކްސީގެ ޚިދުމަތް؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް.

(ށ) ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ވިޔަފާރި ކުންފުންޏަކުން ނޫންގޮތަކަށް، މި މާއްދާގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ގޮތެއްގައި ދުވަސްތަކުގެ ފޯރުކޮށްދެވޭނެކަން ކަނޑައަޅާ ގޮތް، ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭނެ އެހެނިހެން ފަރާތްތަކެއް ހޮވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ދައުލަތުގެ

މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، ޝަފާފުގެ އުސޫލުންނެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކާއި މިނިސްޓްރީއާ ދެމެދު ލިޔުމުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއް ހަދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތާއި، މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނެ އުސޫލުތައް؛

(2) މިނިސްޓްރީން ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ފައިސާއެއްވާނަމަ އެކަމުގެ ތަފްޞީލުތައް؛

(3) ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު ނުވަތަ ސަރަހައްދުތައް؛

(4) ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެ ވަގުތު؛

(5) ޚިދުމަތުގެ އަގު ނުވަތަ ފީ؛

(6) ޚިދުމަތް މެދުކަނޑާލަން ނުވަތަ ހުއްޓާލަން ޖެހިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(7) ޚިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއާމެދު އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް؛

(8) އެއްބަސްވުން ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް؛

(9) އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވާ ހާލަތުގައި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތައް؛

(10) އެއްބަސްވުން މެދުކަނޑާލުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް ގެނެވޭނެ ހާލަތްތައް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތައް ދޫކުރެވޭނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ފެންނަ ބާވަތެއްގައި، ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭނޭ ފަރާތެއް ހޯދުމަށް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލުމުން، 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާ މުއްދަތަކަށް، ވަގުތީގޮތުން އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ އިންތިޒާމުތައް މިނިސްޓްރީން ހަމަޖެއްސުމަކީ މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް އުޖޫރައަށް ދޭ ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

73. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރާ އުޖޫރައަށް ދޭ ފަރާތްތަކާއި، ޓެކްސީ ސަރވިސް އަދި އެމްބިއުލާންސް، ހިޔާ ބާރުތަކެއްގައިވެސް އެންމެ އިސްކަމެއް ދެނެވޭ، ފަސިންޖަރުންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރާށެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް އުޖޫރައަށް ދޭ ފަރާތްތަކުން ޚިދުމަތް ދިނުމުން ބޭސް ޓެކްސީ، ސަރވިސް އަދި އެމްބިއުލާންސްތަކާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުޓިފިކެޓް ލިބިގެން މެނުވީ ކަހަލަ އުޖޫރައަށް ފަސިންޖަރުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އުޖޫރައިގެ ރޭޓު ފާސްކުރުމަށްފަހު އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކާއި މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭގޮތަށް އުޖޫރައާއިލާން އުޖޫރަދޭ ފަރާތްތަކުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުގެ ފަރާތްތަކާއި މުވައްޒަފުންގެ މަޢުލޫމާތު އިނގޭން އޮތުން

74. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގައި، އެ އުޅަނދެއްގެ ފަރާތްތަކުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް ބޭނުންކުރާ ލިޔުމެއް، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަމްބަރާއި އެއްގޮތަށް، ކުލަ އިނގޭނެހެން، ފަސިންޖަރުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް، ހަރުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކުގެ ތެރެއިން ޕްރައިވެޓް ވެހިކަލް [illegible] މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު [illegible] އެ [illegible] [illegible] ހުންނަންވާނެއެވެ.

ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ގޮތުގައި ޚިދުމަތް ދެވޭނެ ސަރަޙައްދު ކަނޑައެޅުން

75. (ހ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދެވޭނީ، އެކަމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދުގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދުތަކުގައެވެ.

(ށ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސަރަޙައްދެއް، ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތުގެ ސަރަޙައްދެއްގެ ގޮތުގައި [illegible] ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، [illegible] މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާނީ އެ ސަރަޙައްދެއްގެ [illegible] ކައުންސިލުންނެވެ.

ދަތުރުކުރާނެ ވަގުތާއި އުޅަނދު ހުއްޓާލާ ތަންތަން ކަނޑައެޅުން

76. (ހ) ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްދޭ ސަރަޙައްދުގައި، ޚިދުމަތްދޭ އުޅަނދުތައް ދަތުރުކުރާނެ ވަގުތާއި، ފަސިންޖަރުންނާއި މުދާ އަރުވައި [illegible] އުޅަނދު [illegible] ނުވަތަ ހުއްޓާލައި ބޭއްވޭނެ ތަންތަން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅައި، ޢާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދިނުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ލައިސަންސްގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ މަޢުލޫމާތު [illegible] ބަދަލުތައް، ޚިދުމަތްދޭ [illegible]، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި [illegible]. އަދި،

އެފަދައިން ގެންދާ ބަދަލުތަކަށް، ހުކުމް ކުރި ފަރާތްތަކަށް އެންގުމުގެ ޒިންމާ، އެކަން ހުކުމްކުރި ފަރާތުން އަދާކުރަން އިޖުރާއަތުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން، ބަންދުކުރުމާއި ބޮޑުކޮށް ސޮއިކުރުމުގެ ހުކުމްތަކާއި، އޭގެ ހުކުމްތަކުގެ ތަފުސީލު އެކަންތައް މެދުވެރިކޮށް، އެ ހުކުމްތަކަށް ސަރުކާރުގެ އެކަކުރިސްޓަރ މިންވަރަކަށް، އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުކުމް ގެވައިދުގައި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާ އިޚްތިޔާރު ކުރާ ފޯކަސް ކުރުމަށް ޓަކިހޮޅުތެރި ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، އާންމު ދަރުބާރުގެ ހުކުމްގައި ބަންދުކުރާ އެކަށީގެންވާ މުއްދަތު އަރުވައި ބޮޑުމަން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަސްއޮށްޗިއްވާ، ބަސް ގެމަގުތަކާއި، ޖޯކަސް ސޮރުކަރު ގަދަ ތަފުސީލު ހުރި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުކުމް ގެވައިދުގައި ބަރާބަރުކުރާ މިންގަނޑުތައް ފޯރުކޮށްދޭ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ގޮތަކަށް ކުރަންވާނެއެވެ.

77. ދަރުބާރުގެ ހުކުމް ތިޔާރަށް ބަންދުކުރާ އެކަށީގެންވާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ސަރުކާރަށް މިންގަނޑުތަކަށް ފެތޭ އެކަށީގެންވާ ގޮތަށެވެ.

އާންމު ދަރުބާރުގެ ހުކުމްތަކުގެ އެކަށީގެންވާ ސަރުކާރަށް މިންގަނޑު

78. (ހ) އާންމު ދަރުބާރުގެ ހުކުމްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަންދު ހުކުމްގައި، ހުކުމްތަކަށް ބަސްތަކުން ސެކްޝަން ކުރިން ބަންދު ހުކުމް ފޮރުކޮށްދިނުމުގެ އުސޫލުތައް، ތަޢާރަފުވާ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކޮށްދިނުމާ ވެރި ދާއިރާގެ ކަމުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ސެކްޝަން ކުރިންނާއި ހުއްޓާ ތުހުމަތު ބަންދަށް ފޮނުވަތަކަށް ބަންދު ހުކުމް ދިނުން

(ށ) އާންމު ދަރުބާރުގެ ހުކުމްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބަންދު ހުކުމް ދިނުމުގައި، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ބަދަލު އަރައިގަތުމުގެއާއި ބަންދުގައި

އިށީންނަން ޖާގަ ކަނޑައެޅުމާއި ހާއްސަ އުސޫލެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް؛

(2) އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުން މަތީ މީހުންނަށް؛ އަދި

(3) މާބަނޑު އަންހެނުންނަށް.

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބޯޓުތަކުގައި ހިމެނޭ ބަސްގެ ޚިދުމަތްދޭއިރު، ފުރައް ސިޓީތަކާ ނުލައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބަދަލު ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ. އަދި ބޯޓުތަކުގައި، ހާއްސަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކާއި އުމުރުން 65 (ފަސްދޮޅަސްފަހެއް) އަހަރުން މަތީ މީހުން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުގެ ބަރުދުތައް

79. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ ފަރާތްތަކުން އަންނަނިވި ބަރުދުތައް ތިބެގެންވެއެވެ. އަދި އެ ބަރުދުތައް އެ ފަރާތްތަކުން ފުރިހަމަކުރާކަން ޚިދުމަތްތަކާ ފަރާތްތަކުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ޚިދުމަތް ދިނުން؛

(ށ) ނުކުޅެދުންތެރިކަން ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް ފަސޭހަކަމާއެކު އެ އުޅަނދުފަހަރަށް އަރައި ފޭބުމާއި، އަދި ދަތުރުކުރުމުގެ ޚިދުމަތް ދިނުން؛

(ނ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތްތަކުގެ އިސްމާލުން ދަތުރުގައި ނުކުޅެދުންތެރިއެއްނަމަ، އިތުރު އަގެއް ނުނަގައި އެ ދަތުރުގައި އެހީގެ ފަރާތެއް ގެންދިޔުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން ނުވަތަ އެ ދަތުރުކުރުމާ އެކު އެހީތެރިކަން ދިނުން؛

(ރ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުން ނޫން ޚިދުމަތް ގުޅިގެން ހޯދާނެ ހުރިހާ ވަސީލަތް؛

(ބ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ތަމްރީނު

އެކްސިޑެންޓެއްގެ ސަބަބުން ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުން.

ހިދުމަތް މޮނިޓަރުކުރުން

80. (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތަކަށް ދެމުންގެންދަނީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންތޯ ބަލައި، ކަމާގުޅޭގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށްޓަކައި، އެ ހިދުމަތްތައް މިނިސްޓްރީން ގަވާއިދުން މޮނިޓަރުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތްތައް މޮނިޓަރުކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން މިނިސްޓްރީން ބަލައި ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ހިދުމަތުގެ ތަންތަނާއި އުޅަނދުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ އުޅަނދުތަކާއި ތަންތަންކަން؛

(2) ހިދުމަތުގެ ތަންތަނާއި، އުޅަނދުތަކާއި، އަދި ޑްރައިވަރުންނަށް، މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ސަވްއަބަ ލައިސަންސް ލިބިފައިވާކަން؛

(3) އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރަކީ، އެ ފަރާތުން ދުއްވާ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް އޮތް ފަރާތެއްކަން؛

(4) އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރާއި އޮޕަރޭޓަރުންނަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކަށް ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކެއްކަން؛

(5) ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުތަކުގައި މި ޤާނޫނުގެ 77 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ސަލާމަތީ މިންގަނޑެއް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ 78 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހާއްސަ އުސޫލުތަކަށް ތަބާވާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(7) ހިދުމަތް ހޯދާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުން ހިދުމަތަށް އަގު ނަގަމުންގެންދަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންކަން؛

(8) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތުތަކުގައި ހިދުމަތް ދެމުންގެންދާކަން؛

(9) އެ ތަނަކުން ހިދުމަތް ދޭނީ ޖެޓިބަލް އެކްރެޑިޓޭޝަނެއް ގެދުވެރިކޯން ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ އެކްރެޑިޓޭޝަނެއް ގެދުވެރިކޯން ހިދުމަތް ދިނުމުގައި މި ޤާނޫނާއި ކަމާބެހޭ އެހެން ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތައް އެކްރެޑިޓޭޝަނުގައި ފުރިހަމަވާކަން އަދި، އެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިދުމަތް ދެމުން ގެންދާކަން؛

އަދި

(10) އެންޑޯސްމަންޓް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ހިދުމަތް ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރުޓިފިކެޓާއި މިންގަނޑުތައް ފުރިހަމަވާކަން.

ހަތްވަނަ ބާބު

ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުން

ތަންފީޒީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

81. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ބާރުލިބިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްގޮތަށް އެކަށައަޅާ ފަރާތްތަކުން ހިދުމަތް ހިންގާބަލަހައްޓާ އުޅޭ ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރުން، މި ޤާނޫނުގައި ބާރުލިބިފައިވާ ޑިރެކްޓަރ އޮފް ހެލްތް ސަރވިސަސް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ހިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އަޅާނީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ.

ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބާރުތައް

82. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި ބާރުލިބިފައިވާ އެއްގޮތަށް ތަޙުޤީޤުކުރުން ކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތޯރިޓީ

ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްޓަކައި، ޓްރެފިކް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، "ޓްރެފިކް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތަށް، ތައްޔާރުކުރާ ލިޔުމަކަށެވެ.

(1) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ކުރި އަމަލު؛

(2) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފު އަމަލު ކުރި ފަރާތް؛

(3) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފު އަމަލު ހިނގި ދުވަހާއި ވަގުތާއި ތަން؛

(4) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތް؛ (އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތް އަދި/ނުވަތަ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް)

(5) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އެޅޭ ޖޫރިމަނާއަކީ ކޮބައިކަން؛

(6) ޖޫރިމަނާ ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ޓްރެފިކް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފު އަމަލު ހިންގި ފަރާތަކަށް އަތުންއަތަށް ދިނުމާއި، އެ ޚިލާފުގައި ހިމެނޭ އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމާއި، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް އެ ޚިލާފުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް އަންގައިދިނުން ބެލެވޭނީ ޓްރެފިކް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ދޫކުރެވުނު ކަމުގައެވެ.

(ރ) ޓްރެފިކް ވަޔަލޭޝަން ސްލިޕް ތައްޔާރުކުރުމުގައި، އެ ސްލިޕް އޮންނަންވީ ގޮތާއި، އެ ސްލިޕްގައި ހިމަނަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި، ސްލިޕް ދޫކުރާނެ އުސޫލު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ހުރަސް އެޅުމާއި ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް އުޅަނދު ގެންދިއުން

83. (ހ) ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އުޅަނދެއް ޕާކުކުރުމުގެ ސަބަބުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު -/5000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުވެއްޖެނަމަ، ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ދައްކައި ހަލާސްކުރެވެންދެން، އެ ޖޫރިމަނާއެއް ނިސްބަތްވާ އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ބޫޓުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޫޓުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ބޫޓުކުރާ ވަގުތުން ފެށިގެން 72 (ހަތްދިހަދޭއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އެ އުޅަނދަކާ ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާ ދައްކައި ހަލާސްކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވޭ އުޅަނދު، އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަށް ދޫކުރެވޭނީ، އެ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާތައް ދައްކައި ހަލާސްކޮށްގެން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިން އެ ފައިސާ ދައްކާނެ ގޮތަކާމެދު އެއްބަސްވުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވޭ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިސްބަތްކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާތައް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގޮސްފައިވާ ކަމުގެ ނޯޓިސް މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ވެރިފަރާތަކަށް ފޮނުވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ދައްކައި ހަލާސްކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދަކާ މެދު އަމަލުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް "ބޫޓުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕާކުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއްގެ ފުރޮޅުގައި ނުވަތަ ބަރަބުރުގައި ނުވަތަ އުޅަނދުގެ އެހެން ބައެއްގައި، އުޅަނދު ދުއްވުން މަނާކުރުމަށްޓަކައި،

ޒަރޫރީކަމުގައި ގޮތަށް ފަރުމާކޮށްފައިވާ، އިދާރީބަދަލުތަކާ އާދަޔާ

ހަރުކަށިކުރެވޭ.

ބަލައި ފާސްކުރުން

84\. (ހ) ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް، އެ ފުލުހުންގެ ރަސްމީ ޑިއުޓީގެ ވަގުތުގައި، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވަމުންދާ ނުވަތަ މަޑުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޕާރކުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްވެސް ހުއްޓުވައި، އުޅަނދާއި، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސާއި، އުޅަނދުގެ ރަޖިސްޓްރީއާގުޅޭ ޕަރުމިޓުތަކާއި، އުޅަނދުގައި ފުރިހަމަކޮށްފައި ހުންނަންޖެހޭކަމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ލާޒިމުކުރާ ކަންތައްތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ސްޓިކަރ ނުވަތަ ލިޔުންތަކެއް، ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ފުރިހަމަކޮށްފައި ހުރިތޯ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުން ބަލައި ފާސްކުރާއިރު، އެ އަދާކުރުގައި ބަޔާންކުރާ ލައިސަންސާއި ފިޓްނަސް ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ދައްކާނެގޮތަކަށް އުޅަނދުގައި ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތުގެ ބާވަތުގައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ބާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ މަސައްކަތް މަޝްވަރާކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި، ޓްރެފިކް ފުލުހުން ބަރަކާތްތެރިވާނުވާނީ، އެ ފަރާތްތަކަށް ޓްރެފިކް ފުލުހުންނާކަން އެހީތެރިވުން ވަރަ ހުރިވާލުން ތަރިގެންނުވާ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތައް ބަލަހައްޓާނީ، ޓްރެފިކް ފުލުހުން، އެ ފުލުހުންގެ ރަސްމީ ޑިއުޓީގެ ވަގުތުގައި، މި ޤާނޫނާ

ހިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބަދަލުކުރާކަން ފެނިއްޖެނަމަ އެ ފަރާތެއް ހުއްޓުވައި، އެ ފަރާތަކީ [illegible] [illegible] އަންގައިދޭ ކާޑު ދައްކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދާއި، ލައިސަންސާއި، އުޅަނދުގެ ލިޔުންތައް ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

އުޅަނދު ޕާކްކޮށްފައިވާ ތަން ބަދަލުކުރުން

85. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ހިލާފަށް އުޅަނދެއް ޕާކްކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި އެ އުޅަނދު ޕާކްކޮށްފައިވާތީ، އެހެން ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރާ ފަރާތްތަކުން އެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރުމުގައި ހުރަސްއެޅޭ ގޮތަށް ހުރިކަމުގައިވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ބޭރުކުރުމުގެ ނުވަތަ ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކަށް، އެއްވެސް ސަރުކާރު އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް އުޅަނދު ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ އިޖުރާއަތު، ކުއްލި ހާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ މަގުބަންދުކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި އެހެން އުޅަނދެއް ޕާކްކޮށްފައިވާ ތަން ނޫން އެހެން ތަނަކަށް ގެންދިއުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއް އެހެން ތަނަކަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމަ، އެކަން ކުރާ ވަގުތުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) ގަޑިއިރު ތެރޭގައި، އެކަމުގެ ނޯޓިސް އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޯޓިސްގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދު އެހެން ތަނަކަށް ގެންދެވުނު ސަބަބު؛

(2) އުޅަނދު ގެންދެވުނު ތާރީޚާއި ގަޑި؛ އަދި

(3) އުޅަނދު ގެންދެވުނު ތަން.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕާކްކޮށްފައިވާ އުޅަނދު އެހެން ތަނަކަށް

ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އުޅަނދަށް ގެއްލުން ނުލިބޭނެ ގޮތަށް އުފުލައި ބަދަލުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާއި، އަދި ނޯޓިސް ފޮނުވުމާ ގުޅޭ ތަފްސީލީ އުޞޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން އުޅަނދު ގެނދެވޭ ބާވަތްތައް

86. އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޓޯކޮށް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރެފިކް ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ޕާކްކޮށްފައި ހުންނަ އެއްގަމު އުޅަނދު؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެންނަންޖެހޭ އުޅަނދު؛

(ނ) އުޅަނދު ޓޯކޮށް، ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެންނަންޖެހޭ ނުވަތަ ގެންދިޔުން ބާވަތެއް ކަމުގައި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އެނޫންވެސް ބާވަތްތައް.

ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެނދޭ އުޅަނދު ދޫކޮށްލުމުގައި ކުރާ އުޅަނދާ ގުޅޭ އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތު

87. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ޓްރެފިކް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުން ގެނައުމަށްފަހު، އެކަމުގެ ނޯޓިސް، އެ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް، އަދި އެ އުޅަނދު ދުއްވަން އިނީ ވެރިފަރާތް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދު ދުއްވަން އިން ފަރާތަށް، ލަސްވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަދައިން ދޭ ނޯޓިހުގައި، އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދު ހިފެހެއްޓުނު ސަބަބު؛

(2) އުޅަނދު ހިފެހެއްޓުނު ވަގުތު؛

(3) އުޅަނދު ހުރި ތަން؛

(4) އުޅަނދު ހިފެހެއްޓިފައިވާ މުއްދަތު؛

(5) އުޅަނދު އަނބުރާ ބަލައިގަނެވޭނީ ކޮން ފަރާތަކުންކަން؛

(6) އުޅަނދާ ބަލައިގަތުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު؛

(7) އުޅަނދު ދޫކުރެވޭނީ ވަކި މުއްދަތަކަށް ކަރުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދެއް ޗާޓަރކޮށް ފުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނުވަތަ ޗާޓަރު، ފުރުމުގެ ސަބަބު އިންސްޕެކްޝަން އެކު ޚިދުމަތް ބޭންކުން ފުރުގެ މަޤާމު ބޭންކުއެގެ އޮފީސަރަކަށް، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ވުޒާރާތަކުން ފުރުގެން ދުވަސްވެގެން 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަންގާ އެންގުން، އެ އެންގުން އެންގި ފުރުމުގެ އޮފީސަރު ބަދަލުކުރާ ތާރީޚުން، ދުވަސްވެގެން 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނަގާފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނެގޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމެއްގައި، އެ އޮފީސަރު ކަނޑައަޅުއްވާނެއެވެ. އަދި، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ފުރުމުގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނަގާފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުޅަނދު އެ އިދާރާގެ ބަދަލުގެ ދަރަނި ނެގިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުކުމެއްގައި ޤާނޫނުގެ އެ އޮފީސަރު ފުރިއްޖެނަމަ، އެފަދައިން ނިންމާތީ ދުވަސްވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުރި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ އުޅަނދެއް އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާ އަންބުރާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި އުޅަނދެއް، ވަކި މުއްދަތަކަށް ހިފެހެއްޓުމަށް އެ މާއްދާގައި ލިޔުމުން ހުއްދަދީފައިވާނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދެއް ދޫކުރަންވާނީ، އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވެހުރި ސަބަބު މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިހައްޔަރުކުރެވޭ ކަންކަން ލިބިހައްދަވާ ނިމުމާއެކު، އުޅަނދު ހިފެހެއްޓި ބާރުލިބޭ ޤާނޫނަށް ލިޔުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި އުޅަނދެއް އަނބުރާ ހަވާލުކުރަންވާނީ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތާއެވެ. އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ފެންނަ އަޑުން

ފަރާތަކާ އުޅަނދު ހަވާލުކުރެވޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސްޕެޝަލް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވޭ އުޅަނދަކީ، ވަގަށް ނަގާފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ސްޕެޝަލް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމުގެ ކުރިންވެސް އެ އުޅަނދެއް އަނބުރާ ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދަ ހުށަހެޅުމެއްގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އަދި ސްޕެޝަލް ފުލުހުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ސްޕެޝަލް ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުމުގައި، ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުމުގައި، އުޅަނދަށް ގެއްލުމެއް ނުލިބޭނެ ގޮތަކަށް ސަމާލުކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާއެކު ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މިފަދައިން އުޅަނދު ގެންދިއުމުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ މުއްދަތުގައި، ސްޕެޝަލް ފުލުހުންގެ ޤަސްދަކާ ނުލައި ނުވަތަ އިހުމާލުކަމަކާނުލައި އުޅަނދަށް ލިބޭ އެއްވެސް ގެއްލުމަކަށް އެ ފަރާތުން ޒިންމާވާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އުޅަނދާ ހަވާލުވުން

88. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސްޕެޝަލް ފުލުހުން ހިފަހައްޓާ އުޅަނދުތައް، އެ އުޅަނދުތަކުގެ ވެރިފަރާތުން ހަވާލުވުމަށް 1 (އެކެއް) މަސްދުވަސް ވުމުން، އެ އުޅަނދުތަކާބެހޭ މައުލޫމާތު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އާންމުކުރުމުގެ އިޢުލާން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ވެބްސައިޓުން އެ މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި، އެ އުޅަނދާ ހަވާލުވުމަށް، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް ދަންނަވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެއިތުރުން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދެއް ގެންގޮސްފައިނުވާނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތްތަކުން ގޮތަކަށް އެ އުޅަނދަކާމެދު އަމަލުކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އާންމުކޮށް ހުޅުވާލުމުގެ ނީލަމެއްގައި އެ އުޅަނދެއް ވިއްކާލުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ އުޅަނދެއް ނައްތާލުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެއިތުރުން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އެ އުޅަނދެއް ގެންގޮސްފައިނުވާނަމަ، އެ މުހުލަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުޅަނދަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީއަށް އުޅަނދެއް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލާ ނީލަމެއްގައި ވިއްކާލުމަށް ނުވަތަ ނައްތާލުމަށް ލިބޭނީ ބާރު ތަންފީޛުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުމުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ފިޔަވާ އެހެން ފަރާތަކާ ތަންފީޛު މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރާނަމަ، ހަވާލުކުރަންވާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާފައިވާ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ގަވާއިދާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައި، ބީލަމުގެ އުސޫލުންނެވެ.

އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ނީލަންކިޔުން

89. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއް އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ނީލަންކިޔައި ވިއްކާލުމަށް މިނިސްޓްރީން ނިންމައިފިނަމަ، ނީލަންކުރުމުގެ އިޢުލާނުތައް ކުރިއަށް ގެންދަންވާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނީލަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ މަޤްޞަދުން ސަރުކާރު ބަންދުދުވަސް 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ކުރިން، އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމެނޭ ޢިއުލާނެއް އާންމުކޮށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި އަދި އާންމުވެސް ލިބެންހުރި ފަދަ ގޮތުގައި އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ނީލަން ބޭއްވުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ތާރީޚާއި، ވަގުތާއި ތަނު؛

(2) ނީލަންކިޔާ އުޅަނދުފަހަރުގެ މައުލޫމާތު؛

(3) ނީލަން ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަގު؛

(4) ނީލަމުގައި ބައިވެރިވުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލު.

(ށ) ނީލަން ކާމިޔާބުވުމުގެ ފުރުޞަތު ބޭނުން އުޅަނދުފަހަރު ވަކިން ނީލަންކިޔުމުގެ ބަދަލުގައި އުޅަނދުފަހަރާއި އެއް ތަފްޞީލު ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސުމަށް ފުރަގަހުގައި ނީލަންކިޔުމުން ކުރަމުންދާނަމަ، އެގޮތުގެމަތިން އުޅަނދުފަހަރު ތަފްޞީލުތަކެއް ނީލަންކިޔަދީ، ވިއްކާލެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ނީލަންކިޔުމުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއްގައިވެސް ނީލަންކިޔާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ހިސާބު ލިޔުމުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ނީލަންކިޔާ އުޅަނދުފަހަރުގެ ބާވަތާއި، ޢަދަދާއި، ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު އެނގޭނޭގޮތަށް ލިޔުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ތަކެތި ރެކޯޑު މަސައްކަތުގައި މުއްދަތަށް ރެކޯޑުކުރި ތަފްޞީލު ސޭވްކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އުޅަނދު ނީލަންކިޔުމުގެ ކުރިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަން މިނިސްޓްރީން ބާތިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) ނީލަމުގައި ހުށަހަޅާ އަގުތައް، ނީލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް ހިއްސާކުރުން އަނިވާރްޔަވާނެއެވެ. ނީލަމުގެ ބައިވެރިޔަކު އަގެއް ހުށަހެޅުމުން، އެ އަގަށްވުރެ މަތީ އަގެއް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަނޑައެޅިގެން ދިނުމަށްފަހު، އިތުރު އަގެއް ނީލަމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ނީލަން ކާމިޔާބުވި

ކަމުގައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ށ) ނިލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތުން، ނިލަން ކާމިޔާބުކުރި އަގު، ނިލަން ނިމޭ ދުވަހުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ނިލަން ކާމިޔާބުކުރި ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، ނިލަމުގައި 2 (ދެވަނަ) ވަނައަށް އެންމެ މަތިން އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެ ފަރާތުން ނިލަމުގައި ހުށަހެޅި އަގު ދައްކައި، އުޅަނދު ގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) ނިލަމުގައި 2 (ދެވަނަ) ވަނައަށް އެންމެ މަތިން އަގު ހުށަހެޅި ފަރާތުންވެސް މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިލަމުގެ އަގު ދައްކާހަވާލުނުވާނަމަ، އެ އުޅަނދެއް ނުވަތަ އުޅަނދުތައް އަލުން ނިލަންކިޔާނީއެވެ.

(ބ) އުޅަނދު ގަތް ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކައި ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މިނިސްޓްރީން އުޅަނދު ނުވަތަ އުޅަނދުތައް އެ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ނިލަންކިޔައިގެން ފުރަތަމަ ފަހަރު އުޅަނދު ވިކިފައިނުވާނަމަ، ދެވަނަ ފަހަރަށް އުޅަނދު ނިލަންކިޔަންވާނެއެވެ.

(ކ) އުޅަނދު ނިލަންކިޔުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުގެ އިތުރުން، އުޅަނދު ނިލަންކިޔުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތާއި އަދި ނިލަމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދު ނައްތާލުން

90. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އުޅަނދެއް

ނައްތާލުމަށް މިނިސްޓްރީން ނިންމާފައިވާނަމަ ނުވަތަ އެ އަކުރުގެ ދަށުން އުފެދުނު ނީލަންކިޔުމަށް ނިންމައި، މި ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނީލަންކިޔުމުގެ އިޢުލާނު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގައި އުފެދުނު ނީލަންކިޔައިގެންވެސް ވިކިފައިނުވާނަމަ، އުފެދުނު ނައްތާލުމުގެ އިޢުލާނުކޮށް މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނައްތާލުމަށް ކަނޑައަޅާ އުފެދުނުތައް ނައްތާލެވޭނީ، އޭގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް އަސަރު އެންމެ ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށް އަދި ކަމާގުޅޭ ގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފެދުނު ނުވަތަ އުފެދުނުތަކެއް ނައްތާލުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެ އުފެދުނުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު، އުފެދުނު ނައްތާލުމުގެ މަދުވެގެން ސަރުކާރު ބަންދުނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަސް ކުރިން އާންމުކޮށް ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުގެ އިތުރުން މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި އަދި އެންމެން ފެންނަ ޕްރިންޓް މީޑިއާތަކުގައި މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

ފައިސާ ޖަމާކުރުމާއި، ލިބެންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުން

91. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ ފީތަކާއި، ކުރުވާ ޖޫރިމަނާތަކާއި، ޗާޖުކުރެވޭ ފުރުސަތުގެ ދަރަނި ނަގާ އުފެދުނު ނީލަންކިޔައިގެން ލިބޭ ފައިސާއާއި، އެހެންވެސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ޢަމަލުކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރުވާ ޖޫރިމަނާތަކާއި ފީގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، ނުދައްކާ ފަރާތްތަކާދޭތެރޭ ފިޔަވަޅުއަޅައި، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމުގެ އިންތިޒާމު ކަސްޓަމްސް ކުރާނީ ޤާނޫނު

ނަންބަރު 3/2010 (ޖުޑީޝަލް ސަރވިސަސް އިންޑިޕެ ޤާނޫނު) ގައި ކަމުގައިވާގޮތުން ބަލާނުކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގައިވާން ފަރާތްތަކުން އިޢުލާނުކުރާ ޤަވާޢިދު އެއްބަރިޔާންގެ.

ޖަރީމާއާ ގުޅިގެން ސަލާމަތާ ހޯދައިދިނުން

92. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރާވާ ޖަރީމާއާ ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީއަށް ސަލާމަތާ ހޯދައިދޭން ނިޒާމެއް، މިނިސްޓްރީން ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޤާއިމުކުރާ ސަލާމަތާ ހޯދައިދޭގޮތުގެ ނިޒާމުގެ ދަށުން ހޯދައިދޭ ސަލާމަތާއި ބެހޭ، ޖަރީމާއަށް ޝިކާރަވާ ކުދިން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖަރީމާއަށް ޝިކާރަވާ ކުދިން މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، އެ ޖަރީމާ ބަލަހައްޓަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ޖަރީމާއެއް މިނިސްޓްރީން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަލާމަތާ ހޯދައިދޭން ނިޒާމާއި، އެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައިވާ ހޯދައިދޭ ސަލާމަތާއި ބެހޭ، ޖަރީމާއަށް ޝިކާރަވާ ކުދިން މުރާޖަޢާކުރުމާއި ބަލަހައްޓާނެ ގޮތާއި، ހަމަހަމަކަމާއި ކަނޑައަޅާނެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޖަރީމާއާ ގުޅިގެން ބަލަހައްޓާ ކުއްޖާއިރު، ޖަރީމާ ކުރުމުން ފަރާތުން ޖަރީމާ ފައިދާ ލިބިދާނެ ފަރާތްތަކާއި، ޖަރީމާ ފައިދާ ބަލަހައްޓާ ނިޔާމާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ފުރިހަމަ ސަރުކާރު ބަނދަރުން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިދާ އެ ފަރާތަށް އަންގަން ކަމުގެ ޤަވާޢިދުތައް ހަދަންވާނެއެވެ.

ޑީއެންއޭ ޓެސްޓުކުރުމާއި ބަޔޮމެޓްރިކްސް ޤާނޫނު ތަރުތީބުކުރުން

93. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ކަންކަން މުޅިބަރުކުރުމާއި، ކުށްތައް ދެނެގަތުމާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ޑީއެންއޭ ޓެސްޓް ހަދައި އިތުރު ބަޔޮމެޓްރިކްސް ނަގާ ބަޔާންކުރަނީ

މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ޤަވާޢިދުތައް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހެދޭ ޤަވާޢިދު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް ނިންމާފައި ވަކިވަކިފަރާތް ހެދޭ ޤަވާޢިދު ބޭނުންކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، އެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އާންމުކޮށް އަންގައި އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބޭނުންކުރާ ޤަވާޢިދު ހިނގާނީ ދުވަސްދެކޮށް ތިޔާގެ ރިކޯޑުކުރާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތު ޝާއިޢުކުރުމުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބައާނުކުރާ މުއްދަތެއް ގަރާރުވެފައިވާ ދުވަހެއްގެ ކުރިން ހަމައެކަނި ބޭނުންކުރާ ވަގުތު. އަދި އެފަދަ ދުވަހެއްގެ މައްސަލަ ބުނާ މި ޤާނޫނު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އަޅައިފިނަމަ، އެ ފިޔަވަޅަކާ ދެކޮ އެންމެހައި ރިކޯޑުކުރާ ދުވަސް، މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ބޭނުމަކަށް ސަލާމަތްކޮށްހިފަހައްޓާ ރެކޯޑުތައް ބޭނުންވާ ފަރާތުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

މާލީ ސަރަޙައްދަށް ހިނގާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް

ބާބުގެ މަޤްޞަދު

94. (ހ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދާއިރާއާއި ކަނޑުދާއިރާގެ ނިޔަލަށް އެކުލެވޭ ހިސާބެއް ތަންތަނާއި ސަރަޙައްދުތަކާ ހުރިގޮތް މާލީ ސަރަޙައްދުގެ ޤާބިލު ބަދަލު، އެ ސަރަޙައްދުގައި ބޭނުންކުރާ އެއްގަމު އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު ތަކެއްޓަކުން ދަމަހައްޓައިދިނުމާއި، އެކަށަކަށް ހަރަކާތްތެރިވުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްގަމު ދާއިރާއާއި ކަނޑުދާއިރާގެ ނިޔަލަށް ގުޅިގެންވާ މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޝަރުޠުތައް، މާލީ ސަރަޙައްދުގައި

ހިންގުމުގައި ތަފާތުކުރުމަށްޓަކައި އެ ސަރަޙައްދުގައި ހިނގާނެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުމެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރުވުމާއި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މި ބާބުގެ ދަށުން މާލެ ސަރަޙައްދުގައި ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރެވިފައިން ނުވެ ކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ މުއްދަތަށް އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ކުރިން ނޭޝަނަލް ޕްލޭ ސްޓްރެޓެޖީ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި، އެ ކައުންސިލުން އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ރުހުން ދިނުނަމަ، 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިން، އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ބ) މި ބާބަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރުހުން ދިނުނަމަ، އެކަން އިޢުލާން ކުރަންވާނީ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީން ޝާއިޢުކޮށްގެންނެވެ.

(ޅ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މާލެ ސަރަޙައްދު ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މާލެއާއި، ހުޅުމާލެއާއި ވިލިމާލެ ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ކ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި މާލެ ސަރަޙައްދަށް ރަޖިސްޓްރޭޝަން އެންޑް ބިލްޑިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލް ޕްލޭން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(އ) މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޯތިގެދޮރުން މާލެ ސަރަޙައްދުގައި މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ގޮތުގެ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ގަވާއިދު އުސޫލުތަކާގުޅޭ ނިންމުންތައް ނިންމާނީ، ނޭޝަނަލް ޕްލޭ ސްޓްރެޓެޖީ ކައުންސިލްގެ ލަފާގެ މަތިން ގޭޓްބަރ މާލެ ބިލްޑިންގްސް

އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީހުންނެވެ.

ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް

95. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، "ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެދުނީއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދުނު އޮފީސް ހިނގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންނެވެ. އަދި، އެ އޮފީހުގެ ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް އުފެދުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިނގަމުން އައި ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި، އިލްތިޒާމުތަކާއި، މުދަލާއި ވަސީލަތްތަކާއި، އިލްތިޒާމުތައް މި ޤާނޫނުގައިވާ ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އޮފީހަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ހާލަތުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް އުވުނީއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީސް އުވުމާއެކު، އެ އޮފީހުގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާތަކާއި އިލްތިޒާމުތަކާއި، މުވައްޒަފުންނާއި، އެއްބަސްވުންތައް ނުވަތަ އެހެނިހެން މުޢާމަލާތްތަކުގެ ދަށުން އެ އޮފީހަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި، އެ އޮފީހުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމުތަކާއި، އެ އޮފީހުގެ މިލްކުވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުގައި ހުރި މުދަލާއި ވަސީލަތްތައް، އެ ހިނދުން ފެށިގެން މިނިސްޓްރީއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

96. (ހ) މާލޭ ސަރަހައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ރާވައި ހިންގުމުގެ ޒިންމާ، ގްރޭޓަރ މާލޭ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީ އަންނަނިވި މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) މާލޭ ސަރަހައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމަށް ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރުމަށާއި މަގުތައް ތަރައްޤީކުރުމުގެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތަކާއި ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރުން؛

(2) މާލޭ ސަރަހައްދުގައި ހަރުދަނާ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، އަރބަން ޕްލޭނިންގ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ އިސްލާހުތައް ދީގެން އެ ސަރަހައްދުގެ މަގުތައް ރޭވުމާއި، ތަރައްޤީކުރުން؛

(3) މާލޭ ސަރަހައްދުގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ކޯޓާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމާއެކު، ކޮންމެ އަހަރަކު އެ ސަރަހައްދުން ނައްޓާލެވޭ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ބާޠިލުކުރެވޭ އުޅަނދުގެ ޖުމްލަ ޢަދަދުގެ 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން އަލަށް އުޅަނދު ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިނުން؛

(4) މާލޭ ސަރަހައްދަށް ހާއްސަ ޕާކިންގެ ތަފާތު ނިޒާމުތައް ތަރައްޤީކުރުމާއި، ޕާކުކުރުމުގެ ހާއްސަ މިންގަނޑުތަކާއި އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(5) އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި އާންމުންނަށް ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ފަދަ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް ހިންގުން؛

i. ސްކޫލް ކުދިންގެ ހާއްސަ ބަސްގެ ހިދުމަތް؛

ii. އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ބަސްގެ ހިދުމަތް.

(6) މާލޭ ސަރަހައްދުގެ މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން

އިތުރުކުރުމަށާއި، އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުތަކުގެ ފެންވަރު ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި އެ އުޅަނދުތައް ބޭނުންކުރާ މުއްދަތުގައި ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ޒަމާނީ ޓެކްނޮލޮޖީގެ އެހީގައި އުޅަނދުތަކުގެ ރޯޑްވަރތިނަސް އިންސްޕެކްޝަން ހެދުމުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން އޮޓޮމޭޓެޑް ވެހިކަލް އިންސްޕެކްޝަން ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(7) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން ކުރަންވާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންނޫވްސް އެންފަރައި މަސައްކަތްތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޚިދުމަތްތައް ޤާއިމުކުރުން ޕްރޮކިއުމަންޓްސަރވިސް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައި ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

މޮބިލިޓީ ރިވިއު ޒޯން

97. (ހ) މާލެ ސަރަހައްދުގެ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް މި ގާނޫނުގެ 96 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، އެ ސަރަހައްދަށް ޚާއްޞަ މޮބިލިޓީ ރިވިއު ޒޯނެއް ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އެކުލަވާލައި ހިންގަންފަށަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒޯން، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި، ޒޯން ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮތޯރިޓީން އާންމުކޮށް ހިންގަންފަށަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޒޯން އެކުލަވާލެވޭނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް އެކުލަވާލާނެއެވެ.

(1) މާލީ ސަރަޙައްދުގެ އެއިރެއްގެ އާބާދީއާއި، ކުރިއަށްއޮތް ތަންގައި އާބާދީ އިތުރުވާނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ މިންވަރާއި، މަގުތަކާއި އުމްރާނީ ވަސީލަތްތަކުގެ ޙާލަތާއި، އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ ގޮތުން ކުރާނެ އަސަރުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މުއްދަތުތަކަށް ބަހާލައިގެން އުސޫލުތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ކޮޕީ ކަނޑައެޅުން؛

(2) މާލީ ސަރަޙައްދުގައި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ އުޑުދަތުރުފަތުރާއި އެއްގަމު އުޑުދަތުރުފަތުރު ދުއްވައި ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެ ގޮތަށް މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު އެ ސަރަޙައްދުގެ މަގުތަކާއި ގެދޮރުގެ އެކުލަވާލާފައިވާ ގޮތް ރިޕޯޓްކަރުދާހަކުން ގޮތް ކަނޑައެޅުން؛ އަދި

(3) މަގުމަތީގެ ތަރުތީބު ކަނޑައަޅުއްވާއި، ޕާކިންގ މަސައްކަތްތަކަށް ތަބާވާ ގޮތަށް ކުރުމަށް، މަގުމަތީގެ ސަލާމަތާއި ތަރުތީބުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ އަދި އިދާރީ އުސޫލުތަކާއި ގޮތުން ދަނެގަނެ، އެ ބަދަލުތަކާ ތަނފީޛުކުރުމުގެ ތަފުސީލު ކަނޑައެޅުން.

98. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މާލީ ސަރަޙައްދުގައި އުސޫލު ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެއްވެސް ތަނެއް ގެންގުޅޭ މާލީ ބިމެއް ... ކަނޑައެޅުމަށް ފަރާތްތަކުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މާލީ ސަރަޙައްދުގައި އުސޫލުތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އެއްގޮތް މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމަށް ... ކަނޑައަޅާ ... ކަނޑައެޅުމާ ބެހޭ ...

މާލީ ސަރަޙައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ އެއްގަމު އުސޫލު އަދަދު ކަނޑައެޅުން

ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މާލެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އެންމެ މަތީ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުން، މިނިސްޓަރު އެކަން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނެ އުޅަނދުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުމުގައި، އުފެދިގެން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ މުއްދަތުގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ކުރިން އެކަން އާންމުކޮށް އަންގައި އިޢުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

މަތްޗިޔާރު ޕާކިންގ ޕާމިޓް 99. (ހ) މާލެ ސަރަހައްދުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަތްޗިޔާރު ޕާކިންގ ޕާމިޓް، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ދައްކަންވާނެއެވެ.

(1) އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އުޅަނދުގެ ޖުމުލަ އަދަދު 2 (ދޭއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެތުރެއިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ދެމެހެއްޓުމަށް؛ ނުވަތަ

(2) އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވިފައިވާ 1 (އެކެއް) ބޮޑުބައްގެ އުޅަނދު އަދަދު 1 (އެކެއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެތުރެއިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ދެމެހެއްޓުމަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަތްޗިޔާރު ޕާކިންގ ޕާމިޓް ދައްކަންޖެހޭ އުޅަނދުތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ފާއިބަދަ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއާތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރުމުގެ ފީއަކީ،
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފެދިގެން ދައްކަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއާއި،
އަހަރީ ފީގެ އިތުރުން ދައްކަންޖެހޭ ފީއެކެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށިއިރު، އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނުވަތަ
ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުންގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ އެއްގަމު
އުފެދުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑަށް
އެއްގޮތްވާނަމަ، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން
3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އުފެދުމުގެ ރަޖިސްޓަރީ
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑަށް ފެއްތެން ވާނެއެވެ.
އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މިންގަނޑަށް ފެއްތޭގޮތަށް ނުވާނަމަ،
އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، އިތުރަށް ކޮންމެ އުފެދިފައިވާ
މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ޖޫރިމަނާ މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރުމުގެ
ފީ ދައްކަން ލާޒިމުވާނެއެވެ.

ބެއަރަރ ޝެއާސެޓްފިކެޓް ބާޠިލުކުރުން 100. (ހ) މާލީ ސަރަޙައްދުގެ ބެއަރަރ ޝެއާސެޓްފިކެޓާއި ދައުރުވަމުންދާ
ޒިންމާދާރު ހަމަތައް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޮމްޕެނީ މާލީ ބާޒާރަށް
އެންގޭ މެކޭނިޒަމް ހޯދުމަށް ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން ހިނގާ ބެއަރަރ ޝެއާސެޓްފިކެޓް ސެޓްފިކެޓު މި ޤާނޫނަށް
އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި
މާލީ ސަރަޙައްދުގައި ޤާއިމުކުރަން ވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ބެއަރަރ ޝެއާސެޓްފިކެޓް
ސެޓްފިކެޓުގެ އޮޕަރޭޝަނަލް ހިނގައި ބަލަހައްޓާނީ ބެއަރަރ
ފަރުމަށެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނަށް
އަމަލުކުރަން ފެށޭ ތާރީޚުން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި،
މާލީ ސަރަޙައްދުން މަދުވެގެން ބޭނުންވާ ބެއަރަރ ފަރުމުގެ އަދަދު
ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތައް ހަދައި، އެ ދިރާސާގެ އަލީގައި

ތައްޔާރުކުރުވާ ރިޕޯޓް ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޮފީހުން ނޭޝަނަލް ރޯޑް ސޭފްޓީ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅައި ފާސްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ކައުންސިލުން އެ ރިޕޯޓު ފާސްކުރުމުން، އެކަން ފާސްކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މިނަވަރުގެން 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އިދާރާއިން ބަޖެޓު ފުލުހުން މޯބައިލް ކުރަންވާނެއެވެ.

ލޭންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު

101. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މާލެ ސަރަހައްދުގެ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ކަންކަން ރާވައި ހިންގުމަށްޓަކައި "ލޭންޑް ޓްރާންސްޕޯޓް މޮބިލިޓީ ފަންޑު" ގެ ނަމުގައި ފަންޑެއް އުފެދިގެންދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑުގައިވާ ފައިސާއަކީ ޚާއްޞަ އުފެއްދި ފަންޑު ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމާއި، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ބޭނުންކުރުމަށް، މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އިދާރާއަކުންނެވެ. އަދި އެ ފަންޑުގެ ހިސާބުތައް އެކުލެވިގެންވާ އަންނަނިވި މާލީ ބަޔާންތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(1) މާލެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ފީ އަދި ލައިސަންސް ފީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އެންމެހައި ފައިސާ؛

(2) މާލެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ އަދި ވެހިކަލް ޕާކިންގ ފީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އެންމެހައި ފައިސާ؛

(3) މާލެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފުވުމުން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ލިބޭ އެންމެހައި ފައިސާ؛

(4) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ފަންޑަށް ފައިސާ ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ފައިސާ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ޖަމާކުރަންވާނީ ސީދާ އެ ފަންޑަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑުގައި ހުންނަ ފައިސާ ބޭނުންކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ކަންކަމަށެވެ.

(1) މާލީ ސަރަހައްދުގައި ޤާއިމުކުރުމަށް ނުވަތަ ތަރައްޤީކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި؛

(2) މާލީ ސަރަހައްދުގެ މަސައްކަތުގައި ބޭނުންވާ ނިޒާމުތައް ހުނަރުވެރިކުރުމާއި، ޒުވާނުން ތަމްރީނުކުރުމާއި، އަދި ބިނާކުރުމަށް ދާއިރާގެ އުމްރާނީ ވަސީލަތްތައް ތަރައްޤީކުރުމަށް؛

(3) މާލީ ސަރަހައްދުގައި މި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭކަންކަން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ކަންކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ފަންޑަށް ފައިސާ ލިބުނު ގޮތާއި ފައިސާ ހަރަދުކުރެވުނު ގޮތުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމޭތާ ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ނުވަތަ އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުއްދަތު އިތުރުކުރާ ހާލަތުގައި އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެއްދިފައިވާ ފަންޑު އުވުނީއެވެ. އަދި، އެ ފަންޑު އުވުމާ ހަމައަށް އެ ފަންޑުގައި ހުރި ފައިސާ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށް ޖަމާކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ފަންޑު އުވިގެންދާ ހާލަތުގައި، ފަންޑުގެ އެކައުންޓްސްތަކުގެ ފައިނަލް ސްޓޭޓްމަންޓް ހިސާބު ރިޕޯޓާއި، މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކޮށް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

ކުށާއި އަދަބު

ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވުން

102. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރިކޮށް އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަން ބަލައި، ކުށްކުރި ފަރާތަށް -/25,000 (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަން ބަލައި، ކުށްކުރި ފަރާތަށް -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި، -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށްކުރި މީހެއްގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ދައުވާ އުފުލުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅިގެން، މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާކޮށްފައި އޮތުމުގެ އިތުރުން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތަކަށް ކުށްކުރި މީހާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހާއި 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ބާޠިލްކޮށް، އެ ފަރާތަށް އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސެއް އެ މުއްދަތުގައި ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ގެއްލިގެން ގޮސްފައިވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާނެއެވެ. ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތަކީ، ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތެއްނަމަ،

އެ މުއްދަތުގައި ލައިސަންސެއް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ކޯޓުން މީހާގެ އެއްވެސް އުޅަނދު ލައިސަންސް ބާޠިލުކޮށްފައިވާނަމަ، ލައިސަންސް ހޯދުމުގެ ހައްޤު އިންތިޒާމުކުރެވޭނީ، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު ލައިސަންސް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފަރާތަކުން ލައިސަންސް ދޫކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަކުރުމުގެ އިތުރުން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރެކްޓިކަލް ފުރިހަމަކޮށް ލައިސަންސް ހޯދިދާނެއެވެ.

އެހެން ފަރާތަކާ އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް ހަވާލުކުރުން

103. (ހ) އެއްވެސް އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާ ފަރާތަކުން، އުޅަނދު ދުއްވަމުންދާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް، ކުޑަކުއްޖަކާ ނުވަތަ އެހެން އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން؛

(2) އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް، ފަސިންޖަރުންގެ ސީޓެއްގައިވާ ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިން ބަލައި، އުޅަނދުގެ ކޮންޓްރޯލް އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރި މީހާ 25,000/- (ފަންސަވީސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، އެ އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑުމިން ބަލައި، 50,000/- (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި، 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން

ޖުރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، އުޅަނދުގެ ހިންގުމުގެ ކޮންޓްރޯލް ބަލަހައްޓާ ކުޑަކުއްޖަކާ ކުރުގައިވާނަމަ މި މާއްދާގައި (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުރި ފަރާތަކަށް ކަނޑައަޅަންވާނީ، އެ އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެ ބޮޑު އަދަބެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ދަޢުވާ އުފުލުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅިގެން، މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ އިތުރުން، ކުށްކުރި މީހާ ދުއްވާފައިވާ އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ސަސްޕެންޑްކޮށް، އެ ފަރާތަކަށް އެއްވެސް އުޅަނދެއް ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސެއް އެ މުއްދަތުގައި ހޯދުމުގެ ބާރު ނުލިބޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތަކީ، ލައިސަންސް ލިބިފައިނުވާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ މުއްދަތަށް ލައިސަންސެއް ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ބާރެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން، ކުށްކުރި މީހާގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ސަސްޕެންޑްކުރެވިފައިވާނަމަ، ލައިސަންސް އޮތުމުގެ ބަދަލު އުފެއްދުމަށްފަހު، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ހޯދުން އެދި ހުށަހެޅިއިރުވެސް، އެ ފަރާތަކަށް ލައިސަންސް ދޫކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސެޓްފިކެޓް ޙާޞިލުކުރުމުގެ އިތުރުން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޓްރެއިނިންގ ޙާޞިލުކޮށް ފާސްވެއްޖެނަމައެވެ.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް ދުއްވުން

104. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ވިއްކުމަށްފަހު ނުވަތަ ހިބަކޮށް ދިނުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް ބަދަލުނުކޮށް އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ބާޠިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުން

105. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުން ފިޔަވައި އުޅަނދެއް ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީ ބާޠިލުކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް، ރަޖިސްޓްރީކުރުމަކާނުލައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތް -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާ އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން

106. (ހ) އަހަރީ ފީ ދައްކަންޖެހޭ އުޅަނދެއް، ފީ ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު، ފީ ނުދައްކައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތެއް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ އަހަރީ ފީ ނުދައްކާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާނަމަ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ރޯޑްވޯދީނަސްގެ ސެޓްފިކެޓް ފުރިހަމަނުކުރުން

107. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ރޯޑްވޯދީނަސް ފުރިހަމަކަމުގެ ނުވަތަ ރޯޑްވޯދީނަސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހުގައި އާނުކޮށް އުޅަނދު ދުއްވުމާއި ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތެއް -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ރޯޑްވޯދީނަސް ހަމަނުޖެހޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާނަމަ، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ގާނޫނާ ހިލާފަށް ރޯޑްވޯދީނަސް ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުން

108. (ހ) ރޯޑްވޯދީނަސް ޗެކުކުރަން ހުއްދަ ދެވިފައިވާ ފަރާތަކުން މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ހިލާފަށް އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އަދި، އެ ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރީގެ ހުއްދަ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ސައިރަންތަކާއި، ބީކަން ބައްތި ހިފާފައި ބޭނުންކުރުން

109. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން މަގުމަތީގައި ސައިރަންތަކާއި، ބީކަން ސައިރަންތަކާއި، ބީކަން ބައްތި ހިފާފައި އަމަލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) ވަކި ބާވަތްތަކެއްގެ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ވަކި ހުއްދައެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގައި، އެ އުޅަނދުތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ހުއްދަ ލިބިފައި އޮތުން ހުއްދައެއް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ އަދަބަކީ، އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށް -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށް -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށް -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފުވާ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތަށް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުވެލިއަށްވުރެ ބާރަށް ދުއްވުން

110. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާއިރު، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ދުވެލީގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ބާރަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވި ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކާ އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެ އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އެ ފަރާތުން ދުއްވި އުޅަނދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހައިވޭގައި އުޅަނދު ދުއްވާމީހާ މަޑުކުރުވުން

111. (ހ) ހައިވޭއެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަށް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވެލީގެ މިންވަރަށްވުރެ ބާރަށް ނުވަތަ އެންމެ މަދުން ދުއްވާން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވެލީގެ މިންވަރަށްވުރެ މަދުން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާ ފަދަ ސަބަބެއް ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ސަބަބެއް މެދުވެރިވެގެން މެނުވީ، ހައިވޭއެއްގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރުން ނުވަތަ މަޑުކުރުވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަމިއްލަ ބާރު ނުފޯރާ ފަދަ

ސަރަހައްދު ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ސަރަހައްދު ގުދުވިރިވެގެން ހަނިވާއެއްގައި
އެއްގަމު އުޅަނދު ޕާކުކުރަން ނުވަތަ ނަޤުލުކުރަންޖެހޭ ހާލަތުގައި
އަމަލުކުރަންވާނެގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ސ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތަށް
އަންނަނިވި ޖޫރިމަނާއެއް އެޅުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ
ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، އެ ފަރާތް ދުއްވާ އުޅަނދު،
30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކޮށް ފުލުހުންގެ
ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދިއުން؛

(4) އަދި އެއަހަރުތެރޭ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން
ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން
ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވުމުގެ އަދަބަކީ، އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތަށް
އަންނަނިވި ޖޫރިމަނާއެއް އެޅުމުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ
ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން
ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފަށް އަމަލުކޮށްފި މީހަކާމެދު މި މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އެ ފަރާތެއް ދުއްވާ އުޅަނދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

އުޅަނދުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަނުކޮށް އުޅަނދު ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ހިފުމަށް ދިނުން

112. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމަށް ދޫކުރާ ނަންބަރު ހަރުނުކޮށް، ނުވަތަ ނަންބަރު ބޯޑު އޯގުސްނުފެންނަވަރަށް ހަލާކުވެފައި ވަނިކޮށް، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ގޮތަށް ނަންބަރު ހަރުކޮށްގެން އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑްކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދުއެއްގައި ނުވަތަ ހިދުމަތްދޭ ތަނެއްގައި ހަރަކާތްކުރުމަށް ދޫކުރާ ނިޝާން ނެތި ހިދުމަތް ދިނުމަކީ އަދި އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ހިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ހިލާފަށް ހިދުމަތްދިން ފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މިނިސްޓްރީން އުޅަނދަކަށް ދީފައިވާ ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރު ފިޔަވައި އެހެން ނަންބަރެއް އުޅަނދުގައި ހަރުކުރުމާއި، ރަޖިސްޓަރީނުކުރާ އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރެއް ހަރުކުރުމާއި، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ނެތި އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ އިންޖީން ނަންބަރަށް ނުވަތަ ޗެސިސް ނަންބަރަށް ބަދަލު ގެނައުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ބަދަލެއް ގެނެސްފައިވާ އުޅަނދެއް ދުއްވި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ބަދަލެއް އުޅަނދަށް ގެނައި ފަރާތް އަދި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އަދި އެކަން ކޮށްފައިވަނީ ވިޔަފާރިއްކާ ތަނަކުންކަމުގައިވާނަމަ، އެ ތަނަށް -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިތުރުން، އެ ތަނެއްގެ ވިޔަފާރީގެ ހުއްދަ 1 (އެކެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ސަރުކާރުގެ ކޯޓަށް އިދާރާއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ލައިސަންސް ނެތި ދުއްވުން

113. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ހޯދުން ދުއްވަންޖެހޭ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި ދުއްވުމާއި ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވެފައި ވަނިކޮށް ދުއްވުމާއި ނުވަތަ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓިފައި ވަނިކޮށް ނުވަތަ ވަގުތީ ލައިސަންސެއް ނެތި ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު ދުއްވުމުގެ

ލައިސަންސްގައި ރިޕޯޓުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކަށް އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ލައިސަންސް ހޯދުން ދެއްކަންޖެހޭ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއަށް މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން އެ ފަރާތުން ދުއްވި އުޅަނދު ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ހިފަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ލައިސަންސް ހޯދުން ދެއްކަންޖެހޭ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓްކުރަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، ލައިސަންސް ނުހޯދައި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއަށް މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

ހިނގާ މީހުންނަށް ދަތިވާގޮތަށް ނުވަތަ ނުރައްކާވާގޮތަށް އުޅަނދުފަހަރު ބެހެއްޓުން

114. (ހ) ދާރުމަތީގައި ނުވަތަ އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މީހުން ހިނގުމަށް ހަދާފައިވާ ތަނެއްގައި ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ދޫކޮށްލުމަކީ އަދި ޕާކުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ޤާނޫނަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަހައްދަކީ ނުވަތަ ބަލާށޭ މަގު ހުރަސްކުރާނަމަ ނުވަތަ މަގު ހުރަސްކުރަން އުޅެނަމަ،

މަގު ހުރަސްކުރާ މީހުންނަށް ތަންދިނުމުގެ ގޮތުން އެއްގަމު އުޅަނދު ނުހުއްޓާ، ކަފިހިހުރުމަކުން މަގު ހުރަސްކުރާ ފަރާތްތަކަށް މަގު ހުރަސްކުރުމަށް ޖާގަދިނުމަކީ ވާޖިބުކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ ނުވަތަ ޕާކުކުރާ މީހާގެ އަދި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ޚިލާފުވާ ފަރާތުގެ އަދަބަކީ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އިމަރޖެންސީ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުން

115. (ހ) އިމަރޖެންސީ ސައިރަން އަޑުލައި ދީ، އެކަމަށް ހާއްސަކުރެވިފައިވާ އުޅަނދަށް ހުރަސްއެޅުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އަދި އިމަރޖެންސީ ސައިރަން އަޑުލައި ދިއުމަށް ހާއްސަކުރެވިފައިވާ އުޅަނދުތަކަށް ބޭނުންކުރާ އިމަރޖެންސީ އަލިތަކާއި އަޑުތައް، އެހެން އުޅަނދުތަކަށް ބޭނުންކުރުމަކީވެސް މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތަކުގެ އަދަބަކީ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން

116. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އުޅަނދެއް ދުއްވަމުން، މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު އަޑުގަދަކުރުން

117. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ނުހޯދައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގައި ދުއްވާ އެހެން އުޅަނދުތަކާއި ހިނގާބިނގާވާ އެހެން ފަރާތްތަކަށް، ކައިރީ ގޭގެއަށް އަޑުއިވޭ ވަރަށް އުޅަނދުގައި އަޑުގަދަކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ބޭނުންކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

އުޅަނދު ދުއްވާއިރު ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލުކުރުން

118. (ހ) އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވާއިރު، އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއި އުޅަނދުގައި ދަތުރުކުރާ އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތެއްގައި ދަތުރުކުރާ އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފުވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ކުޑަކުދިން އަތުވެއިގެން ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ މޮޓަރު ދުއްވުން

119. (ހ) އުމުރުން 6 (ހައެއް) އަހަރު ނުފުރޭ ކުޑަކުދިން ބައިސްކަލުގައި އުފުލުމާއި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރައިގެން ދުއްވުމަށް އުފައްދާފައިވާ ބައިސްކަލު ފިޔަވައި އެނޫން ބައިސްކަލުގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ ކުދިން އަރުވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މީހެއްގެ އެހީއަކާ ނުލައި އިށީނދު ނުއިށީނދެވޭވަރުގެ ކުޑަކުދިން، ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް ހަދާފައި ހުންނަ ދެ ފުރޮޅުލީ އުޅަނދުގައި ސޭފްޓީ ކަމަރު ބޭނުންކޮށްގެން، ދުއްވާ މީހާގެ ދެ އަތާއި ދެ ފައި މިނިވަންކަމާއެކު ގެންގުޅެވޭ ގޮތަށް ފިޔަވައި، އެފަދަ އުޅަނދުތަކުގައި ކުޑަކުދިން ގޮވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާ ޚިލާފަށް ބައިސްކަލު ނުވަތަ ދެ ފުރޮޅުލީ އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަދަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަތުވައިގެން ބައިސްކަލެއް ނުވަތަ މޮޓަރެއް ދުއްވުން

120. (ހ) ދެ މީހުންނަށް އެރޭގޮތަށް އުފައްދާފައިވާ ހުރިހާ އުޅަނދުގައި އެކަކަށްވުރެ އިތުރަށް މީހުން އުފުލުމާއި، އެނޫން އުޅަނދުތަކުގައި މީހުން އުފުލުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް މީހުން އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރައިގެން ދުއްވުމަށް އުފައްދާފައިވާ ބައިސްކަލު ފިޔަވައި އެހެން ބައިސްކަލުގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަރުވައިގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކުރުމަކާ ނުލައި މުދާ އުފުލުމުގެ ތެރެއިން ޕަސިންޖަރުން އުފުލަން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް މުދާ އުފުލަން ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލަން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އުޅަނދެއް ޕަސިންޖަރުން އުފުލަން ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް އުޅަނދުގައި މީހުން އުފުލަން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދަށްވުރެ އިތުރަށް މީހުން އުފުލައިފިނަމަ، އުޅަނދު ދުއްވި މީހާ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

ބަރުދަން އެޅުން

121. (ހ) އާންމު ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ހާނިއްކަ ކުރުވިދާނެފަދަ އުޅަނދުފަހަރުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ހުއްދަދޫކޮށްފައި ހުރިހާ ބަރުދަނުގެ ހަދު ކަނޑައަޅާ ބަރުދަން އަރުވައިގެން އުޅަނދުފަހަރު ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ ދުއްވުމުގެ

އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ބައްތި ނިއްވާލާ އުޅަނދު ދުއްވުން

122. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި އެއްގަމު އުޅަނދު ހަވީރު 6:00 އިން ފެށިގެން ހެނދުނު 6:00 އާ ދެމެދު ބައްތި ނިއްވާލާ ނުވަތަ ރިފްލެކްޓަރ ހަރުނުކޮށް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) އެއްގަމު އުޅަނދުގައި ހަރުކޮށްފައިވާ ބައްތިތަކުގެ އަސްލަށް ބަދަލު ގެނައުމާއި، އިތުރު ބައްތިތަކާއި އަލިބައް ހަރުކޮށްގެން ނުވަތަ އޭގެ ކުލައަށް ބަދަލު ގެނެސްގެން ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުން

123. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަށް މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުން ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން ދޫކުރާ ލައިސަންސް ހޯދުމެއްނެތި އެ ހިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފަށް އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގެ ލައިސަންސެއް ހިފަހައްޓާ ނުވަތަ ބާޠިލުކުރާ މުއްދަތުގައި، ނުވަތަ ލައިސަންސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ ލައިސަންސް އާކުރުމަކާނުލައި ހިދުމަތް ދިނުން ވަގުތުން ހުއްޓާނުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތް ޕްރޮވައިޑަރުން އުޅަނދެއް ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ޕަރމިޓުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތްދިނުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/30,000 (ތިރީސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތްދިނުން އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތް ދޭ އަދި ޚިދުމަތްދިނުން އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/12,000 (ބާރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ޚިދުމަތްދިން އުޖޫރު ދެއްކި ފަރާތެއްގެ އަދި ޚިދުމަތްދިން ތަނެއްގެ އަދަބަކީ، ކަމުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށާއި އެ އަމަލު ތަކުރާރުކުރެވިފައިވާ މިންވަރަކަށް ބަލައި، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާމިޓް ބާޠިލްކޮށް، ޚިދުމަތްދިން އުޖޫރު ދެއްކި ފަރާތުގެ އުޖޫރުގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށް.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކުރި އުޖޫރަތަކަށް ބޭނުންކުރާ އުޖޫރު ދެއްކުމާއި ބޭނުންކުރުން

124. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފަށް ކުރި އުޖޫރަތަކަށް ބޭނުންކުރާ އުޖޫރުދޭއަށް ދެއްކުމާއި ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކަށް ނުފެތޭ އުޖޫރަތެއް ކުރި އުޖޫރަތަކަށް ދެއްކުމާއި ބޭނުންކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޖޫރު ދެއްކި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާމިޓް ބާޠިލްކޮށް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޖޫރުގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ގާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

އިންޑަސްޓްރިއަލް އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމުގެ ހަމަތަކާ ޚިލާފުވުން

.125 (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 62 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް އިންޑަސްޓްރިއަލް ބޭނުންތަކަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަކީ ނުވަތަ އެޕްރޫވްކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ގޮތުގެ މަތިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތުގެ އުޅަނދު ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2,500 (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,500 (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ޖޫރިމަނާކުރުން

126. (ހ) އެއްގޮތް ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ހިންގުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ޓްރެފިކް ނިޝާންތަކާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް، އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރަށް -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ޑްރައިވަރުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދުގެ ލައިސަންސުގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ކުށް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ތަކުރާރުކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ސަބަބުން ތަކުރާރުވެފައިވާނަމަ، އެފަދަ ސަބަބުތަކެއްގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާ ކުރާ ފަރާތަކަށް، އުޅަނދުގެ ޑްރައިވަރަށް -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ޑްރައިވަރުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދުގެ ލައިސަންސުގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ގިނަ ދުވަހު މަގުމައްޗަށް ނިކުންނަ ކަންތައް؛

(2) ސްކޫލްތަކުގެ ކައިރީގައި ޖޫރިމަނާކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒޯނުތަކުގެ ފިހާރައިގެ އެންމެ ސަބަބުތަކުގެ؛

(3) ބަސް ހުއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޒޯނުތައް؛

(4) ކަފިހިނގާދަނޑު.

ލައިސަންސް ނެތި ބޭނުންކުރާ ދަތުރުވެރިން ލައިސަންސްވާނޫން ޑްރައިވިންގ ސްކޫލްގައި ޖޫރިމަނާކުރުން

127. (ހ) ލައިސަންސް ނެތި ބޭނުންކުރާ ދަތުރުވެރިކަމުގެ އުޅަނދު ޖޫރިމަނާކުރުން ލައިސަންސް ނެތިވާ ޑްރައިވިންގ ސްކޫލްތަކުގައި، އެހެން ދަތުރުވެރިން ޖޫރިމަނާކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ޖޫރިމަނާކުރާ ފަރާތަކަށް އަދަދަކީ -/2,000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ޑްރައިވަރުގެ އެއްގޮތް އުޅަނދުގެ ލައިސަންސުގައި ރިކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ.

އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްނުކޮށް ދުއްވުން

128. (ހ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، އެއްގަމު އުޅަނދު އިންޝުއަރަންސްނުކޮށް ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އުޅަނދު ދުއްވާ މީހާގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/2،000 (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އިންޝުއަރަންސްކޮށްގެން ދުއްވަންޖެހޭ އެއްގަމު އުޅަނދެއް، އިންޝުއަރަންސްނުކޮށް އުޅަނދު ދުއްވި މީހާއާމެދު މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އިތުރުން، އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ހިނގާ މީހުންނަށާއި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ޤާނޫނާ ހިލާފަށް މަސައްކަތް ކުރުން

129. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަތައް ހޯދުމަކާނުލައި ނުވަތަ ބަހައްޓަންޖެހޭ ނިޝާންތައް ބެހެއްޓުމަކާނުލައި އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ތަނެއްގައި ހިނގާ މީހުންނަށާއި، ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަތައް ހޯދުމާއެކު ބަހައްޓަންޖެހޭ ނިޝާންތައް ބެހެއްޓުމާއެކު މަސައްކަތްކުރުމުންދާ ސަރަޙައްދުތަކުގައި އެ ނިޝާންތަކާ ހިލާފަށް އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފުވާ ފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 2,000/- (ދެހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 2,500/- (ދެހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 3,000/- (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ހިލާފުވާ ފަރާތަކީ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، އެ ފަރާތުގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/3,500 (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/4,000 (ހަތަރުހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(3) ތިންވަނަ ފަހަރަށްނަމަ -/1,500 (އެއްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(4) އަދި އެއަށްވުރެ އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރުވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުން

130. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، އެއްގަމު އުޅަނދުގައި މުދަލާއި ތަކެތި އުފުލުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް، ތަކެތި އުފުލި އުޅަނދު ދުއްވި މީހާގެ އަދަބަކީ -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕޮއިންޓް

ޕޮއިންޓް އެ ޚިލާފެއްގެ އަދަދުގެ އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި
ރިކޯޑުކުރެވޭނެއެވެ.

ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރުން

131. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި މަގު ހުރަސްކުރުމާއި ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް މަގު ހުރަސްކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ -/100 (ސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަންކަން

132. މި ޤާނޫނުގައި ވަކި ކަމަކަށް ވަކި އަދަބެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ މާއްދާގެ ކަންކަން ފިޔަވައި، އެހެނީ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކުރުމުގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތްތަކުން ނުވަތަ އުޅަނދު ދުއްވާ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ހިނގާބިނގާވާ އެނޫން ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަން ޖެހޭ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އަމަލުކޮށްފިނަމަ، އެފަދަ ކަމެއް ކުރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، އަންނަނިވި ފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާއެކު، އެ ޚިލާފަކީ އުޅަނދު ދުއްވުމާއި ގުޅޭފަދަ ޚިލާފެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ޚިލާފާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑީމެރިޓް ޕޮއިންޓް އެ ޚިލާފެއްގެ އަދަދުގެ އުޅަނދުގެ ލައިސަންސްގައި ރިކޯޑުކުރެވޭނެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ފަހަރަށް -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ށ) ދެވަނަ ފަހަރަށް -/750 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ނ) ތިންވަނަ ފަހަރަށް -/1,000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(ރ) އަދި އެއަށްފަހު އިތުރުވާ ކޮންމެ ފަހަރަކު އެންމެ ފަހުން ކުރެވުނު ޖޫރިމަނާގެ ދެގުނަ އިތުރުވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން ޒިންމާދާރުވުން

133. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި މަނާކަމެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް އުޅަނދު ދުއްވާމީހާ ބޭނުންކުރާމީހުގެ ކަމަކަށްވިޔަސް، އެކަމަކާ ގުޅިގެން ޖޫރިމަނާކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޅަނދު ދުއްވި ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ފަރާތް ކަމުގައިވީ ނަމަވެސް، އެ ފަރާތަކީ ކޮން ފަރާތެއްކަން ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތެއް ނެތްކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމާ ގުޅިގެން ޖޫރިމަނާކުރާނީ އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވި ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި މަނާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ހިނގާފައިވަނީ އުޅަނދެއް ވަގަށް ނެގުމަށް ފަހުގައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހާލަތުގައި އުޅަނދުގެ ވެރިފަރާތުން އެކަމެއްގެ ޒިންމާ އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމީ ކަންކަން

ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި ލައިސަންސްތަކުގެ ސިސްޓަމް ދެމެހެއްޓުން

134. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ހުއްދަތަކާއި، ލައިސަންސްތަކުގެ މުއްދަތު ހަމަނުވާހާ ހިނދަކު، އެ ތަކެތީގެ ސައްޙަކަން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލެވިފައިވާ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނުގައި ބާޠިލްކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަލަށް އެކުލަވާލެވެންދެން ގަވާއިދުތައް އެކުލަވާލައި، އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރަން ފަށަންދެން ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާއި ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖޫރިމަނާއާއި އަޅާފައިވާ އެންގުންތަށް ތަންފީޛު ފިޔަވަޅުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހުވެސް ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުސޫލު ގޮތުން

135. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީ ބާތިލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އުސޫލު، އެ އުސޫލުގެ ޕޮއިންޓްގެ ހިސާބުން ގޮތުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީއަށް ޕްރޮގްރާމް ހިންގެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އުސޫލު ގޮތުމުގެ ޕްރޮގްރާމް ހިންގެވި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްރޮގްރާމް ހިންގުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، މިންގަނޑުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޕްރޮގްރާމްގެ ދަށުން އުސޫލު އަޅުވާނެ މިންގަނޑުތަކާއި، އުސޫލުގެ ޕޮއިންޓްތަކަށް ބަދަލު ނުވަތަ ފައިސާ ދޫކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި، އަދިއެހެން ފަރާތްތަކުން އެ ޕްރޮގްރާމްގައި ބައިވެރިވާން ޖެހޭ؛

(2) އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ދަށުން ގެންނަ އުސޫލު ނުވަތަ އެ އުސޫލުގެ ވަކިވަކި ބައިތަކާމެދު އަމަލުކުރާނެ ގޮތް.

އެގާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

އިލެކްޓްރޯނިކް ލިޔެކިޔުން ޤާނޫނުގައި ބަލައިގަތުން

136. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރަންޖެހޭ ރަޖިސްޓްރޭޝަންތަކާއި، ލައިސަންސްތަކާއި ހުއްދަތަކާއި އަދި މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ނުވަތަ މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ ފަރާތްތަކުން ދޫކުރަންޖެހޭ އެނޫންވެސް ލިޔުންތައް އިލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުގައި ދޫކުރުން މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ. އަދި، އެފަދަ ހަވާލުކުރަން ނުވަތަ ބޭއްވުމަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ ނުވަތަ އުފަންދުގެ ވެރިފަރާތްތަކުގެ އަތްތަކައި ބޭއްވުމަށް މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރުކުރެވިފައިވާ އެފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމެއް އިލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުގައި ބޭއްވުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރެއެވެ.

މަޢުލޫމާތުގެ ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކުރުން

137. މަޢުލޫމާތުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި، މަދަރުސީ ތަޢުލީމުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ކިޔަވައިދިނުން ހިމަނައިގެން ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ކަމާގުޅޭ ޕްރޮގްރާމްތައް މިނިސްޓްރީން ކުރިއަށް ގެންދަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، ތަޢުލީމާބެހޭ ސިޔާސަތުތަކަށް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އިދާރާއަކަށް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއިން އެކުލަވާލާ ޚާއްޞަ މަންހަޖުގައި މަޢުލޫމާތުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާގުޅޭ ބައިތައް، މިނިސްޓްރީއާއި ބެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާއާއެކު، ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ޚިދުމަތުގެ ފީ

138. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިދާރީ ފީއެއް ނެގިދާނެއެވެ.

ގަވާއިދު ހެދުން

139. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ، މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

140. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، އަންނަނިވި ޤާނޫނުތައް އުވިގެންދާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2009 (އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނު)؛

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 70/78 (މަގުމަތީގައި ހިނގައުޅުމާބެހޭ ޤާނޫނު).

އަމަލުކުރަން ފެށުން

141. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ޢުނުވާނު

142. މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ ޢުނުވާނުތަކަކީ، މި ޤާނޫނުގެ ބައެކެވެ. އެ ޢުނުވާނުތައް ކިޔަންވާނީ، މި ޤާނޫނާ އެކުގައެވެ.

މާނަކުރުން

143. މި ޤާނޫނުގައި އިބާރާތެއް ނުވަތަ ލަފުޒެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހައި ހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކަށް ދީފައިވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފުޒުތަކާ ދިމާކޮށް، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ކަންކަން ހިންގުން އެއިރެއްގައި ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި

ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ނ) "އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުން އުޅޭ ތަންތަނާއި، އަދި އާންމު ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނުގައި އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކާއި، ޕާކިންގތަކާއި، އަދިއެހެން ބިންބިމާއި ބަނދަރު ބިމުން ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމަށާއި ދުއްވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މަގުތަކާއި ޖެޓީތަކާއި އަދިއެހެން ބަނދަރު ނުވަތަ ސިނާއީ ބަނދަރުތަކަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ބިންބިމާއި ވަކިކަމަކަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ރަށްރަށުގައި އާންމުކޮށް ދުއްވާއި ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމަށް ހަދާފައިވާ މަގުތަކާއި ޖެޓީތަކާއި ސަރަހައްދުތަކާއި، މިފަދަ ތަންތަނުގައި ދުއްވާ ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ އުޅަނދުތަކާއި، ދުއްވާ މީހުންނެވެ.

(ރ) "އާންމު ދަތުރުފަތުރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަގެއްދީގެން އާންމުންނާއި ތަކެތި އުފުލުން ކަނޑައަޅާ ރޫޓުގަ ދިޔައިވާ އުޅަނދުފަހަރު ދުއްވާ ދަތުރުފަތުރުތަކަށެވެ.

(ބ) "ޓެކްސީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ލައިސަންސް ލިބިގެން ފަސިންޖަރުންނާއި ތުއި ތަކެތި އުފުލުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަގެއް ދިނުމާއެކު އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ފަސިންޖަރުންނާއި ތުއި ތަކެތި އުފުލުމަށް ދުއްވާ އެއްގަމު އުޅަނދަށެވެ.

(ޅ) "ރެންޓަލް ކާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު ރަޖިސްޓްރީކޮށް ދަތުރުތަކުގެ ލައިސަންސް ދުވާލުގެ ކުލިން މީޓަރުން ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުގެ ސަޓިފިކެޓުގެ މަތިން އަދި އުޅަނދަށް ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ސަވާރުކުރުމާ މިންގަނޑުތަކާ ފުރިހަމަ ބޭނުންކުރެވޭ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށެވެ.

(ކ) "ބަރުދަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަޅުކުރުވަން އުޅަނދުގައި ރައްކާކުރުމަށް ހުންނަ ތަކެތި ވަޒަންތަކަށެވެ.

(ރ) "ޕާކުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތަނެއްގައި، ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގައި އިންޖީނު ނިއްވާލައި ޑްރައިވަރެއް ނެތި އުޅަނދު ބާއްވާފައި އޮންނަ ޙާލަތަށެވެ.

(ބ) "ލައިސަންސް ކާޑުގެ އަސްލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީން ދޫކުރައްވާ ޑިޖިޓަލް ލައިސަންސް ކާޑަށް ނުވަތަ ޗިޕްކާޑު ލައިސަންސަކަށެވެ.

(ޅ) "އިންޝުއަރކުރުން" ނުވަތަ "އިންޝުއަރެންސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާގެ އުޅަނދަކުން އަނެކާއަށް ނުވަތަ އަނެކާގެ އުޅަނދަކަށް ނުވަތަ ތަކެއްޗަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް ބަދަލު ދޫކުރާގޮތަށް އިންޝުއަރކުރުމަށް ނުވަތަ ކޮށްދީގެން ޒިންމާ އިންޝުއަރެންސްކުރުމެވެ.

(ކ) "އެއްގަމު އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުޅަނދުތަކަށެވެ.

(އ) "އިންޖީނުނުލީ އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދެފުރޮޅު ބައިސްކަލާއި، ކިކްސްކޫޓަރާއި، ބައިސްކަލުގެ ގޮތުގައި، އިތުރު ހަތަރު ނުވަތަ ތިން ފުރޮޅުގެ ބައިސްކަލާއި، ނުވަތަ ސްކޫޓަރު ހަތަރުފުރޮޅުގެ ބައިސްކަލާއި، ނުވަތަ ދެފުރޮޅު ހަތަރުފުރޮޅުގެ ބައިސްކަލާއި އަތުގައި ބައިސްކަލްތައް، ނުވަތަ އިތުރު ފުރޮޅު ހުރި އެއްގަމު އުޅަނދުތަކެވެ.

(ވ) "އިލެކްޓްރިކް ވެހިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބޮޑު ބެޓަރީގެ އިންޖީނެއް ނުވަތަ އިލެކްޓްރިކް މޯޓަރެއް ބޭނުންކޮށްގެން އިންޖީނެއް ނުހިފާ ގޮތަށް، ސިޓީ ކަރަންޓުން ޗާޖުކުރެވޭ ބެޓަރީގައި ރައްކާކުރާ ހަކަތައިން އިލެކްޓްރިކް މޯޓަރުގެ އެހީގައި ދުއްވާލާ ފުރުޖެހޭ ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކާބޮޑު އެއްގަމު އުޅަނދުތަކެވެ.

(މ) "ޓްރައިލަރ އިންސްޓްރަކްޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްގަމު އުޅަނދު ދުއްވަން ދަސްކޮށްދޭ މީހާއެވެ.

(ފ) "އާންމު ދައުލަތުގެ ފިހާރަތަކުގެ ހިންގުމާބެހޭ ބަނދަރުތަކާ އުޅަނދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީން ދޫކުރާ ޖުވާލަކުރުމަށް ބޭއްވި އެއްގަމު

ގޮތުގެމަތިން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާފައިވާ
އަގަކަށް ފަސިންޖަރުން އުފުލުން ފީ ނަގައިގެން ދަތުރުކުރުވަން
މިނިސްޓްރީން ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ އުޅަނދުފަހަރަށެވެ.

(ޝ) "ބަސްސްޓޮޕް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ބަސް ދުއްވުމަށް ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ބަސް ދުއްވާ
މަގުތަކުގައި ނުވަތަ ތަންތަނުގައި ހުއްޓާ ދުވިފައިވާ އުޅަނދުފަހަރަކަށް
ފަސިންޖަރުން އަރައި ފޭބުމަށް ހުއްޓާ ކުރުވިފައިވާ ތަންތަނަށެވެ.

(ޞ) "ޕަބްލިކް ޓްރާންސްޕޯޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕަބްލިކް ބަހައްޓައިގެން
ކާރު ސަރަހައްދު ... ބޭނުންކުރާ ފަހަރުތަކަށެވެ.

(ޟ) "ފުޓްޕާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަގުގެ އަރިމަތީގައި ހިނގުމަށް
ހަދާފައިވާ ތަނަށެވެ.

(ޠ) "ބަސްލޭން މަގު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަމިއްލަ ބިންބާރު
ބަސްލޭން އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ކަނޑައަޅައި ރާއްޖެއިން އެކަހެރި
މަގުތަކާއި ގުޅިގެން ޖާގައެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ދާއިރާތަކާއި ގުޅިގެން
ބޭނުންކުރާ އެއްބަޔަކާއި މަގުތަކާއި ގުޅިގެންވެސް. އަމިއްލަ ބިންބާރު
ވިޔަފާރިކުރާ ބޭނުންކުރުމަށް ޚާއްޞަކޮށްފައިވާ ސަރަހައްދުތަކާއި ބިންހާއި
މަސައްކަތްކުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ރަށްރަށުގައި އާންމު
ބޭނުންކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މަގުތަކާއި ގުޅިގެންވެސް މި ޤާނޫނުގެ
ބޭނުމަށް ބަސްލޭން މަގުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ޡ) "ދުންފަތުގެ އިސްތިހާރުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުންފަތުގެ
ބާވަތެއް، އެއިން ބާވަތަކުން އުފެދޭ ދުން ނުވަތަ އާލާ އަނގައިން
ނުވަތަ ނޭފަތުން އެއްޗެހި އެކުލެވޭ ނުވަތަ އެއިން ބަދަލުކުރެވޭ
ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތަކާއި ގުޅުންހުރި
ނުވަތަ މިންތަކުގެ ގޮތުގައި ހެދިފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ދިރާސާކުރާ
ނުވަތަ ޙަރަކާތެއް ނުވަތަ އަނބުރައިގެންގޮސް ހެދިފައިވާ
ވާހަކަތަކުރަކަށެވެ.

(ޔ) "ލޯކަލް ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލަކާއި، ސިޓީ ކައުންސިލަށެވެ.

(ޕ) "ރަށު ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަށު ކައުންސިލަށެވެ.

(ޖ) "ސިޓީ ކައުންސިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޓީ ކައުންސިލަށެވެ.

(ޗ) "މަގުމަތީގެ ޓްރެފިކާބެހޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، "ކޮންވެންޝަން އޮން ރޯޑް ޓްރެފިކް 1968" އަށެވެ.

(ހހ) "ގްރޭޓަރ މާލެ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މޮބިލިޓީ އޭރިޔާ" ނުވަތަ "އޭރިޔާ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތީ މި ޤާނޫނުގެ 95 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ އިދާރާއަށެވެ.

ޖަދުވަލު 1

އެއްގަމު އުޅަނދުން ފީ ނެގުމުގެ ތާވަލު

1. އަހަރު ރަޖިސްޓްރީކުރާ ކޮންމެ އެއްގަމު އުޅަނދަކުން -/100 (ސަތޭކަ) ރުފިޔާގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަން ފީއެއް ނެގޭނެއެވެ.

2. އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުން، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން އަހަރީ ފީ ނެގޭނެއެވެ.

(ހ) މޮޓޯ ސައިކަލް، އިންޖީނުލީ ބައިސްކަލް، ސްކޫޓަރުފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 100 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/360 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 100 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 150 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/648 (ހަސަތޭކަ ސާޅީސް އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 150 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 200 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/1,152 (އެއްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސާސް ދޭއް) ރުފިޔާ؛

(5) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 200 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 400 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/6,480 (ހަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ؛

(6) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 400 ކިއު ސެންޓިމީޓަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/8,640 (އަށްހާސް ހަސަތޭކަ ސާޅީސް) ރުފިޔާ.

(ށ) ކާރު، ޖީޕު، ވޭން ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2،160 (ދެހާސް އެއްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ސީސީ ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 1500 ސީސީ ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2,808 (ދެހާސް އަށްސަތޭކަ އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 1500 ސީސީ ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 2000 ސީސީ ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/3,672 (ތިންހާސް ހަސަތޭކަ ހަތްދިހަ ދޭއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 2000 ސީސީ ސެންޓިމީޓަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/11,340 (އެގާރަހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް) ރުފިޔާ.

(ނ) ޓްރަކް ޕިކަޕް، ޖީޕް، ޓްރެކްޓަރ، ލޯރީ ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އުފުލޭ ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/1,800 (އެއްހާސް އަށްސަތޭކަ) ރުފިޔާ؛

(2) އުފުލޭ ބަރުދަން 2000 ކިލޯ ހަމަވެފައި، 5000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާ؛

(3) އުފުލޭ ބަރުދަން 5000 ކިލޯއިން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/7,500 (ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާ.

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޅަނދުގެ ވެރިޔަކު، ވީނަމަ އަނދަވެގެން ނޫންގޮތަކަށް ދުއްވާ އުޅަނދުގެ ޓެކްސް ހިނގައްޖެނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދަކުން ކުރާ ބޮޑުމިނާ އެއް ބޮޑުމިނެއްގެ، އަދި އެފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެ ގޮތުން އެއްވަރު، ވީނަ އަނދަވެގެން ދުއްވާ އުޅަނދަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ފީގެ ހަތަރުބައިކުޅަ ތިންބައި ވާނެއެވެ. އިންޖީނުގެ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކުގެ ވެރިޔަކު އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީއަކީ މި ގަވާއިދުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) އަށް ނުގުޅޭ އުޅަނދުތަކުން ފީ ނެގުމަށް ބަލާނީ ކިލޯވޮޓްސްންނެވެ.

3. އެއްގަމު އުޅަނދެއްގައި، މި ގާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަންބަރުގެ ބަދަލުގައި ވަކި ނަންބަރެއް ނުވަތަ އަކުރުތަކެއް ޖެހުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައި އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) ހަތަރު ފުރަތަމަ އެއްކަލަ -/350,000 (ތިންލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއް؛ އަދި

(ނ) އެނޫން ބާވަތްތަކުގެ އުޅަނދަކަށް -/200,000 (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއް.

ޖަދުވަލު 2

ޕަބްލިކް ވެހިކަލް އޯނަރޝިޕް ފީ

އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކުންފުނި ޝަރިކާތްތަކުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއްގަމުގައި ދުއްވާ އިންޖީނުލީ އުޅަނދުގެ ޖުމްލަ ބަރުދަނު 2 (ދޭއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކުންފުނި ޝަރިކާތްތަކުގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރާ އެއް ބާވަތެއްގެ އުޅަނދުގެ ބަރުދަނު 1 (އެކެއް) އަށްވުރެ އިތުރުވާނަމަ، އެފަދައިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ ދުވެހިރާއްޖޭގައި ޕަބްލިކް ވެހިކަލް އޯނަރޝިޕް ފީގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން އިތުރުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން ފީ ނަގާނީއެވެ.

(ހ) މޯޓޯ ސައިކަލް، އިންޖީނުލީ ބައިސްކަލް، ސްކޫޓަރުފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/360 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 50 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 100 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/720 (ހަތްސަތޭކަ ވިހި) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 100 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 150 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/1,296 (އެއްހާސް ދުއިސައްތަ ނުވަދިހަ ހައެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 150 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 200 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/2,304 (ދެހާސް ތިންސަތޭކަ ހަތަރެއް) ރުފިޔާ؛

(5) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 200 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަވެފައި، 400 ސީސީ ސިލިންޑަރު ހަމަނުވާ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/12,960 (ބާރަހާސް ނުވަސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް) ރުފިޔާ؛

(6) އިންޖީން ކެޕޭސިޓީގައި 400 ސީސީ ސިލިންޑަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކޮންމެ އުޅަނދަކުން އަހަރަކު -/17,280 (ސަތާރަހާސް ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ.

(ށ) ކާރު، ޖީޕް، ވޭން، ފަދަ ތަކެތި:-

(1) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/4,320 (ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ވިހި) ރުފިޔާ؛

(2) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 1000 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 1500 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/2,808 (ދެހާސް އަށްސަތޭކަ އަށެއް) ރުފިޔާ؛

(3) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 1500 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަވެފައި، 2000 ކިއު ސެންޓިމީޓަރު ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/7,344 (ހަތްހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް ހަތަރެއް) ރުފިޔާ؛

(4) އިންޖީނު ކެޕޭސިޓީގައި 2000 ކިއު ސެންޓިމީޓަރުން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/22,680 (ބާވީސްހާސް ހަސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ރުފިޔާ.

(ނ) ފެރީ ބޯޓުތަކާއި، ޑިންގީ، ލޯންޗުތައް، ސްޕީޑް ބޯޓު ފަދަ ބޯޓުތައް:-

(1) އުޅަނދު ބޮޑުކަން 2000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/3,600 (ތިންހާސް ހަސަތޭކަ) ރުފިޔާ؛

(2) އުޅަނދު ބޮޑުކަން 2000 ކިލޯ ހަމަވެފައި، 5000 ކިލޯ ހަމަނުވާ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާ؛

(3) އުޅަނދު ބޮޑުކަން 5000 ކިލޯއިން ފެށިގެން މަތީގެ ކާރުގެ އުސޫލުން އަހަރަކު -/15,000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާ.